

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΤΟΣ Ε΄ ΙΟΥΝΙΟΣ—ΙΟΥΛΙΟΣ 1905 ΤΕΥΧΟΣ ΝΒ΄. — ΝΓ΄.

Φ. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ Φ.

Σπ. Δε - Βιάζη. Τὰ ὄχρωματα τῆς κερκύρας.
(Ἱστορικὴ μελέτη).

Στ. Μαρτζώκη. Ὕμνοι. (Στὴ Φύσι).

Καμόνης. Αἱ Λουσιάδες (Μετάφρασις Χ. Χρηστο-
βασίλη) Συνέχεια.

Κ. Καιροφύλα. Μία ἐπιγραφή ἐν Κορώνῃ
Ἰαθῆσαι.

Ἰδ. Ψύχα. Ἡ ἁμαρτία. (Ποίησις)

Α. Ρεκουρντεν. Ἡ μακροβιότης τῶν εἰκόνων.
(Μετάφρασις Ν. Ἀλεξιορίδου)

Ἄπο τὸν βίον τῶν καλλιτεχνῶν.

Δ. Ι. Καλογεροπούλου. Κάτι τι. (Κωμικὸς μισό-
λογος).

Ἐλ. Λάμαρη. Ὁ φτώχος. (Ποίησις).

Στ. Ζωγραφίδου. Τί διδάσκουσι καὶ τί ἀναπτύσ-
σουσι τὰ ἔργα τῆς τέχνης.

Ἀμαράντου. Τί σκέπτομαι.

Σημειώσεις ἐνὸς μηνός. (Κάλλος καὶ Τέχνη.— Τί
εἶνε ἡ γυνή — Ἐπίλογος ἐκθέσεως ὑπὸ Β. Κοντοπούλου).

Καλλιτεχνικὴ κίνησις. (Τὸ Salon τῶν Παρισίων
ὑπὸ Παρπιδηίου. — Κάρολος Κορδιέ, ὑπὸ Ν. Σπαν-
δωνῆ. — Ἡ συλλογὴ Ἰωνίδου κλπ.)

ΕΙΚΟΝΕΣ

Forais Αἱ Ὠκεανίδες.

Α. Mantegna. Τὸ κύμα.

Prud' hon Ἀπαγωγή τῆς Ψυχῆς ὑπὸ τοῦ Ζεφύρου
Ζάκυνθος. Παραλιακὴ ὄδου Λουθάριου.

Ἄγιοι τόποι: Ἱερὸν Κουβούκλιον.

Ὁ Πανάγιος Τάφος.

Ὁ Γολγοθᾶς.

Αἱ ἔχθαι τοῦ Ἰορδάνου.

Ὁ ναὸς τῆς Παναγίας.

Ἐλαία Γεσθημανῆ.

Δένδρον Παναγίας.

Ὁ τάφος τοῦ Λαζάρου.

Κόραι τῆς Βηθλεέμ.

Ὁ Τάφος μετὰ τῆς οἰκογενείας του.

Μονὴ Ἁγίας Λαύρας: Ἡ ἀρχαιοτάτη μονή.

Ἡ σημερινὴ μονή.

Ἡ πυρποληθεῖσα μονή.

Νέα Ὑόρκη. Πολυδρόφος οἰκία.

Μνημεῖον Φιλελληνικῆς λεγεώνας.

Βινεῖτες — Κοσμήματα κλπ.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ: Ἐτησίᾳ ἐν Ἑλλάδι δρ. 12 — Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. χρ. 12.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ὀδὸς Γ' Σεπτεμβρίου 85. — ΤΙΜΗ τεύχους δρ. 2,40.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Τῆς ἐξοχῆς. — Εἰκόνες καὶ διηγήματα, ὑπὸ Ἰω. Γκίκα. Τόμος Α'.

Διὰ μιᾶς ἀποκαλύπτεται εἰς νέος ἐργάτης δοκιμώτατος τοῦ Ἑλλ. διηγήματος, ὁ κ. Γκίκας, με τὸν ἀρτιφανῆ τόμον τῶν διηγημάτων του. Ἄγνωστος ἕως χθές, ἐπιβάλλεται ἀμέσως σήμερον εἰς τοὺς φιλολογικούς κ' κλούς καὶ ἐπιφέρει τὴν προσοχὴν των. Μία ἀπόδειξις ὅτι τὸ διήγημα εἶνε τὸ μᾶλλον εὐδοκίμησαν εἶδος τῆς νεοελληνικῆς φιλολογίας, τὸ ἐπιπλεῦσαν μέσα εἰς τοὺς ὠκεανούς τῶν γελοίων στίχων καὶ τῶν ἀτελευτήτων τραγωδιῶν. Διότι δὲν εἶνε μόνον οἱ τρεῖς—τέσταιρες καλοὶ διηγηματογράφοι, οὗς ἐκ συνήθειας ἀναφέρουν συνήθως οἱ δημοσιογράφοι κριτικοί. Εἶνε ἀκετοί, συναγωνιζόμενοι ὅλοι των, ἕκαστος εἰς τὸ εἶδος τοῦ διηγήματος, πρὸς ὃ συμπαθεῖ. Ἄλλοι εἰς τὸ ἠθρογραφικόν, ἄλλοι εἰς τὸ ψυχολογικόν, ἄλλοι εἰς τὸ οὐμουρστικόν, ἄλλοι εἰς τὸ κοινωμολογικόν κ.λ.π. Ἐχουν πολλοὶ νὰ παρουσιάσουν ὠραία ἔργα, χωρὶς ἐννοεῖται νὰ ἔχη τις τὴν ἀξίωσιν νὰ συγκρίνη ἐν ἠθρογραφικῶν λ.χ. πρὸς ἐν αἰσθηματικῶν.

Ὁ κ. Γκίκας εἶνε Κερκυραῖος, διαμένων ἤδη εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ὡς καθηγητῆς εἰς κάποιον ἐκεῖ Λύκειον. Ἄλλ' ἢ φιλολογικῆ του ἐργασία δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν οὔτε μετ' ἐπάγγελμά του, οὔτε μετ' τὴν γῆν τοῦ Φαραῶ. Ὅλη ἡ σειρά τῶν διηγημάτων του ἀπεροῦται εἰς τοὺς χωρικούς τῆς Κερκυρας. Τὰ ἦθη των, τὰ ἔθμά των, οἱ τρόποι τοῦ σκέπτεσθαι, αὐτῆ ἡ ἄεστος ὁμιλία των, θέματα τὰ ὅποι' ἐν Ρωσία ἐξόχως δ' ημερήνευσεν ὁ Γκόρκυ, ἀποτυποῦνται μετὰ διαυγείας εἰς τὰ διηγήματα τοῦ κ. Γκίκα. Κ' ἐνῷ εἰ περισσότεροι τύποι ἐξ αὐτῶν εἶνε γνωστοί, ὡς οἱ ὑπὸ τοκογλύφων δαστατευόμενοι ἀγρόται, οἱ βασιλιζόμενοι κατὰ τὴν στρατιωτικὴν ἠγεσίαν, οἱ πλιτεῖνονοι κ.λ.π. ἐν τούτοις τοῖς εἰκονεῖται μετὰ τινος πρωτοτυπίας. Μανθάνει ὁ ἀναγνώστης καὶ μίαν ὄψιν τοῦ χωρικοῦ, ἣν ἴσως δὲν ἀνέμενε.

Τὰ διηγήματα τοῦ κ. Γκίκα, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξέρει ὁ «Μακελλάρης», ἔχουν δύναμιν περιγραφικότητος καὶ ἔκφρασιν. Στεροῦνται ἴσως τέχνης περὶ τὴν ἐπεξεργασίαν, ἀλλ' ἀμφιβέλλω ἂν ἡ ἔλλειψις αὐτῆ δυναται νὰ ἐλαττώσῃ τὴν πρὸς τὸ ὄλον ἔργον ἐκτίμησιν. Ὅταν ἕνας διηγηματογράφος κατορθῶν νὰ εἶνε φωνογράφος τῆς λαϊκῆς ψυχῆς, ὅταν ἀναπαριστᾷ με φυσικότητα, ὁμαλότητα καὶ εὐφραν ὅ,τι ἀντιλαμβάνεται, χωρὶς νὰ ψυμμαθῶν τὴν ἀπέρητον εἰκόνα, ἣν ἐκ τοῦ φυσικοῦ σχεδιαγραφῆ—πρόκειται πάντοτε περὶ τοῦ ἠθρογραφικοῦ διηγήματος—ἔχει ἀσφαλίστη τὴν ἰπιτυχίαν. Τὰ ἄλλα εἶνε λεπτομέρειαι. Βεβαίως μερικά διηγήματα τελειῶνουν ψυχρῶς, ἢ κόμψως, ἀνεὺ ἐνδιαφέροντος, μειοῦντ' ἂν πὼς τὴν ὄλην ἐντύπωσιν. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι παύουν τοῦ νὰ εἶνε ἐκτάκτως ὠραία τὰ χαρακτηριστικώτερα μέρη τοῦ διηγήματος, δὲ τὰ ὅποια ἐγράφη τὸ ὄλον διήγημα. Ἐχει ὁ συγγραφεὺς περισσὸν τὸ χάρισμα τῆς παρατηρήσεως—ἔζησεν εἰς ἐξοχίαν τῆς ὠραίας πατρίδος του, ἀνεστράφη μετὰ χωρικών, παρέστη εἰς ἐπεισόδια, ἀπέτυπασεν ὅ,τι εἶδεν, ὅ,τι ὄψατο νὰ ἴδῃ, με στοργὴν πρὸς τὴν ἀλήθειαν, με εὐσυνειδήσιαν πρὸς τὸ συγγραφικόν ἔργον. Καὶ εἶνε τοσοῦτον ἀκριβῆ ὅσα γράφει, ὥστε δυσκόλως θὰ ἀπεφαινετο τίς ἂν δημιουργῆ ὁ γράφων, ἢ ἂν ἀντιγράφῃ.

Ὁ κ. Γκίκας ὤπρην ἐντυχῆς καὶ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς γλώσσης. Καίτοι τὰ θέματά του εἶνε ἀγροτικά, δὲν ἐξώκειλεν εἰς τὰς ἐξωφρενικάς αἰρέσεις τῶν δημοκόπων, ἀλλὰ μετεχειρίσθη γλώσσαν προσφυσ-

στάτην, ἥτοι τὴν διγλωσσίαν. Λαμβάνει τὴν λέξιν ἐκείνην, ἥτις τοῦ χρησιμεύει, ἥτις διερμηνεύει ζωντανότερον τὸ νόημα.

ὑποθέτω ὅτι δὲν θὰ διστάσῃ νὰ ἐκδώσῃ καὶ Β'. τόμον ὁ κ. Γκίκας, καὶ αὐτὸν τῆς ἐξοχῆς, τὴν ὑποίαν τόσφ καλὰ ἐμελέτησεν.

Δάφνις

Κριτορικόν, ἥτοι ἱστορία τῆς Ἱερᾶς μονῆς Λαίρας τῆς ἐν Καλαβροῦσι ὑπὸ Δαμ. Ἀποστολίδου προηγουμένου Ἱστοροῦνται αἱ πολυκύματοι περιπέτειαι τῆς ἱστορικῆς μονῆς ἐξ ἀντιγραφῆς τῶν ἐν αὐτῇ κωδικῶν καὶ ἐγγράφων. Ἐν Ἀθήναις Δρ. 3.

Ζωντανοὶ καὶ πεθασμένοι, δράμα... γλωσσικόν, ὑπὸ Δ. Ταγκοπούλου, διενδυτοῦ τοῦ «Νουμᾶ». Ἐν Ἀθήναις.

Γεωγραφικόν δελτίον τετράκις τοῦ ἔτους ἐκδιδόμενον ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν Κωνστ. Ν. Ράδου, καθηγητοῦ ἐν τῇ ναυτικῇ σχολῇ τῶν δοκίμων. Τεύχη β' καὶ γ'. Τὸ Γεωγραφικόν δελτίον ἐκκληροῖ σπουδαιότερον προσοχὴν καὶ μάλιστα πρὸς ἡμᾶς, ἐνθα αἱ γεωγραφικαὶ γνώσεις εἶνε ἐλάττωσαι, αἱ σπουδαὶ δὲ ἀπ' αἰωνοπραγματεύεται περὶ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἱστορίας τῆς Γεωγραφίας, περὶ γεωγρ. ἐταιρειῶν καὶ συνεδρίων, περὶ περιηγήσεων, περὶ ἐπιστατιτικῶν καὶ ἀναπαριστᾷ ὄλην τὴν σχετικὴν κίνησιν. Ἐκτυποῦται λίαν φιλοκάλως καὶ κοσμεῖται ὑπὸ εἰκόνων.

Ἡμερολόγιον τῶν ἐθνικῶν φιλελευθέρων καταστημάτων ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἔτος πρῶτον—1905. Ἐργασία κοπιώδης, εὐσυνειδήτος, ἐθνικοῦ ἐνδιαφέροντος συνεκκενυμένη εἰς τὰς κομμοποτίας αἰτίας τοῦ Ἡμερολογίου, ὅπερ τὰ εὐαγγῆ ἐν Κιπλίαι ἰδρύματα ἐξέδωκαν. Πληροφορία στατιστικῆ ἀθροιστικῆ καὶ ὁλοῦς μέχρι τοῦδε ἄγνωστοι περὶ τῶν ὑπὸ τὴν διακυβερσίαν τοῦ Οθωμανικοῦ Πατριάρχου ἱερῶν μητροπόλεων, περὶ τῶν ἑλλ. ἱδρυμάτων κ.λ.π. ἀνογράφονται, κομικίλλουσι δὲ τὸ βιβλίον φιλολογικῆ καὶ καλλιτεχνικῆ ἕλη παλαιῶν καὶ νεωτέρων λογίων. Ἐκ τῆς ἐλευθερίας καὶ δουλείας Ἑλλάδος, ὡς καὶ εἰκόνες σχετικαὶ πρὸς τὰ ἄσθηα. Ἡ ἐπιμέλεια τῆς ἕλης ἔχει ἀνατεθῆ εἰς τὸν γνωστὸν ποιητὴν κ. Ἰωαννίδην Βασορίτην, ὅστις παρουσιάσας βιβλίον ὑπὸ πῶσαν ἐπιφὴν κολύτιμον, καὶ δοῖτε τὴν ἐργασίαν ἐπιλαζόμεν διὰ τὴν συνεχίση μετὰ τοῦ αὐτοῦ ζήλου. Τιμᾶται φρ. 7.

Αἱ ἀναμνήσεις. Ἡμερολόγιον Κ. Πρεβεζιῶτου καὶ Ε. Ταβανιῶτου. Ἐν Κηφισί 2ελ 250. Ἔτος ἕβδομον Συνειργάθησαν οἱ κ.κ. Βλάχος, Μαρτινῶκης, Φλογαῖτης, Μαρτινῶτης, Καλογεροπούλου, Ξερόπουλος, Λάμαρη κ.λ.π.

Βιβλιοθήκη Μορασλή. Σακελλάρου Ἀριστοβγήματα καὶ ἔμμετρον παράφρασιν Ἀγγέλου Βλάχου. Ρωμαῖς καὶ Ἰουλίαι.—Ἀμλετ.—Ὁθέλλος.—Βασίλει' Ἀθῶν.—Μάρκ. Φ. Τύποις Σακελλάρου. Ἐκαστον φρ. 3. Ἐργασία δυσχεραστάτη, ἀλλὰ καὶ λίαν εὐσυνειδήτος, ἀφειλομένη μετὰ πολυεῖη μελέτην εἰς τὸν δεξιὸν κάλαμον τοῦ διασπερούς λογιῶν.

Πειράματα φυσικῆς. Ὑπὸ Β. Αἰγυήσιου. 65" βιβλίον τοῦ Συλλόγου τῶν ἀφελίμων βιβλίων.

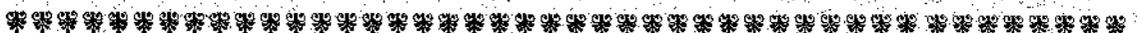
L' Art et les Artistes. Νέον περιοδικὸν καλλιτεχνικὸν μηνιαῖον ἤρξαστο ἐκδιδόμενον ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Armand Dayot ἐν Παρισίοις. Ἐκαστον τεύχος 1,50 φρ. 2ε.

Αρσέν. Ἱστορία γενικῆ τῶν πλαστικῶν τεχνῶν ὑπὸ S. Reinach.

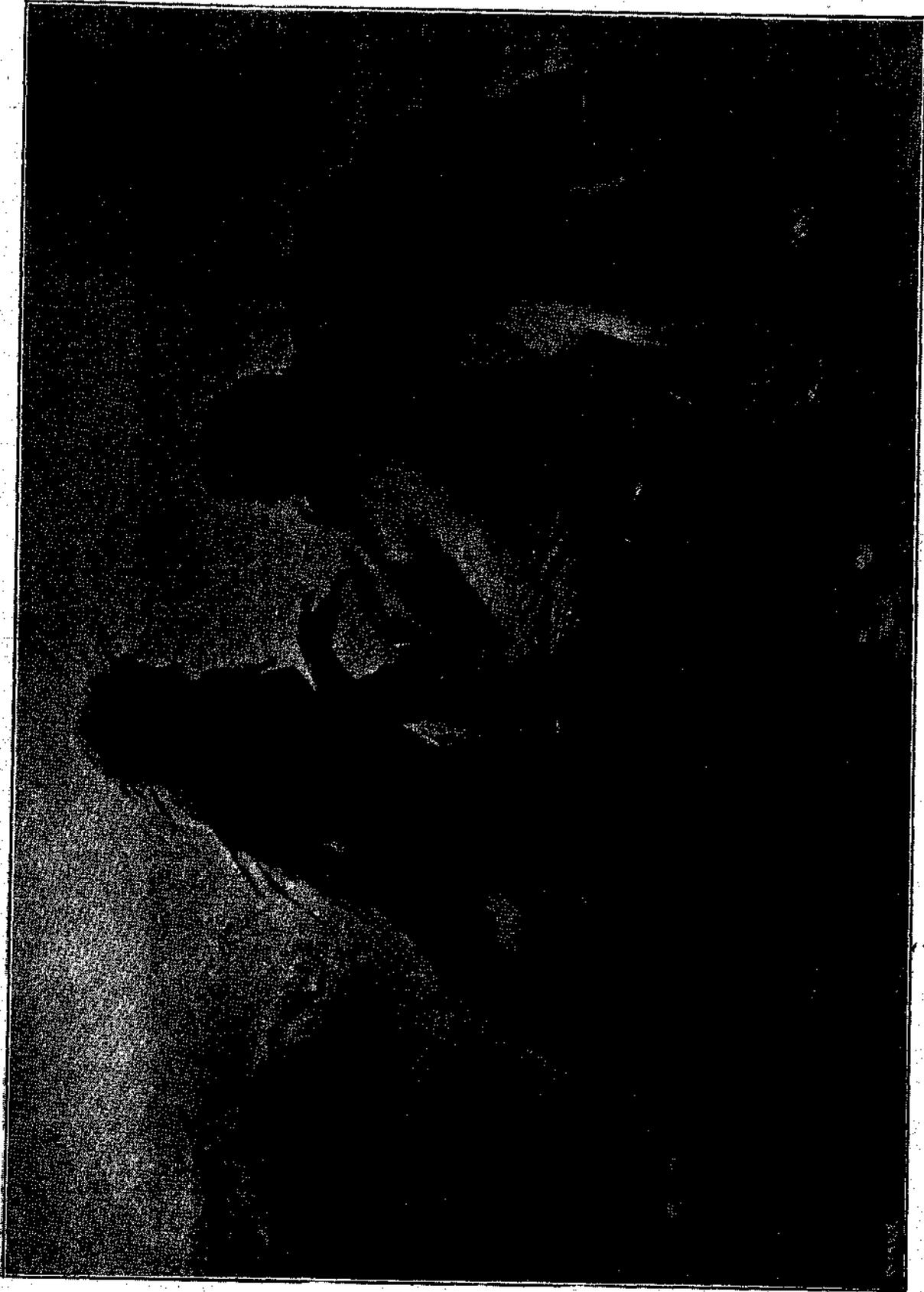
Ang. Rodin. Μελέτη περὶ τοῦ εὐρανοῦς γλύπτου, ὑπὸ L. Maillard.

Const. Mennier. Μελέτη περὶ τοῦ ἕρι θανόντος ζωγράφου, ὑπὸ C. Lemoigner.

Whistler. Μελέτη ὑπὸ Th. Durer.

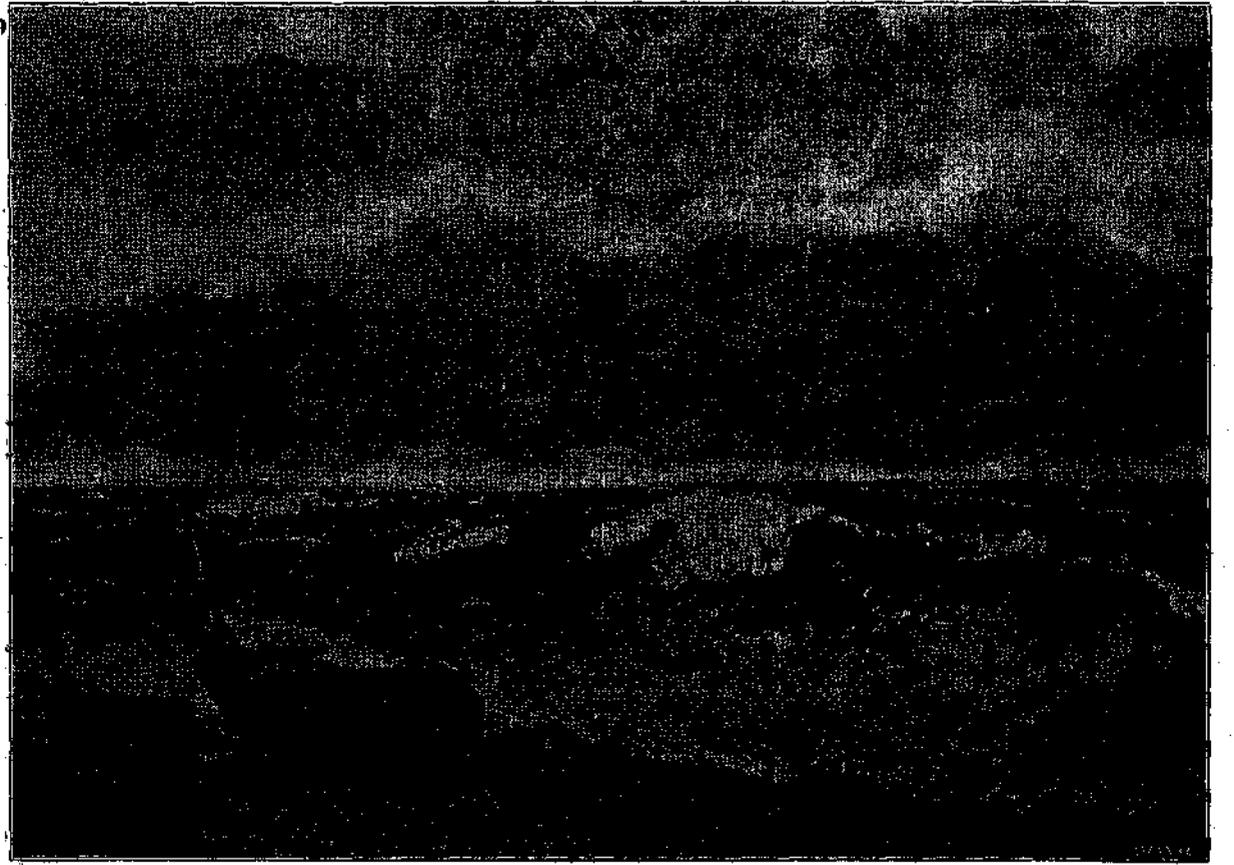

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

FORAIS.

ΑΙ ΟΚΕΑΝΙΔΕΣ

A. MANTEGNA

Τό κδρα

ΤΑ ΟΧΥΡΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

ΠΕΡΙΑΛΛΗΤΟΣ όχυρω-
σις τής Κερκύρας συν-
εδίθη μετά του επι-
φανούς όνόματος του
μεγάλου αρχιτέκτονος
και μηχανικού Με-
χαήλ Sanmichieli
του έφαμίλλου του

Bramante και του Sangallo. Ο αμικιέλας έγεν-
νήθη τῷ 1484 έν Βερώνη, ένθα άπέθανε τῷ 1559.

Όχύρωσε τήν Βενετιαν και τήν Βερώνην.
Ανήγειρε πολλά μεγαλοπρεπή μέγαρα εις Βε-
νετιαν, εις Πατάβιον, εις Βερώνην, εις Λενιά-
νον και άλλαχού. Είς τὸ έν Βερώνη μέγαρον
του Benilacqua έχομε λαμπρόν δείγμα του αρ-
χιτεκτονικού του ρυθμού, όστις έκτοτε έκλήθη
style sanmichieli. Έφευρε τὰ λεγόμενα
τετράγωνα προσχώματα. Η Βενετική κυβέρνη-
σις άπέστειλεν αυτόν διά νά όχύρωση τήν Πε-
λοπόννησον. Όχύρωσε τὸ παλαιόν φρούριον Κερ-
κύρας. Έστάλη έπειτα εις Κύπρον και εις τήν
Κρήτην επί τῷ αὐτῷ σκοπῷ. Έδραμεν έπειτα
εις τὸ Ναύπλιον και διά τής τέχνης αὐτοῦ και
διά τής άνδρείας του Αύγουστίνου Κλουσόνη
ή πόλις δέν κατεστράφη υπό του έχθρού. Μετά
τόν πόλεμον επανέκαμψεν εις τήν Κέρκυραν μετά
του Θωμά Μοτσινίγυ, όπως εξακολούθησε τήν
όχύρωσιν τής Κερκύρας. Έπειτα έστάλη εις
Σεβένικον και ώχύρωσε τὸ εκεί φρούριον του
Άγ. Νικολάου. Φθάσαντα εις Βενετιαν, ή Κυ-
βέρνησις τόν εξετίμησεν διά τὰ όχύρωματα,
άτινα έκαμεν εις τήν Ανατολήν.

Ο άνεψιός του Ιωάννης Ιερώνυμος Σαμμι-
κέλης, ήτο επίσης αρχιτέκτων και μηχανικός.
Ούτος έφερε σπουδαίαις μεταρρυθμίσεις, τῇ συμ-
βουλή τού διαπρεπούς θείου του, εις τὸ παλαιόν
φρούριον Κερκύρας. Σύν τοίς άλλοις φιλοδήμησε
άσφαλές καταφύγιον τῶν πολιτῶν έν καιρῷ έφεί-
δου τῶν έχθρῶν (.). Ούτος εύρίσκειτο εις τήν
Κέρκυραν τῷ 1548, ότε διατάχθη νά μεταβῆ
εις Κύπρον και εις Κρήτην και νά επιστρέψῃ
έπειτα εις τήν Κέρκυραν πρὸς εξακολούθησιν τῶν
όχύρωμάτων. Τάς έν Κύπρῳ έργασίας εξήκολού-
θησεν ο έλλην μηχανικός Λεωνίδας Άττάρ. (2)

(1) Πρόλ. Vasari: Vite degli Artisti — Temenza: Delle Vite dei più celebri Architetti e Scultori Veneziani del Secolo XVI — G. A. Selva: Elogio di Michele Sanmichieli. Roma 1814. — A. Bertoldi: Michele Sanmichieli al Servizio della Repubblica Veneta. Documenti tratti dal R. Archivio di Venezia. Venezia 1874.

(4) Cicogna: De'le isevizioni Veneziane Volume V.

Ο κερκυραίος Ιωάννης Χρόνης αρχιτέκτων
και μηχανικός γράφει ότι: « Η ήμετέρα Βα-
» σιλική Πύλη και ή του Νέου φρουρίου, κατά
» τόν λιμένα, κεχωσμένη έν μέρει, παριστάνου-
» σιν εις τὸ όλον και εις τὰς λεπτομερείαις αὐ-
» τῶν τόν ρυθμόν του Σαμμικέλη, και νριζο-
» μεν, ότι δέν άπατάμεθα θεωρῶντες άμφοτέ-
» ρας ταύτας αρχιτεκτονηθείσας κατά τὰ σχέ-
» δια του Μεχαήλ αμικιέλη ή του άνεψιού
» αὐτοῦ Ιερωνύμου Σαμμικέλη, ότινις πολλάκις
» μετεκλήθησαν κατά διαταγήν τής Πολιτείας
» εξ Ένετίας εις Κέρκυραν δι' όχύρωσιν» (3).

Η Βασιλική Πύλη άνηγέρθη όμως κατά τούς
κανόνας και τὰ σχέδια του Μ. Σαμμικέλη υπό
του Φραγκίσκου Φερδινάνδου Βιτέλλη ένετοῦ μη-
χανικού και αρχιτέκτονος, διότι ως είδομεν ο
Σαμμικέλης είχε άποθάνῃ τῷ 1559 και ή Βα-
σιλική Πύλη εκτίσθη μετέπειτα.

Η Βασιλική Πύλη δυστυχῶς τῷ 1893 κατε-
δαφίσθη, διά νά ένωθῆ ή παλαιά μετά τής νέας
πόλεως, ήτις όλόν ένζάναει. Μνημείον τέχνης,
άνήκον εις τήν επίνοιαν μεγάλου καλλιτέχνου
και αναμνησκον ήμέρας δεινῶν και δόξης, νο-
μίζομεν, ότι πρέπει νά είνε σεβαστόν, παρά τῶν
αρχῶν ίδια αίτινις δέν νά δώσωσι τὸ καλόν
παράδειγμα. Άφού αἱ αρχαί δέν σέβονται τὰ
ιστορικά μνημεία, έχομεν τήν άπαίτησιν νά είνε
σεβαστά άπό τούς άμαθείς και φωναζόμεν όταν
οἱ ιδιώται καταστρέφωσι ή εκπιέσωσιν άντικεί-
μενα τῶν αρχαίων ή μεσαιωνικῶν χρόνων.

Αμα διεδόθη ή νέα Βαυδαλική άπόφασις οἱ
έν Κέρκυρα έταράχθησαν. Ο γνωστός κερκυραίος
ιστοριοδίφης κ. Λ. Σ. Βροκίνης εδημοσίωσεν ώ-
ραίαν μελέτην, συνηγοροῦσαν εύγλωττως υπέρ τής
μη καταδαφίσωσι. Ο δὲ επίσης φίλος κ. Α. Β.
Βερίκιος δικηγόρος έν Κερκύρα και τῶν γραμ-
μάτων θεράπων έγραφε κατάλληλον ποίημα υπέρ
τής διακτηρήσεως τής Βασιλικῆς Πύλης, ήτις:

Περίφανη, λεβέντικη, οὐ γέρος πολίμωχος

Τριακόσια χρόνια ύλόκληρα δέν γυλισον άκόμα
Όπου ζωή τής έδωκε ή τέχνη του Βιτέλη
Εκεί σὸ θεμέλιον ποῦ έλαμψε σὸ τοῦ Σαμμικέλη.

Καί μέσα άνιήχθησαν τῶν Στρατηῶν σφραγίδια
Διαταγῆ, προστάγματα και σχέδια πολέμου.

σελ. 542—543 Υπάρχει κώδιξ φέρον τίτλον: Discorso int rno all isola di Cipro, di Francesco Attar. Ούτος ήκμασε άπό του τέλους του δεκάτου πέμπτου αἰῶνος μέχρι τής αρχῆς του δεκάτου έκτου.

(3) Ι. Χρόνη. Έγχειρίδιον Άστικῆς Αρχιτεκτονικῆς. Κερκύρα 1862 σελ. 51.

Η εὐλογία τής Πατριῆς ποῦ κεί'χε τὸ βωμό τής
Έδέομας κ' έφλόγιζε τ' άνδρωμένα σήθια,
Ός ν' άνιηγοῦσε άρμονικά παντοῦ τὸ διομά τής
Τ' όνομα Νίληος (1)...
Κάθε της πέτρα έστῆσανε άδελφωμένα χέρια
Κ' κάθε μία άπ' αὐτάς είνε βοιμμένη μ' αίμα
Άδελφικό, ποῦ χύθηκε γιά νά έκτρασίσση
Θρησκεία κ' Έθνικότητα, Πολιτισμό, Πατρίδα.

Ο έπιφανής ένετός Σεβαστιανός Βενιέρος τῇ
11 Ιανουαρίου του 1551 έγραφε τῇ Κυβερνή-
σει του ότι ή Κέρκυρα είνε ή πύλη του Άδρια-
τικού κόλπου, ή Ζάκυνθος ο διάπλους όλων τῶν
πλοίων τής Αιαιολίης, ή Κύπρος ή διαφύλαξις
τῶν πλοίων και του δασμοῦ του άλιτος τής
στερεῆς. (2)

Η Κέρκυρα θεωρήθη πάντοτε ή κλεις του
Άδριατικού κόλπου, διό ήτο επίζηλος ή κα-
τοχή της. Ο Μέγας Ναπολέων θεωρεῖ τὰς νήσους
Ιονίου Πελάγους ως έχούσας μεγάλην αξίαν,
κατά τούς υπολογισμούς του, διό, τῇ 3 Ιου-
λίου 1797, έγραφεν ότι ήθελε τήν Κέρκυραν
διά νά διατηρησῃ τὸ εμπόριον του Άδριατικού
και τῇ 16 Αύγουστου 1797 ότι ή Κέρκυρα,
ή Κεφαλληνία και ή Ζάκυνθος ήσαν διά του
Γάλλου έχον περισσότερον ενδιαφέρον πάσης
τῆς Ιταλίας (3).

Είς πάσας τὰς νήσους ή Ένετία έκαμεν όχυ-
ρώματα: άλλ' όλην τήν προσοχήν προσήλωσεν
εις τήν Κέρκυραν, τήν όποιαν κατέστησεν άπόρ-
θητον, και επί τῷ σκοπῷ τούτῳ έδαπανήθησαν
χιλιάδες χιλιάδων χρυσῶν τσεκινίων.

Η μεσαιωνική πόλις τής Κερκύρας δέν ήτο
ή σημερινή πόλις, άλλ' έκειτο έν τῷ παλαιῷ
φρουρίῳ. Τὸ παλαιόν φρούριον είνε δικόρυφος ά-
κρόπολις ήτοι είνε βράχος έξέχων τής θαλάσσης
εις δύο κατατετμημένα τεμάχια, με δύο δηλα-
δὴ κορυφῆς διό και ή νήσος εκαλεῖτο τότε ή
Κορυφή και οἱ Κορυφοί και έπειτα Κορφοί, οἱ
δὲ ξένοι Εὐρωπαίοι τήν εκάλουν Cnerpho, Cu-
riphus, Corfout, Corphoy, Curfo, Corfu και
τέλος τὸ μέχρι σήμεραν Corfu και συνεπῶς ο
κάτοικος Κορφυάης, Corfiense, Corfiano,
Corfuoto, Corfioto. Επί τής μιᾶς τῶν κορυφῶν
τούτων τῶν πρὸς τήν θάλασσαν κατά τούς χρό-

1) Είς τήν θέσιν έφ' ής άνηγέρθη ή Βασιλική Πύλη, ύ-
πῆρχεν ο Ναός τής Αγίας μάργουρας Νίκης. Μέχρι τής ήμέ-
ρας τής καταδαφίσωσις υπῆρχεν έν τῇ Βασιλικῇ Πύλῃ
εἰκόν.

2) P. Momenti: I provveditori Veneziani a Can-
dia (Έν Revista Marittima δεκεμβρίου 1897 σελ 457.

3) Correspondence inedite officielle. et confidentielle
de Napoleon Bonaparte. Paris 1819 τόμος Δ' σελ. 44, 77.

νους τῶν Άνδηγαυικῆς κυριαρχίας ήτο τὸ νέον
φρούριον (castrum novum) επί δὲ τής έτέρας,
έφ' ής ήτο ο μέγας φανός ήτο τὸ παλαιόν φρού-
ριον (castrum vetus). Οτε όμως, ως κατα-
τέρω θά ιδώμεν, άνηγέρθη πρὸς δυσμᾶς τής νῦν
πόλεως έτερον φρούριον παρά τῇ Σπηλιῇ, τούτο
ώνομάσθη νέον και τὸ προῦπαρχον ώνομάσθη
παλαιόν. Τὰ επίθετα νέον και παλαιού, πρὸς
διαστολήν τῶν δύο φουριῶν, λέγονται και τήν
σήμερον.

Ο περί οὗ ο λόγος Βράχος Κορυφή πρὸς
ανατολάς άπολήγει εις άκραν, καλυμένην τήν
σήμερον Καρσοίδερο. Έκ δὲ του άντιθέτου μέ-
ρους χωρίζεται άπό τής στερεῆς — τής νῦν πό-
λεως — διά τάφρου, τής κοινῶς λεγομένης Κοι-
τραφόσα Ο βράχος γύρωθεν περιβρέχεται υπό
τῆς θαλάσσης και ένσῦται μετά τής νῦν πόλεως
διά γεφύρας και εκεί καίται τὸ λεγόμενον Μαι-
δράκιον.

Η νῦν πόλις θεωρεῖτο τότε προάστειον κα-
λούμενον Έξοπόλιον Κορυφῆς ή Κορυφῶν και
Έξούπολις, και κοινῶς Σωπόλι. Συνεπῶς ως
προάστειον εκαλεῖτο Suburbium borgo. Δη-
ρῆτος δὲ εις τμήματα καλούμενα περιοχαί, προ-
σλαβόντα τήν όνομασίαν εκ τής πλησίον εκκλη-
σίας. (4)

Ότε τῷ 1386 οἱ Ένετοί κατέλαβον, τῇ αίτησει
τῶν Κερκυραίων, τήν Κέρκυραν αὐτῇ δέν ήτο
ίσχυρά και άπόρθητος ως έπειτα έγένετο. Οἱ
Κερκυραίοι όμως έφοβοῦντο διότι τὰ λεγόμενα
όχυρώματα δέν ήρουν διά τήν ασφάλειαν τῶν
πολιτῶν, έφοβοῦντο τὰς έφόδους συνήθεις κατά
τούς πονηροῦς εκείνους χρόνους και παρεκάλουν
τήν Κυβέρνησιν νά λάβῃ πρόνοιαν και επί τῷ
σκοπῷ τούτῳ άπέστειλλον συχνάκις πρέσβεις εις
τήν Βενετιαν.

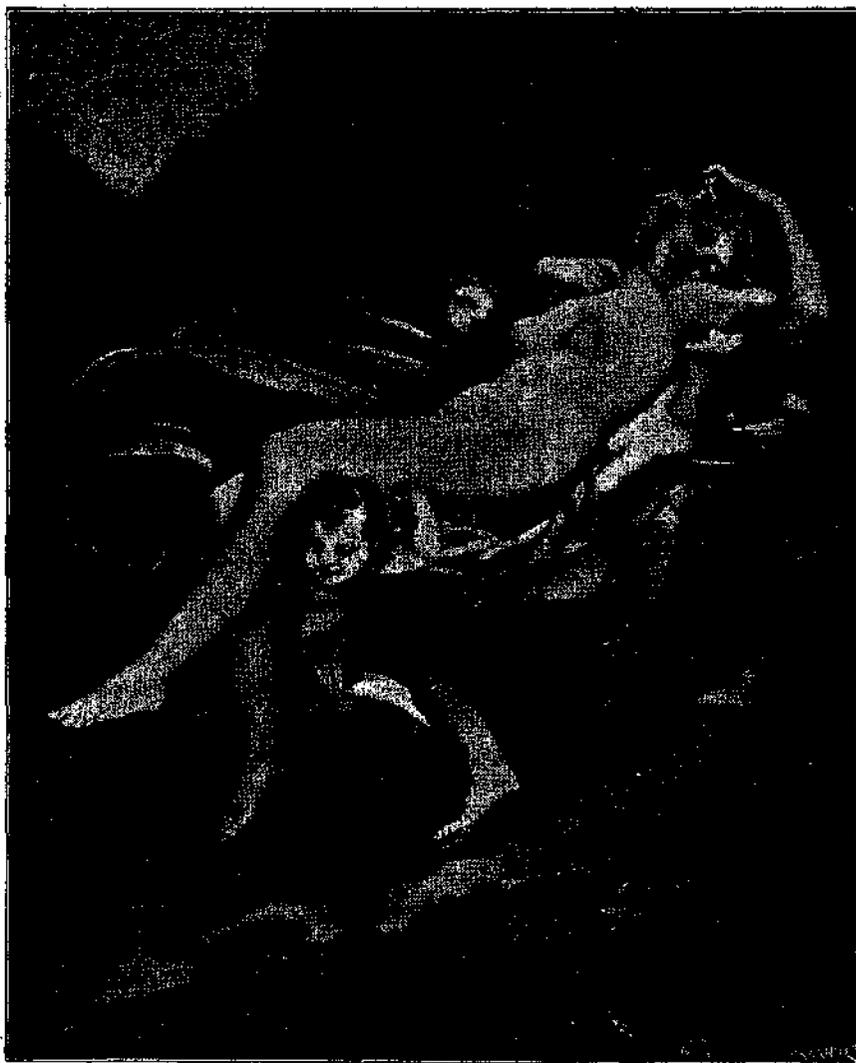
Τῷ 1480 οἱ Ένετοί ήρχισαν τήν όχύρωσιν
του φρουρίου και επί τῷ σκοπῷ τούτῳ κατεδάφι-
σαν οἰκίας. (2) Τῷ 1492 έγινετο υπενθύμισις
ότι καιτοι άπό πολλῶν ετών ειχεν αρχίσῃ ή ό-
χύρωσις τής πόλεως, οὐχ ήττον οὐδέν έγένετο
πρὸς άποσβῆσιν του επικειμένου κινδύνου. (3)

Δυστυχῶς οἱ φόβοι τῶν Κερκυραίων έπραγμα-
τοποιήθησαν τῷ 1537 επί Σουλεϊμάν του Β'.
ένεκα τής τριμεροτάτης πολιτορκίας τής επε-
νεγκούσης εις τήν νήσον άπειρα δεινά και ὦν

4) Πρόλ. Μουσταζόδου: Delle Core Corfinesi σελ.
9. — 10. — Νικ. Βουλγάρωσι: Άληθῆς έκθεσις περί του
έν Κερκύρα θαυματουργοῦ λειψάνου του άγ. Σπυριδωνος έξελ-
λητισθεῖσα μετά σημειώσεων και προσθηκῶν υπό Ν. Τ.
Βουλγάρωσι: και Ν. Β. Μάνση σελ. 20—21 — Α. Σ. Βρο-
κίνη: Ο περί ένετοκρατίας τειχισμός του Κερκυραϊκού α-
στειος. σελ. 6—8.

2) Σάθα: Μνημεία Έλληνικῆς ιστορίας τομ. VI, σελ.
219.

3) Σάθα: Μνημ. Έλλ. Ιστορ. τόμ. V. σελ. 226.

PROUD' HON

Απαγωγή της Ψυχής υπό του Ζεφύρου

τὸ ἀποτέλεσμα ἦσαν καὶ αἱ πολλαὶ χιλιάδες αἰχμαλώτων, ἐν οἷς καὶ ἡ κόρη Καλὴ Καρτάνου, ἣτις ἐγένετο ἔπειτα περιλάλητος Σουλτάνα. (1)

Μετὰ τὴν πολιορκίαν ἡ νῆσος ἐπαρουσίαζεν ἀξιόδακρυτον θέαν. Ἦτο σχεδὸν ἠρημιωμένη χώρα (2). Οἱ Κερκυραῖοι περίφοβοι μήπως ἐπαναληφθῆ τὸ κακόν, ἐκ δευτέρου ἀπέστειλαν πρέσβεις ἐπὶ πρέσβων, ὅπως ἡ Κυβέρνησις προνοήσῃ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν πολιτῶν ἐν προσεχεῖ τυ-

1) Πρὸς Μουστοξύδη: Ἱστορικῶν καὶ Φιλολογικῶν Ἀναλεκτων. σελ. 83-97—Σ. Στρατηγοῦ: Ἡ πολιορκία τῆς Κερκύρας ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν 1537 (Ἐν οἰκογενειακῇ ἀνθοδέσμῃ περιοδικῆ Κερκύρα τοῦ 1875, ἀρ. 3-5.) Φ. Ἀλβάν: Ἡ ἐν ἔτει 1537 πολιορκία τῆς Κερκύρας καὶ τὰ περὶ τὴν Καρτανίδα Καλῆν. Κέρκυρα 1877—Κ. Χ. Μ. Κυριάκη: Ὁδηγὸς τῆς Κερκύρας. Κερκύρα 1902 σελ. 156-165.

2) Α. Μάρμορα: Della Historia di Corfù Venezia 1672 σελ. 311.

χόντι κινδύνῳ διὰ ὀχυρώσεως καὶ δὴ τειχισμῷ τῆς ἐν τῷ παλαιῷ φρουρίῳ ἄκρας τοῦ Ἁγίου Σιδήρου (San Sidero, San Sidro, ἀγ. Ἰσίδωρος). Τῷ 1546 ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ δώσῃ ἐντολὴν ὡς τὸν ἐπὶ τῶν φρουρίων προβλεπτήν, ὅπως, τῇ συμβουλῇ τῶν μηχανικῶν, ἱκανοποιηθῶσιν οἱ Κερκυραῖοι. Τῷ δὲ 1559 διατάττεται ὁ Βασιλεὺς γενικῶς προβλεπτῆς Κερκύρας νὰ κλείσῃ διὰ τειχῶν τὴν θέσιν Ἁγίου Σιδήρου, συμφώνως τοῖς σχεδίοις, ἅτινα ἐλάβανεν. (1)

Ἐπίσης καὶ ἐκθέσεις τῶν ἐνετικῶν ἀρχῶν ἀπεσήναντο περὶ τῆς ἀνάγκης ὀχυρώσεως τῆς Κερκύρας. (2)

(Ἔπεται συνέχεια)

ΣΠ. ΔΕΒΙΑΖΗΣ

1) Σάβα: Μνημεῖα Ἑλλ. Ἱστορίας τόμ. V. σελ. 279, 297, 307.

2) Lamansky: Secretis d'etat de Venise. Petersburg 1884 σελ. 198, 611, 665 κλ.

ΥΜΝΟΙ

ΣΤΗ ΦΥΣΙ

ΣΤΟΥΣ θριάμβους σου, ὦ φύσι,
Στις ἀμειρες νίκες ποῦ ψάλλει
Κάθε ζωὴ σὰ χίσι,
Πληθαίνει ἡ ζωὴ μου καὶ πάλλει.

Μεσ' σὴ δημιουργία,
Στις ἀπειρες σφαῖρες πλανήτης,
Μαζὶ μὲ τὰ στοιχεῖα
Κ' ἐγὼ χίλιων κόσμων πολίτης.

Ἄφ' τοῦ δέντρον τὸ φύλλο
Κ' ἐγὼ σοῦ ψυθίρισα κἄνι,
Καὶ τὴ ζωὴ νὰ στείλω
Στὴ στάλα πλανήθῃ σὰ πλάτη.

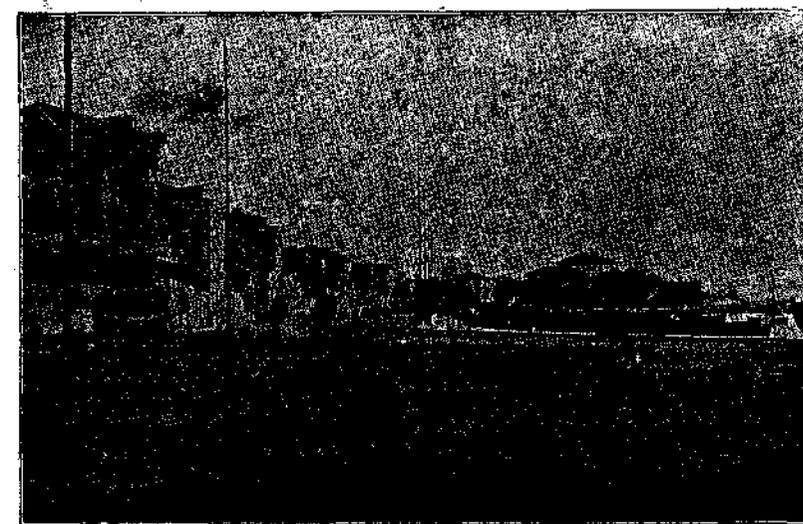
Ἐβιάδια σιουλήμι,
Κ' ἐπέρασαν χρόνοι καὶ χρόνοι.
Τὴν κάθε σου τὴ νίκη
Νὰ ψάλλω σὺ μ' ἀκουσε μόνη.

Χίλιες ζωὲς αἰσθάνθη
Περνώντιας κ' ἐγὼ τὰ πλασμένα
Κ' ἐκρύφτηκε μεσ' οἱ ἄνθη
Τὸ μῦρο νὰ στείλω σ' ἐσένα.

Μεσ' σὴ βροντὴ μὰ μέρα
Μ' ἐγνώρισαν κόσμοι σου χίλιοι
Καὶ σπύθα σὶδὸν αἰθέρα
Χιλιάδες μ' ἀγκάλασαν ἤλιοι.

Ἐδῶ νὰ σὲ γνωρίσω
Σ' εὐὲ δίνεις κἄνι μεγάλο
Σὰ σιήθῃ νὰ σὲ κλείσω,
Σ' ἐσέν' ἐναν ὕμνο νὰ ψάλλω.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ

ΖΑΚΥΝΘΟΣ

Παραλιακὴ ὁδὸς Λομβάρδου

ΑΣΜΑ ΠΡΩΤΟΝ *

29. « Ἀρχετὰ μακρὸν χρόνον ἢ ἐπίμονος ὑπομονὴ
των ἐπάλασε κατὰ τῆς μανίας τῶν κυμάτων καὶ
τῆς σκληρότητος τῶν οὐρανῶν, κατὰ τῶν ἀνέμων
καὶ τῶν τρικυμιῶν. Ἐπιθυμῶ ὅπως ἡ εἰρήνη καὶ
ἡ φιλοξενία τοὺς ὑποδεχθῶσιν ἐπὶ τῆς ἀφρικανικῆς
παραλίας, ἵνα ἐπισκευάσων αὐτοὶ τὰ πλοῖα τῶν
καὶ πλήρεις νέας δυνάμεις, ἐπαναλάβωσι τὴν ὁδὸν
τῆς ἐνδόξου θαλασσοπορίας τῶν».

30. Ταῦτα εἰπόντος τούτου, οἱ θεοὶ ἤρξαντο τῆς
συζητήσεως. Αἱ γνώμαι ὑποστηρίζονται καὶ ἀντικρου-
ονται. Ὁ Βάκχος, καταφορηθεὶς ὑπὸ τῶν λόγων τοῦ
Διός, ἐγείρεται μετὰ θυμοῦ κατὰ τῶν υἱῶν τοῦ Λού-
σου, διότι, ὡν τῆς Ἀσίας θριαμβευτῆς, μετ' ἀπεχθείας
ἤδη βλέπει ἐν τῷ προσώπῳ αὐτῶν ἀντιπάλους.

31. Ὁ Βάκχος εἶγε μάθει παρὰ τῶν Μοιρῶν, ὅτι ἐκ
τοῦ βήτους τῆς Ἑσπερίας θὴ ἤρχετο ποτε διὰ τῆς
Μεγάλης Θαλάσσης πολεμικὸς τις λαὸς νὰ ὑποτάξῃ
ἀπάσας τὰς ὑπὸ Ἰνδικοῦ Ὀκεανοῦ περιβρεχομένας
ἀκτὰς, ὅτι νέαι ἀθλοὶ θὰ ἐπεσκίαζον ἀρχαίας δόξας
καὶ τὴν αὐτοῦ μετ' ὄλων τῶν ἄλλων. Δὲν διαβλέπει
ἢ μετὰ θλίψεως τὴν ἀπώλειαν δόξης, ἢ τὴν μνήμην
ἐρτάζει ἀκόμη ἢ Νύσα (1)

32. Ἡ δόξα αὕτη ἄλλοτε ἠπειλήθη ὑπὸ τοῦ Ἀλε-
ξάνδρου, ἀλλ' αἱ νίκοι τοῦ Μακεδόνα δὲν ἠδυνήθησαν
ν' ἀφαιρέσωσιν ἀπὸ τοῦ Βάκχου τὸ ὄνομα τοῦ νικη-
τοῦ τῶν Ἰνδιῶν, τὸ περιφρονεῖν τοῦτο ὄνομα, δι' οὗ
ἐχαίρισθη οὗτος παρ' ὄλων τῶν κατοικῶν τοῦ Παρ-
νασσοῦ. Ζωηρότεροι ἀνησυχία τὸν πιέζουσι τὴν στιγ-
μὴν ταύτην: φοβέται μὴ τὸ ὑπ' ὄντων ὕδωρ τοῦ Αἴ-
θαιον παρασύρῃ διὰ παντός τὰς δάφνας του, εἰάν ἡ
γῆ τῆς ἀνατολῆς ἐγγιχθῇ ὑπὸ τῶν πολεμιστῶν τῆς
Λυσιτανίας.

33. Ἡ Ἀφροδίτη λαμβάνει θαρραλέως τὴν υπερά-
σπισιν των. Ἡ Ἀφροδίτη πρὸ πολλοῦ καιροῦ τοὺς
εὐνοεῖ καὶ τοὺς ὀδηγεῖ. Ἰδοῦσα τὴν ἀνδρείαν των ἐκ-
δηλωθεῖσαν ἐπὶ τῆς ὄχθης τῆς Τυγγιτάνης, ἀγάλλεται
ἐπανευρίσκουσα εἰς αὐτοὺς τὰς ἡρωϊκὰς ἀρετὰς τῶν
τόσον προσφιλῶν αὐτῆς Ῥωμαίων, καὶ μέχρι τῆς
μόνον κατὰ τι μεταβληθείσης γλώσττης (2) τῶν
ἀρχαίων τούτων κυρίων τοῦ κόσμου.

34. Μυστικὸν καὶ ἰσχυρότερον ἀκόμη αἴτιον τὴν
παρακνεῖ εἰς τὴν αἰσίαν ἐκβασιν τῆς ἐπιχειρήσεως
των. Τῇ εἶγε προρηθῆ, ὅτι ἡ θεὰ τῆς ὠραϊότητος θὰ
ἐδοξίλευεν ἐφ' ὄλων τῶν μερῶν, ἐφ' ὧν θὰ ἐξετείνετο
τὸ κράτος των. Οὕτω ὁ θεός, ὅστις φοβέται περὶ
τῆς δόξης του, καὶ ἡ θεὰ, ἣτις ἐπεδίωκε νέας τιμὰς,

* Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου τεύχους.

1) Ἀρχαία πόλις τῆς Ἰνδίας, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Κορή-
σου, παρὰ τὴν συμβολὴν αὐτοῦ ἐν τῷ Ἰνδῷ, ὀνομαζομένη
σήμερον Νάγγαρ. Ἡ πόλις αὕτη ὑπῆρξε κατὰ τὴν μυθολο-
γίαν ἡ εὐνοουμένη διαμονὴ τοῦ Βάκχου, τοῦ ἄλλως Διον-
σου ὀνομαζομένου, εἰς τὸ δεύτερον συνθετικὸν μέρος τοῦ
ὀποῦ ὀρεῖται τὸ ὄνομα τῆς.

2) Κατὰ τὸν Κερδάντην καὶ τὸν Λοπέξ δὲ Βέγγαν, Ἰσπα-
νοὺς ἀμφοτέρους, ἡ πορτογαλικὴ γλώσσα τυγχάνει πλησιε-
στέρᾳ πάσης ἄλλης πρὸς τὴν λατινικὴν.

συνεκοῦντο ἐν τῇ ζωῇ καὶ διαιροῦσι τοὺς ἀθανά-
τους ταύτη πάλῃ.

35. Ὄταν ὁ μανιώδης Νότος καὶ ὁ ἀκάθικτος Βορ-
ρᾶς ἐπιπίπτωσιν ἐπὶ γῆ-αἰοῦ δάσους, τὸ ὄρος στένει,
τὰ δέντρα θραύονται, τὰ φύλλα ἵπτανται σκορπιζό-
μενα εἰς τοὺς αἰθέρας, ὑπόκωφος κρέτος διαχέεται καὶ
μυκάται: ὄλαι αἱ κορυφαὶ τοῦ δάσους φαίνονται συν-
ταρασσομένοι. Οὕτως ὁ εἰσιόμενος Ὀλυμπος ἀντήγει
ἐκ τῆς διενέξεως τῶν θεῶν.

36. Ἐξ ὄλων τῶν φίλων τῆς θεᾶς, ὁ Ἄρης ἦτο ὁ
ἐνθεσιώτερος. Ἡ δίκη τῶν ἡρώων ἐθεωρήθη ὡς ἰδία
αὐτοῦ δικη ἴσως δὲ ἀκόμη καὶ ἀρχαία ἀνάμνησις ἀφου-
κνήσθη ἐν τῇ καρδίᾳ του. Ἐγείρεται. Σκῆθροπὸς καὶ
ὀργίλος εἰπτεὶ πρὸς τὰ ὄπισθεν τὴν ἐπὶ τοῦ στήθους
πάλλουσαν μεγίστην ἀσπίδα, καὶ ὑψῶν μετ' ἀγερω-
χίας τὸ προσκίπιον τῆς ἀδαμαντίνης περικεφαλαίας
του, προχωρεῖ πάνοπλος πρὸς τὸν θρόνον τοῦ Διός.
Διὰ φοβεροῦ βραχίονος ὑπεγείρει τὴν λόγχην του.
Αὕτη δὲ πίπτουσα πλήττει τὰς βαθμίδας τοῦ θρό-
νου. Ἐσεισθῆ ἐκ τούτου ὁ οὐρανός, τοῦ δὲ Ἀπόλ-
λωνος φοβηθέντος, ὠχρίασαν ἐπὶ μίαν στιγμὴν αἱ ἀ-
κτινές του.

37. — « Πάτερ τῶν θεῶν, ἀνέκραξεν ὁ Ἄρης, σὺ, οὐ-
τινος ἢ θέλησις εἶναι νόμος τοῦ σύμπαντος, σὺ, ἐν
τοσάκτι εἶδεν ὁ Ὀλυμπος νὰ χειροκροτῇ τὴν ἀν-
δρείαν τῶν Λυσιτανῶν ἐν τῇ ἀκαταπόνητῳ αὐτῶν
καρτερίᾳ, εἰάν σὺ αὐτοὺς ἐφύσησας εἰς τὴν ψυχὴν των
τὸν πρὸς τὴν δόξαν τοῦτον ἔρωτα, τὸν παρασύροντα
αὐτοὺς πρὸς ἕτερον ἡμισφαίριον, σπῆσαι νὰ θέσῃς
τέρμα εἰς ἀνωφέλεις συζητήσεις.

38. « Ἡ γνώμη τοῦ Βάκχου εἶναι ὑποπτος, διότι
νᾶνήσυχοι ζηλοτυπία παραπλανᾷ τὸ λογικόν του.
Ἐγείρεται καὶ καταφέρεται κατὰ τῶν ἀπογόνων ἡρω-
ος, ὑπάρξιντος ἄλλοτε συστρατιώτου του καὶ φίλου
του! Ἐπικαλεῖται κατ' αὐτῶν τὴν ὀργὴν σου, αὐτὸς
ὅστις ὤφειλεν ἐνταῦθα νὰ τρῶς υπερασπίσῃ. Ἄλλ'
ἀρῶμεν αὐτὸν νὰ παρξοδῇ εἰς τὴν παροδὴν μα-
νίαν του. Ἡ ἐπιθυμία ματαίως θὰ προσέβαλε τὰ
τέκνα τοῦ Λούσου: Ὁ ὀριάμβός των εἶναι ἐξησαρ-
λισμένος, διότι ἔχουσιν ὑπὲρ αὐτῶν τὸν Δία καὶ
τὰς Μοῖρας.

39. « Ἰσχυρὲ θεέ, ἡ σοφία σου ὠμίλησε: εἶθε νὰ
ἐκπληρωθῶσιν οἱ χρησμοὶ σοῦ. Ἡ ἀστάθεια εἶναι
κτῆμα τῆς ἀδυναμίας. Διάταξε, ὅπως ὁ Ἑρμῆς,
ταχύτερος βέλους καὶ ελαφρότερος ἀνέμου κατέλθῃ
ἐπὶ τοῦ πολεμικοῦ στόλου καὶ ὀδηγήσῃ αὐτὸν παρὰ
φιλοξένῳ λαῷ, οὗτινος αἱ εἰλικρινεῖς πληροφορίαι θὰ
δυνήσων ἐπὶ τέλους νὰ τὸν ὀδηγήσῃ πρὸς τὰς
χώρας τῆς Ἀνατολῆς».

40. Οὕτως ὠμίλησεν ὁ Θεὸς τοῦ πολέμου. Ὁ Ζεὺς,
εἰς ἔνδοξιν συναινέσεως, ἔκλινε τὴν μεγαλοπρεπῆ κε-
φαλὴν, ὁ δὲ Ὀλυμπος ἐνωδίασεν ἐξ ἀμφοτέρων. Αὐ-
τοστιγμῇ πάντες οἱ θεοὶ ἔκλυον τὸ μέτωπον ἐνώ-
πιον τοῦ κυρίου τοῦ κεραυνοῦ, καὶ πατώντες καὶ πάλιν
τὸν κνθαρὸν κρυστάλλον τῶν οὐρανῶν, ἐπνῆλθον
εἰς τὰς χώρας καὶ τοὺς κόσμους, ἔνθα ἐνσκούσι τὴν
δυναμίν των.

41. Ἐν τούτοις οἱ πολεμοχαρεῖς Ἀργοναῦται ἠχο-
λούθουν εἰρηνικῶς τὴν πορείαν των μεταξὺ τῆς Μα-

δαγασκάρης καὶ τῆς αἰθιοπικῆς ἀκτῆς. Ὁ νότος ἐφου-
γεν ὄπισθεν των καὶ ἡ ἀνατολὴ ἐλαμπε δεξιὰ των. Ὁ
θεὸς τῆς ἡμέρας ἔφλογε τότε τοὺς ἑσπεριοειδῆς ἰχθύς,
οἵτινες ἐπλέον εἰς τοὺς αἰθέρας κρεμάμενοι ἀπὸ τῆς
ἀξιοσημειώτου ἐποχῆς, καθ' ἣν ἡ Ἀφροδίτη καὶ ὁ
υἱὸς τῆς εἰς τὴν θείαν τοῦ γίγαντος Τυφῶος ἐκρύ-
πτοντο ἐκ τρόμου ὑπὸ τὰ ὕδατα. (1)

42. Οἱ ἀνεμοὶ δὲν εἶχον ἢ πνοὰς καθάραις καὶ λε-
πτὰς. Ἡδύναντο νὰ εἴπῃ τις, ὅτι μετεῖχον τοῦ μυστι-
κοῦ τῶν οὐρανῶν, καὶ ὅτι ἐσέβοντο τοὺς φίλους αὐ-
τῶν. Ὁ ἀήρ ἦτο ἥρεμος, τὸ κῆμα ἤσυχον, ὁ οὐρα-
νός ἀνεφελός. Ἡδῶ οἱ ἡρώες εἶχον διέλθει τὴν θάλα-
λουσαν ἄκραν τὴν ἄλλοτε ὀνομαζομένην ἀκρωτήριον
τοῦ Πράσου, (2) ὅτε νέαι νῆσοι παρουσιάσθησαν πρὸ
τῶν ὀφθαλμῶν των.

43. Τὰ περὶ παιζόντα κύματα ἐφαίνοντο, ὅτι δὲν
ὑγραινόν ἢ ἐρήμους ἀκτὰς. Ὁ Γκάμας, ὁ ἀρχηγὸς
τῶν πολεμιστῶν, διηγεκῶς ὡν ἀπρησολημένος ὑπὸ
τοῦ εὐγενοῦς ἐκπῶ, πρὸς δὲ ἢ τὴν τύχην καὶ ἢ ἄ βρεῖα
ἐκάλουν αὐτὸν, ἠτομάζετο ν' ἀφήσῃ ὄπισθεν τοῦ γῆν,
ἢν ἐνόμιζεν ἀκατοίκητον, ἀλλ' ἀπρόοπτον θέαμα μετέ-
βλεπεν ἀμέσως τὴν ἀπόφασιν του.

44. Ἐκ τῆς μάλλον γειτνιαζούσης πρὸς τὴν ἀκτὴν νῆ-
σου ἤρχοντο ἐλαφροὶ λέμβοι, ἐστολισμένοι διὰ πλατέος
ἰστίου. Ἐπὶ τῇ ἐμφάνεισι των γενικὴ κίνησις διαχέε-
ται ἐπὶ τοῦ στόλου. Ὅλα τὰ βλέματα, ὄλαι αἱ σκέ-
ψεις διευθύνονται ἐπὶ τοῦ ἰδίου ἀντικειμένου: — « Ποῖος
εἶναι ἄρα γέ ὁ νέος οὗτος λαός; » διερωτῶνται μεταξὺ
τῶνοι Πορτογάλλοι. « Ποῖα τὰ ἦθη του, ἢ θρη-
σκεία του καὶ οἱ νόμοι του; »

45. Τὰ ταχέα ἀκᾶτια ἐφαίνοντο ἀπλούμενα ἐπὶ
τῶν κυμάτων. Τὸ στενὸν καὶ εὐκίνητον σχῆμά των
ἠνῴοι τὴν ὀρμὴν των. Φύλλα φοίνικος ἐπιπέδιως συ-
νεραμμένα ἐσχματίζον τὰ ἰστία των. Ἡδῶ διεκρίνον
εὐκρινῶς τοὺς νησιώτας. Τὸ μελαψόν των πρόσωπον
ἐμαρτύρει τὴν παλαιὰν ἀφροσύνην τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀ-
πόλλωνος, τοῦ πυρπολήσαντος ἐν τῇ πορείᾳ του τὰς
χώρας, ἃς εἶχεν ὑποσχεθῆ νὰ φωτίσῃ. Ἡ Ἡριδανός
τὸ ἐνθουσιεῖται καὶ ἡ Φαέθουσα στεναίνει: εἰστέτι ἐκ
τούτου.

46. Ὁθὼν ἐκ λευκοῦ βράμβχκος πεποικιλμένη διὰ
διαφόρων χρωμάτων ἀνεδιπλοῦτο πέριξ τοῦ σώματός
των. Ἡ ἀιωρομένη ἐκ τοῦ βραχίονός των, ἐπανέπι-
πτεν ὡς κυμαίνόμενος τελαμών. Ἀπὸ τῆς ζώνης μέ-
χρι τῆς κεφαλῆς ἦσαν γυμνοί. Κίχτρις ἐκάληπτε τὸ
μέτωπόν των, ἦσαν ὠπλισμένοι δι' ἐγγχειρῶν καὶ
σπαθῶν καὶ ἐκινούντο ὑπὸ τοὺς ἤχους τῆς μαυριτανι-
κῆς σάλπιγγος.

47. Οἱ κινούμενοι τελαμόνες των, αἱ ἀνυπονησίαν
ἐμφαίνουσαι χειρονομίαι των, εἰδοποιῶν τοὺς πολεμι-
στάς νὰ τοὺς περιεμῖνωσι, Ἄλλ' ἦδη οἱ Πορτογάλλοι
ἔστρεφον τὴν πρῶραν των πρὸς τὰς νῆσους. Ὁ
ναύτης ἐπεδείκνυε τὴν αὐτὴν χαρὰν, ὡς εἰάν ἤγγιζε
τὸ τέρμα τῶν κόπων του. Μετ' ὀλίγον τὰ ἰστία συ-
νεστάλησαν, ἡ μεγάλη κεραία προσκλίθει, ἡ ἄγκυρα,

1) Κατὰ τὸν πόλεμον τῶν γιγάντων κατὰ τῶν θεῶν, ἡ
Ἀφροδίτη ἔφυγε μετὰ τοῦ υἱοῦ της, φθάσαντες δὲ εἰς τὰς
ὄχθας τοῦ Εὐφράτου καὶ καταδιωκόμενοι ὑπὸ τοῦ Τυφῶος
ἐπρήσθησαν ἐντὸς τῶν κυμάτων καὶ ἐγένοντο δεκετοὶ ὑπὸ
ἰχθύων, οἵτινες τοὺς μετέφερον εἰς τὴν ἄλλην ὄχθην. Ἡ Ἀ-
φροδίτη ἐγγνωμονούσα διὰ τὴν ἐκδοῦλευσιν ταύτην, ἐτοπο-
θέτησεν ἀμφοτέρους τοὺς ἰχθύς τούτους ἐν τῷ οὐρανῷ, οἵτινες
σχηματίζουσι τὸν τελευταῖον ἀστερισμὸν τοῦ ζωδιακοῦ.

2) Τὸ ἀκρωτήριον τοῦτο ὀνομαζέται σήμερον ἀκρωτήριον
Δελγαδάου (Delgado) καὶ εὐρίσκεται ἐν τῇ 10ῃ ποίρᾳ νο-
τίου πλάτους, εἰς τὸ ἄκρον τῆς Ζανζιβάρης, πρὸς τὴν Μοζαμ-
βικὴν. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληες τὸ ὀνομάζον Πράσον, εἶναι δὲ
τούτο τὸ Πράσιον Ἀκρωτήριον τῆς Ζανζιβάρης.

πλήττει τὴν θάλασσαν μετὰ μεγάλου πατάγου καὶ
κύματα ἀνεπήδησαν πρὸς τοὺς οὐρανούς. (1)

48. Μόλις εἶχον σταθῆ τὰ πλοῖα καὶ οἱ νησιῶται
ἀνηλθον ἐπ' αὐτῶν διὰ τῶν σκαφῶν. Ὅλαι των αἰ-
κινήσεις ἐνέφαινον τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ τὴν χαρὰν.
Ὁ Γκάμας τοὺς ὑποδέχεται μετ' ἀγαθότητος. Τρά-
πεζαι ἰστίθησαν, διαφανῆ κύπελλα ἐπλήσθησαν να-
θροῦ καὶ ἀφρίζοντος οἴνου, ἡ εὐχρηστῆσις διεγρά-
φετο ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῶν φλογῶν τοῦ Φαέθωνος με-
λίγγων προσώπων των.

49. — « Ποῖον ἔργασθε; Ποῖοι εἰσθε; » Ἐρώτων
οἰκειῶς τοὺς Πορτογάλλους οἱ ἐνθαυροῦνθέντες συν-
δαιτιμόνες των. « Ποῖα εἶνε ἡ πατρίς ὑμῶν; Ποῖος
ὁ σκοπὸς τῆς ναυσιπολείας ταύτης; Ποῖαι θά-
λασσαὶ ἔφερον ὑμᾶς ἐπὶ τῶν ἡμετέρων ἀκτῶν; » (2)
Ὀμίλουν τὴν γλῶσσαν τῶν Ἀράβων, τὴν γνωστότα-
την ἄλλοτε παρὰ τοῖς λαοῖς τῆς Ἑσπερίας. Φρόνι-
μος ἐπιφύλαξις συνοδεύει τὴν ἀπόκρισιν τῶν πολεμι-
στῶν: — « Εἴμεθα Πορτογάλλοι, λαὸς τῆς Δύσεως Ζη-
τοῦμεν ἀνατολικὰς χώρας.

50. « Διετρέφεμαι ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον τὴν ἀγα-
νὴ ταύτην θάλασσαν, τὴν περιλούουσαν τὰς ἀκτὰς
τῆς Ἀφρικῆς. Νέοι οὐρανοὶ ἐλαμψαν ὑπὲρ τὰς κε-
φαλὰς ἡμῶν, νέαι χώραι ἐπλήξαν τὰ ἡμέτερα βλέ-
ματα. Τὰ κύματα καὶ ἡ ἀπειρία αὐτῶν δὲν δύναν-
ται νὰ ἐμποδίσωσιν ἡμᾶς. Προσφιλῆς μονάρχης, ὁ
βασιλεὺς τοῦ Τάγου, δέταξε, ἡμεῖς δὲ θὰ καταηρ-
χόμεθα μέχρι τῶν ἀδύσων τοῦ Ἀχέρωνος, ἵνα τὸν
εὐχαριστήσωμεν.»

51. « Κατὰ διταγὴν τοῦ χωροῦμεν πρὸς τὴν γῆν
τοῦ Ἰνδοῦ. Χάριν αὐτοῦ διασχίζομεν θαλάσσας,
γνωστάς μόνον εἰς τὴν κοίτην τοῦ Ὀκεανοῦ. Εἰπάτε
ἡμῖν ἦδη, καὶ οἱ νησιῶται, εἰπάτε ἡμῖν μετ' εἰλι-
κρινεῖς, τίνας εἰσθε, ποῖα εἶναι ἡ ἡσος αὐτῆ, εἰ
ἢς ἐξέρχεσθε καὶ ποῖοι δρόμοι ἀγούσι πρὸς τὰς ἀ-
κτὰς, ἃς ἐπιζητοῦμεν; »

52. Εἰς τῶν νησιωτῶν ἀπεκρίθη: — « Ἡ χώρα
αὕτη δὲν εἶναι ποσῶς ἡμετέρα. Ὁ κατοικῶν αὐτὴν
λαὸς εἶναι τοιοῦτος ἀκμῆ, οἷος ἐξῆλθε τῆς φυσικῆς
του: Ζῆ ὄνευ κκλιεργσίας καὶ ἀνευ νόμων Ὅσον
δὲ δι' ἡμᾶς, τοὺς ὑπὸ τῆς τοφίας φωτισμένους, ἀκο-
λουθοῦμεν τὸν ἱερὸν νόμον, τὸν διδασχθέντα ὑπὸ τοῦ
ἐνδόξου ἀπογόνου τοῦ Ἀβραάμ, (3) ὑπὸ τοῦ κατα-
κρητοῦ ἐκείνου προφήτου, ὁστις ἐγεννηθῆ ἐν τῇ
ἐρήμῳ ἐκ μητρὸς Ἰουδαίας καὶ πατρὸς εἰδωλ λά-
τρον, καὶ ἐπικρατεῖ σήμερον ἐν τῷ κόσμῳ.

53. « Ἡ νῆσος, ἣν βλέπετε, ἡ Μοζαβικὴ δὲν εἶνε
ποσῶς ἀξιοσημειώτου διὰ τὴν ἐκτασιν αὐτῆς, ἀλλ'
ἐξισφαλίζει εἰς τὰ τέκνα τοῦ Μωάμεθ τὴν θαλασ-
σοκρατίαν ἐπὶ τῶν κυμάτων τῆς Κιλίας, (4) τῆς
Μομπάκης καὶ τῆς Σοφάλης (5) Τὸ ἐμπορικὸν συμ-
φέρον κρατεῖ ἡμᾶς ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἠθαγενῶν, εἰ-

1) Sanguine tum credant, in corpora summa vocati.
Aethiopum populos nigrum traxisse colorem.
(Μεταμορφώσεως Ὀδείου II στγ. 225).

2) Juvencus quae causa subegit.
Ignotas? tentare vias? quo tenditis inquit.
Qui genu? unde domo?
(Βιργιλίου Αἰνείας VIII στ. 112—114.)

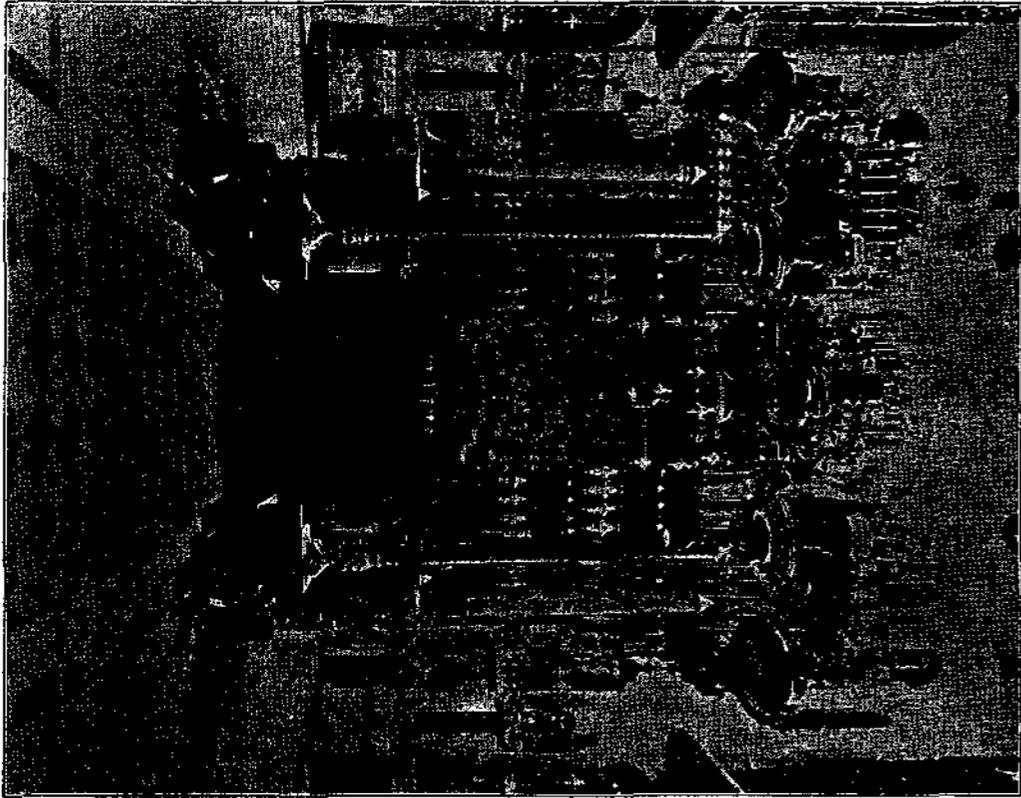
3) Κατὰ τὸν Καμόενς ὁ Μωάμεθ κατατάσσεται ἐκ μητρὸς
Ἰουδαίας, τῆς Ἄγαρ, καὶ πατρὸς εἰδωλολάτρον, θέλοντα νὰ
χαρὰκρησῇ τὴν θρησκείαν του ὡς ἡμέρα Ἰβραηλῶν πα-
ραδόσεων καὶ τῆς ἀρναίας λιτρείας τῶν Ἀράβων.

4) Κιλία (37η 26' μῆκ. ἄν. καὶ 8η 11' πλάτ. μῆση.)
πρωτεῖ οὖσα τοῦ ἀρχαίου ὀμωνύμου βασιλείου.

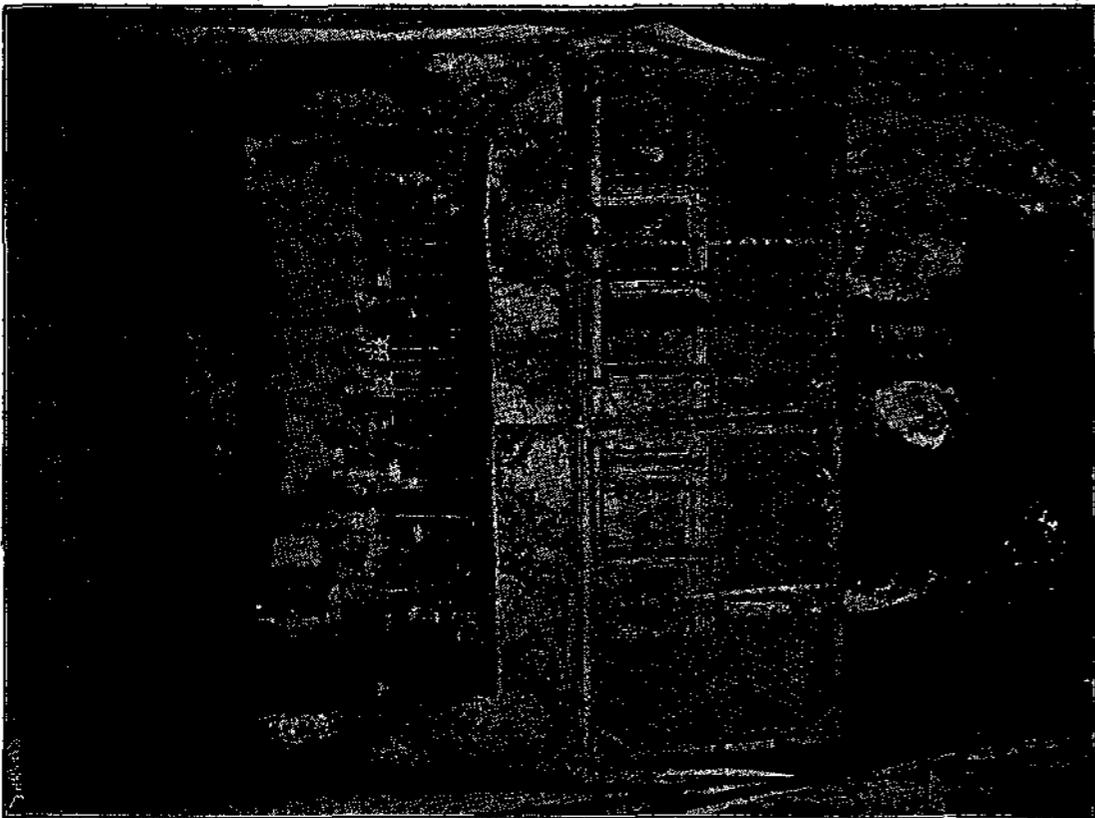
5) Σοφάλη, κειμένη ἐπὶ τοῦ ὀμωνύμου ποταμοῦ, 900 χι-
λιόμετρα νοτιοδυτικῶς τῆς Μοζαβικῆς. (33. 6' μῆκ. ἄν.
καὶ 20. 11' πλάτ. μῆση.)

ΑΓΙΟΙ

Το Ιερόν Κουβούκλιον

Ο Πανάγιος Τάφος

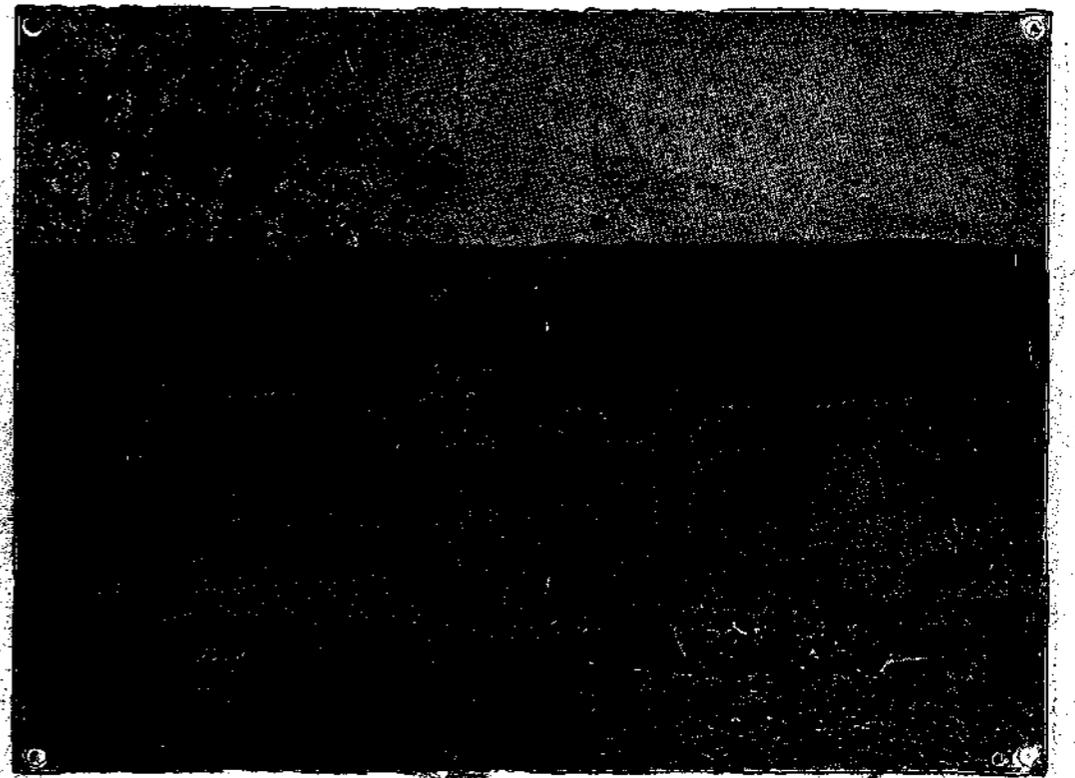

ΤΟΠΟΙ

Γολγοθάς

(Η δὴ ἐν ἣ ἐπιβλήθη ὁ Σταυρός)

Αἱ ὕδατι τοῦ Ἰορδάνου

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

» τινες ἐν τῇ ἀγρία αὐτῶν ἀνεξαρτησία, ἔχουσιν ἐγ-
» καταλείψει ἡμῖν λιμένας, ὧν τὴν χρῆσιν ἠγγύουν,
» καὶ γαίας, ἃς δὲν ἐκαλλιέργουν.

54. «Θὰ εὐρήτε μεταξὺ ἡμῶν πλοηγούς, γνωρίζον-
» τας τὰ ὁδοὺς ἡμῶν πρὸς τὴν γῆν τοῦ Ἰνδο-
» σπιδος, (1) πρὸς τὰ ὠρεῖα ἐκεῖνα μέρη, ἅτινα ἀπὸ
» τῶν μακρῶν ἔργεσθε νὰ ἐπισκεφθῆτε. Ὁ κυβερ-
» νήτης τῆς Μοζαμβικῆς εἶναι ὁ φίλος τῆς ἀνδρείας
» καὶ ὁ προστάτης τῶν πολεμιστῶν, καὶ δταν ὑμᾶς
» ἴδῃ — μὴ ἀμφιβάλλετε ποσῶς — θὰ προσφέρῃ ὑμῖν
» πᾶσαν βοήθειαν γενναίως φιλοξενίας.»

55. Μετὰ τὴν συνομιλίαν ταύτην, ἀκολουθηθεῖσαν
ὕπὸ ἀμοιβαίων διαβεβαιώσεων εὐχαιρῶν φιλίας, ὁ
Μαῦρος καὶ οἱ σύντροφοί του κατήλθον εἰς τὰς λέμ-
βους τῶν. Ἡ ἡμέρα ἐκλίνε πρὸς τὴν δύσιν τῆς, ὁ δὲ
Φοῖβος, καταβεβλημένος ὑπὸ τοῦ καμάτου τῆς περείας
του, κατήρχετο ν' ἀναπαυθῆ εἰς τοὺς κόλπους τῆς
Ἀμφιτρίτης, ἀφίγων τὴν φροντίδα τοῦ φωτισμοῦ τοῦ
σύμπαντος εἰς τὴν ἀδελφὴν του.

56. Δυσπερίγραπτος ἐντύπωσις εὐτυχίας ἐναπέ-
μεινεν ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν Πορτογάλων. Ὁ ὕπνος τὴν
νύκτα ἐκείνην οὐδὲν ἠγγίσε τὰ βλέφαρά των. Ὅτε
μὲν ἐβλεπον τὴν ὁδὸν τῶν Ἰνδιῶν καθισταμένην ὁμαλὴν
ἐνώπιόν των, ὅτε δὲ ἐπανάγαγον τὴν σκέψιν των ἐπὶ
τῶν παραδόξων ἠθῶν καὶ τοῦ πνεύματος ἔθνους, ὅπερ,
διασκορπισθὲν μετὰ τῶν πεπλανημένων δοξασιῶν του
εἰς ἅπαντα τὰ μέρη τοῦ κόσμου, ἐμελλε νὰ χρησιμεύσῃ

1) Ποταμὸς τῶν Ἰνδιῶν, Ἀζελὲμ σήμερον ὀνομαζόμενος,
παρὰ τὸν ὁποῖον ὁ Ἀλέξανδρος ἐνίκησε τὸν Πόρον.

* ΑΓΙΟΙ ΤΟΠΟΙ *

Ὁ Ναὸς τῆς Παναγίας

ὡς ὁδηγὸς ἐν Ἀνατολῇ εἰς τοὺς θαλασσοπόρους τοῦ
Τάχου.

57. Ἡ Φοῖβη ἔλαμπεν ἐντὸς τῶν αἰθέρων, καὶ διὰ
τῶν φαεινῶν ἀκτίνων τῆς ἐπηγύρου τὴν ἐπιφάνειαν
τῶν κυμάτων. Ὁ οὐρανὸς ἐστολισμένος δι' ἀστέρων,
παρῖστα εἰκόνα πεδίου σπαρμένου δι' ἀνθέων. Οἱ ἀν-
μοὶ ἐκοιμῶντο ἐν ταῖς βαθεῖαις φυλακαῖς, οἱ δὲ φρουροὶ
ἐξηκολούθουν ν' ἀγρυπνῶσι προσεκτικοὶ μετὰ τῆς
συνήθους φρονήσεώς των.

58. Ἄλλ' ἄμ' ὡς ἡ Ἥως ἤρξατο διασκορπίζουσα εἰς
τοὺς οὐρανοὺς τὸν χρυσὸν καὶ τὰ ῥόδα τῆς κόμης τῆς,
μόλις ἀνήγγειλε τὴν ἀφύπνισιν τοῦ θεοῦ τῆς ἡμέρας,
ἅπας ὁ στόλος ἐκαλύφθη ὑπὸ πλουσίων χρωμάτων,
ἐλαφρῶν σημαίων, πρὸς πανηγυρισμὸν τῆς ἐλευθέρως
του ἀρχηγῶ τῶν Μουσουλμάνων.

59. Εἶχε ἐγκαταλείψει τὴν ἀκτὴν καὶ διέσχισε τα-
χέως τὰ κύματα, φέρον εἰς τὸν στόλον ὕδωρ καθαρὸν
καὶ νωπὰ τροφίμα. Ἐθεώρει τοὺς Λουσιανούς, ὡς τινα
τῶν πολεμικῶν ἐκείνων λαῶν, οἵτινες ἐκ τῶν ὀχ-
θῶν τῆς Καπταίας θαλάσσης εἶχον ἀναχωρήσει ἄλλοτε
πρὸς κατάκτησιν τῆς Ἀσίας καὶ οὐκ αἱ Μοῦραι κατέ-
στησαν κυριοὺς τοῦ κράτους τοῦ Κωνσταντινίου.

(Ἔσται συνέχεια)

Μετάφρασις Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΑΝ

Ἐλαιά ἀρχαιοτάτη τῆς Γεσθημανῆ

ΜΙΑ ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΕΝ ΚΟΡΩΝΗ

ΑΤΑ τὸν χρόνον καθ' ὃν ἕνεκα
τῆς ὑπηρεσίας μου ἔμεινα ἐν
Κορώνῃ ἐξηρεύνησα, ὅπως συ-
νήθως κάμνω παντὸς ὅποι με
στροβιλίζει ἢ «Ἐφημερίς τῆς
Κυβερνήσεως», πᾶν τὸ δυνά-
μενον νὰ ἔχῃ κάποιαν ἱστορι-
κὴν ἀξίαν. Ἀτυχῶς, καίτοι ἠλπιζον ὅτι ἡ Κο-
ρώνη, ἡ Ζήσασα ἐπὶ τόσους χρόνους ὑπὸ τὴν
Ἰβητίαν, θὰ μοῦ προσέφερε ὑλικὸν ἱκανοποιητι-
κὸν, ἐν τούτοις παρὰ τὴν προσδοκίαν μου οὐδὲν
ἄξιον λόγου εὑρον ἐν αὐτῇ.

Μία μόνον ἐπιγραφή ἐκίνησε τὴν περιέργειάν
μου, σωζομένη ἐν τῷ Ἑλληνικῷ σχολείῳ. Ἦεν
ἐπὶ λευκοῦ μαρμάρου, ἔχει δ' ἀτυχῶς φθαρῆ εἰς
διάφορα μέρη. Ἄγνωστος ἂν εἴνε δημοσιευμένη,
διότι ἐνταῦθα εὐρισκόμενος δὲν δύναμαι νὰ ἐρευ-
νήσω περὶ τούτου, οἱ κάτοικοι ὁμῶς τῆς Κορώ-
νης, ἂν δύναται τις νὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς πίστιν,
μ' ἐβεβαίωσαν ὅτι εἶνε ἀνέκδοτος. Εἰς πολλὰ
μέρη εἶνε δυσανάγνωστος, διότι ὁ λαξεύσας αὐ-
τὴν τεχνίτης δὲν εἶχε φαίνεται φιλολογικὰς γνώ-
σεις, εἶνε δὲ ἀνορθόγραφος καὶ αἱ λέξεις συλ-
λήθδην γεγραμμέναι.

Δημοσιεῦω ὅθεν αὐτὴν ὅπως σώζεται, θέτων
ἐν παρενθέσει τὰς ἐλλειπούσας λέξεις ἃς συνε-
πλήρωσα ἐγώ. Ἐπίσης δὲν δύναμαι νὰ ἐνοήσω
διὰ ποίαν αἰτίαν εἰς μερικὰς λέξεις γράμματά
τινα ἔχουν τεθῆ ὑψηλότερον τῶν ἄλλων. Ἐν
τούτοις, χωρὶς νὰ μακρηγορῶ δημοσιεῦω αὐτὴν
ὡς σώζεται, ἐπαφίω εἰς ἄλλον εἰδικώτερον τὰ
ἐπὶ ταύτης σχόλια.

D O M
Civile imperium ac M(aximum)
scetrum
Jacobo Giorgio Venetus Sena (tus)
Dedi Coroni
Inde speramus nos suos fidele vide ipsu
ob suam virtutem ac carita
Adriace Coro spindi cintum ac dig. ornatum
Parium signum Humili obsey
Leonardi Forliuliani Fabri
A DOM CXCI

Αὕτη εἶνε ἡ ἐπιγραφή, ὡς σώζεται. Μόνον ἡ
ἐπάνω δεξιὰ γωνία ἔχει καταστραφῆ, ὡς βλέπει
ὁ ἀναγνώστης ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν δύο λέξεων,
ἃς ἐν παρενθέσει ἡμεῖς συνεπλήρωσαμεν. Καί
τώρα ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς κάτωθι τῆς ἐπι-
γραφῆς χρονολογίας δὲν εἶμαι μὲν ἐγὼ ὁ ἀρμό-
διος, ἐν τούτοις πᾶς τις δύναται ν' ἀντιληφθῆ
ὅτι ὁ τεχνίτης μὴ ὧν γνώστης τῶν διὰ λατινι-
κῶν χαρακτήρων ἀριθμῶν ἔσφαλεν εἰς τὴν χά-
ραξιν. Ἐπεμένως δὲν δυνάμεθα νὰ ὀρίσωμεν τὴν
ἐποχὴν τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης.

Καὶ ταῦτα μὲν ἡμεῖς, τῶν διαλεμμάτων τῆς
δικαστικῆς ἐργασίας μας ἐπωφελοῦμενοι, περὶ
τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης ἔχομεν νὰ εἴπομεν. Ἄλλοι
θὲ ἀριζωδιώτεροι ἃς ἀναλάβωσι τὴν μελέτην ταύ-
της καὶ τὸν καθορισμὸν τῆς ἀληθοῦς χρονολο-
γίας τῆς.

Μονιμβασία 1905.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΙΡΟΦΥΛΑΞ

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Θὰ προέδιδον τὴν ἀληθὴ πατρίδα μου ἂν ποτε συγκα-
τένευον νὰ προσαγορευθῶ πολίτης χώρας φιλῶς διακε-
μένης πρὸς τοὺς Τούρκους, ἔστω καὶ τῆς ἐλευθερωτάτης.

*Αδαμάντιος Κοραΐς

Ὁ αἰὼν μας λατρεύει κατὰ τρόπον γελοῖον τὴν πρω-
τοτυπίαν. Ἐκ τούτου οἱ ψευδομεγάλοι ἄνδρες, οἱ πραγμα-
τικῶς στερεόμενοι ταλάττω.

*Ανατὸλ Φοῖβος

Ἦαντες παραπονοῦνται διὰ τὴν γνώμην των, οὐδεὶς δὲ
παραπονεῖται διὰ τὴν κρίσιν του.

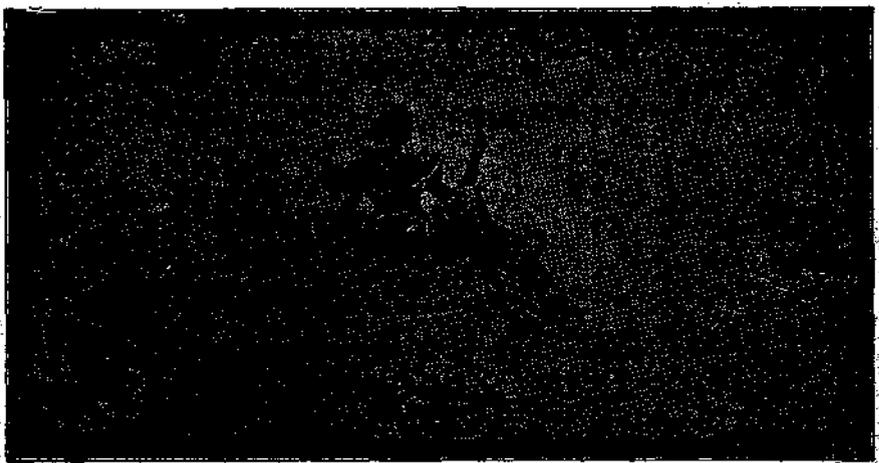
Λαοφύλαξ

Οἱ ἔξοχοι δημοσιογράφοι εἶνε οἱ πραγματικοὶ ἠγῆμονες
τῆς κοινῆς γνώμης.

Κλαρετῆ

Ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ ἀμάθεια εἶνε ἀδελφαί. Ἡ ἀμάθεια
εἶνε πρεσβυτέρα ἀδελφὴ καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἐπιστήμη τῆς
δρῆσει σεβασμὸν.

Η ΑΜΑΡΤΙΑ

ΑΙΘΙΕΣ αγνώριστες χαρές
και κάποιες λυπές μαύρες
και κάποιες ανθομύριστες
και παραδείσιες αβρές
έχουνε τὸ βασίλειό τους
μέσ τὴν καρδιά μου χτίσει
δέν μου πήρες σὲ τρελλὸ
καὶ θερινὸ μεθύσι.

Μέσα σ'τ' Ἀπρίλη τὰ φιλιὰ
καὶ σ'τὴ δική σου λαῦσα
σ'τὰ δλόφωτα τὰ μάτια σου
ποῦ ἀπὸ λαχτάρα εἶν' μαῦρα
βροῆς ἢ ἀγάπης τὸν καϊμὸ
κι' ἡ ἀμαρτία τὸν πόθο
κι' εἶνε χαρὰ καὶ θάνατος
μέσ τὴν καρδιά σου νοιώθει

Κάποιες αγνώριστες χαρές
καὶ κάποιες λυπές τώσα
μου συνεπῆσαν τὴν καρδιά
σὴ μουσική τὴ χώρα
ποῦ λυπημένες ἢ χαρές
κι' ἡ λύπες τρελλομένες
μέσα σὲ νύχτες σκοτεινές
πηδοῦν χειροπιασμένες

Καὶ τραγουδῶ τὴ σκοτεινὴ
καὶ φλογερὴ ἀμαρτία
σ'τὰ φλογισμένα σου φιλιὰ
καὶ σ'τὴν τρελλὴ εὐθυμία
ὦ Ἐβα, μάνα ἀγέννητη
τοῦ κόσμου καὶ ἐρωτευμένη
ὦ Ἀμαρτία καὶ ὦ Ζωὴ
νεκρὴ καὶ ἀναστημένη

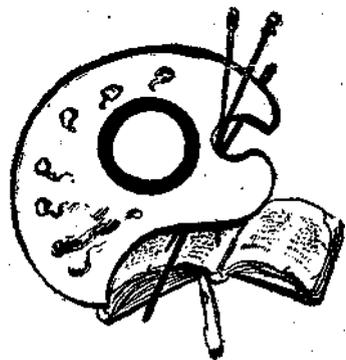
Μέσα σ'τ' Ἀπρίλη τὰ φιλιὰ
καὶ σ'τὰ δικὰ σου χεῖλια
καὶ σ'τὴς καρδιάς μου τὰ βροθία
τὰ σκοτεινὰ καὶ ἀνήλια
ἦρθε ἢ ἀγάπη ἢ φλογερὴ
κι' ἡ σκοτεινὴ ἀμαρτία
τὰ τραγευδῆσουν τὸ χαμὸ
καὶ τὴν τρελλὴ εὐθυμία.

ΙΔΟΜΕΝΕΥΣ ΨΥΧΑΣ

★ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ★

Η ΜΑΚΡΟΒΙΟΤΗΣ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ

Ἰ Αἰγυπτιακοὶ
γρᾶνίται καὶ τὰ
Ἑλληνικὰ ἀρι-
στουργήματα
τῆς γλυπτικῆς
κατέχουσιν εἰς
τὰ χρονικά τῆς
τέχνης, τὴν με-
γάλην καὶ πε-
ρίβλεπτον θέσιν,

ὥστε δικαίως θεωροῦμεν ἀνεπανόρθωτον τὴν ἀπό-
λειαν τῆς ἀρχαίας ζωγραφικῆς.

Καθὰ ἀναφέρουσιν οἱ συγγραφεῖς, ἡ τέχνη αὐ-
τὴ ἦτο λίαν ἀνεπτυγμένη κατὰ τοὺς ἀρχαίους
χρόνους. Ὑπῆρχον πολυάριθμοι καὶ ἔξοχοι καλ-
λιτέχνηται, εἶχον δὲ τριαυτὰ ὑλικά μέσα, ὥστε
ἔργα τινὰ, δυστυχῶς πολὺ σπάνια, ἠδυνήθησαν
νὰ διελθῶσιν τοὺς αἰῶνας μετὰ τῆς κρηκτικῆς
τῶν ζωηρότητες.

Τὰ ὀλίγα μὲν ἀλλὰ θαυμάσια δείγματα
μεταφερθῆναι τελευταίως ἐξ Αἰγύπτου, μᾶς
παρουσιάζουν τὸ ἀνώτατον ὄριον τῆς στερεότη-

★ ΑΓΙΟΙ ΤΟΠΟΙ ★

Τὸ δένδρον ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἀνεπαύθη ἡ Παναγία

τες, ὅπερ δύνανται τις νὰ ἐπιτύχῃ ἐν τῇ τέχνῃ τῆς
ζωγραφικῆς ὑπὸ ἐποψίν διαρκείας χρωματισμοῦ.

Ἐὰν δὲ δὲν διετηρήθησαν περισσότερα μ' ἢ
σήμερον, αἰτίων τούτου εἶναι ἢ ἔλειψις τῆς
στερεᾶς ἐπιφανείας τοῦ ἐρείσματος (1). Κατέ-
χμεν σήμερον εἰκόνας, αἰτινες ἀριθμοῦσιν ἴσως
δύο χιλιάδας ἐτῶν ζωῆν.

Πόσα ἐκ τῶν νεωτέρων ἔργων δὲν θὰ διαρ-
κέσωσιν εἰς δύο χιλιάδας ἡμέρας — τί λέγω;
διὰ τοὺς περισσώτερον τῶν ζωγράφων μᾶς πρέ-
πει νὰ ἐμιλῶμεν δι' ὥρας.

Ἴδου ἐκεῖνο ὅπερ μᾶς ἐνδιαφέρει καὶ πρέπει
νὰ γνωρίζωμεν: Ἡ φύσις τῶν χρωμάτων καὶ οἱ
ὄροι ὑπὸ τοὺς ὁποίους δύνανται ταῦτα νὰ εἶναι
στερεὰ.

Θὰ ἦτο περιττὸν νὰ ἐπαναλάβω ὅσα παρ' εἰ-
δικῶν ἐλέχθησαν ἐπὶ τῶν κανόνων, αἰτινες χρη-
σιμεύουσιν ὡς ὁδηγοὶ εἰς τὴν μεθερμήνευσιν τῶν
σχημάτων.

Δὲν ἀποτεινόμεθα εἰς τὸν ἰχνογράφον, ἀλλ' εἰς
τὸν συμπληρωτὴν τοῦ ζωγράφου. Ἐξυπακούω
δὲ ἀκόμη καὶ τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς Φυσικῆς ὅπερ
πραγματεύεται τὴν ἀρμοσίαν τῶν ἀνιθέσεων.

Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ δὲν συνίσταται μόνον εἰς
τὴν διαχάραξιν γιγαντιαίων σχημάτων καὶ ἀνα-

λογιῶν συμπεριλαμβάνει ἐπίσης τὴν μελέτην
καὶ σπουδὴν τῶν ὑλῶν, αἰτινες ἀπαρτίζουσι
τὰ θεμέλια.

Τὸ ἔδαφος ἐπὶ τοῦ ὁποίου κτίζουσιν ἐξετά-
ζεται μετὰ προσοχῆς. Ἡ πέτρα, τὸ ξύλον, ὁ
σίδηρος, ἐκτὸς τῆς καλῆς ἐκλογῆς, λαμβάνουσι
καὶ τὸ κατάλληλον σχῆμα ὅπερ παρέχει εἰς αὐτὰ
τὸ ἀνώτατον ὄριον τῆς ἀντοχῆς καὶ στερεότητος.

Ὅμοια μέρη τῆς τοῦ ἀρχιτέκτονος ὀφείλει
νὰ εἶναι καὶ ἡ τοῦ ζωγράφου.

Δὲν πρόκειται βεβαίως νὰ μετατραπῇ εἰς
χημικὸν ὁ ζωγράφος. Ἐγὼ ὅμως στερεὰν πε-
ποιθήσιν ὅτι ὁ ζωγράφος πρέπει νὰ εἶναι σοφός.

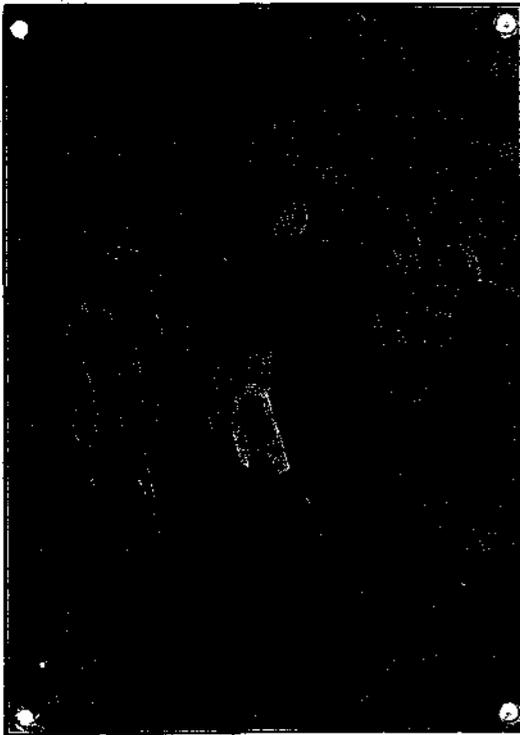
Ἡ φιλοσοφία, ἡ ἱστορία, τὰ μαθηματικά, ἡ
ἀνατομία τῶν ζώων καὶ ἡ τῶν φυτῶν ἀκόμη,
πρέπει νὰ σχηματίζουσι τὰ ἐφόδια τοῦ, πράγμα
ὅπερ πολλοὶ τῶν καλλιτεχνῶν κατενόησαν.
Διὰ τὸν εἶναι τὸσον ὀλίγοι ἐκεῖνοι αἰτινες
κοπιάζουσι διὰ τὴν σπουδὴν καὶ μελέτην τῶν
ὕλικῶν των; Δύνανται τις νὰ ζωγραφίῃ πολὺ
ὠραία πράγματα χωρὶς νὰ γνωρίῃ ἱστορίαν καὶ
φιλοσοφίαν, ἀλλὰ τὸ νὰ ζωγραφίῃ τις ἀγνωστῶν
τὴν φύσιν τῶν χρωμάτων του, εἶναι ὡς νὰ κτίζῃ
ἐπὶ νεφῶν.

Εἶνε σπουδαῖον τὸ ζήτημα τῶν χρωμα-
τικῶν ὑλῶν χρωμάτων καὶ βερνικῶν.

(Μετάφρασις Ν. Ἀλεξοπούλου)

A. RECOURVEUR

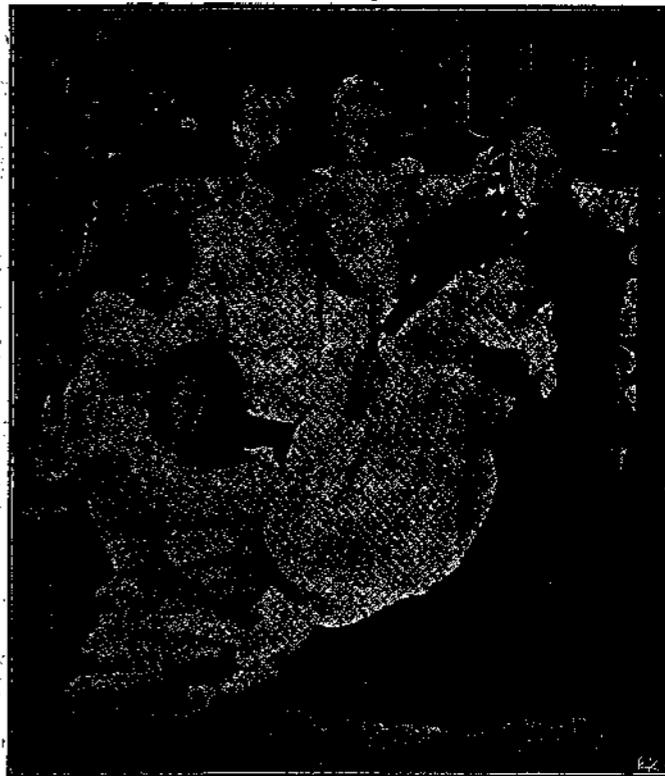
(1) Ἐρείσμα. = Support. Οἰαδήποτε ἐπιφάνεια προετοιμα-
ζομένη καταλλήλως πρὸς ζωγραφίαν, ὡς ἡ ἔδω (μουσα-
μάς) πίνακες ἐκ ξύλου, χαρτονίου, κτλ.

Ο Τάφος του Λαζάρου

Κόρις της Βηθλεέμ

Ο Τσάρος Νικόλαος Β' μετά της οικογενείας του.

γαίνει από χθές πέντε λεπτά πίσω. Όστε χωρίς να σημαίνει το ωρολόγιον της Μητροπόλεως εσώθην, άλλ' αυτήν την φοράν χωρίς να είμαι τρελλός. . .

(Καίεται δεξιά και αριστερά, ως να έρουνά και.) Περίεργον! Τι να μου συμβαίνει. . . Ερωτευμένος δεν είμαι. Σας το βεβαιώ με όλην την δύναμιν του . . . λογικού μου. Άλλως τε εάν ήμουν έρωτευμένος, δεν θα ήμουν εδώ. «Είς το φρονεοκωμείον», θα μου είπητε. Ούτε. Θα ήμουν απλούστατα είς το πλευρόν της έρωμένης μου. Μή λησμονείτε ότι αυτό το πλευρόν υπήρξεν ή αίτια να δημιουργηθή ή γυναίκα, το άριστο έργημα αυτό της συνεργασίας Θεού και Άιχόλου. Φύλαρες δεν είμαι, αφού μόλις πρό πέντε λεπτών ήρχισα να ήμιλώ, ήξέυρετε δε πείαν σημασίαν έχουν πέντε λεπτά δι' έμέ. . . Άστεϊός δεν είμαι: το άντελήφθητε και δύνανται να το βεβαιώσουν τά . . . χείλη σας. Άλλά κάτι μου συμβαίνει. Θέλω. . . και έγω δεν είξέρω τί θέλω. . . Θέλω να παύσω. Καί μου φαίνεται ότι αυτό είναι το κάτι το όποιον από τόσην ώραν με βασανίζει. Άν ή Έλλάς προώρισται να ζήση και θα ζήση, έγω προώρισται να παύσω και . . . παύω.

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΦΤΩΧΟΣ

Αφρονέ τον για λίγο τον θλιμμένο
Στό κρό του το σιρόμα να κοιμάται,
Μεσ' απ' το ρούχο το μαυροπλεγμένο
Την σπλαχνική άνοχιά μ'ην πλειά κιντάτε.

Εκεί δι' φθάνει ή χρυσαμένη άχτιδα
Που δόξαρη τα μάτια σας σιολίζει
Άλλη φωτιά του στήθους του κ' έλαιδα
Λαχταριστά τον ύπνο του φωτίζει.

Του δόσινου ή φωνή σε σ' αν φθάση
Μεσ' στην άβυσσο κυλάει νεκρωμένη,
Κ' αν γυρνεί εκεί να ξεσκεπάση
Μια σκοτεινή κηλίδα μαυρισμένη

Όπου δ' θνητός για στέμμα του φοράει
Χωρίς το μέτωπό του να μαυρίση
Τα σπλάχνα την καρδιά μόνο φωτίζει
Και μεσ' στην πλάσι έχει σημάδι αφήσει

Μάθη κηλίδα, στίγμα ντροπισαμένο
Τα χρώματά σου δ' ήλιος δε χρυσώνει,
Τό χ'ρι του φτωχού βαθεία ριγμένο,
Τα πάθη σου σ' έμας θα φανερώνη.

ΕΛΕΝΗ ΛΑΜΑΡΗ

* ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΝ *

ΤΙ ΔΙΔΑΣΚΟΥΝ ΚΑΙ ΤΙ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΥΝ ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

πο το Παρίσι, τον τόπον όπου αι τέχναι έχουν πραγματικόν αποτέλεσμα επί της διαμορφώσεως του λαού, όπου αι τέχναι είναι ή κοινή και ύφ' όλων έννοουμένη και αισθητή γλώσσα και όπου διδάσκουν συγχρόνως και τα πλήθη και τους εκλεκτούς, μάς έρχεται μια

κρίσις και μία μελέτη υπό τον τίτλον: «Τί διδάσκει έν έργον τέχνης» γραμμένη από τον Paul Gaultier. Η μελέτη αυτή πλήρης ώραιων σχέσεων και φράσεων θ' άπετέλει ίσως έν έργον τέχνης εάν επλήρου όλιγωτέρας κομφάς και ευγλωττους σελίδας. Αί ώραιαι και βαθείαι του ιδέαι είναι ούχ ήττον λίαν ένδιαφέρουσαι τόσο εις τους πολλούς όσο και εις τους άλλιγους οστινες αγωνίζονται παρ' ήμιν να διαδώσωσι το καλλιτεχνικόν αισθημα, μ' όλον ότι ή θέρη της έμπνεύσεως αυτών, ή θέρη του αισθήματος του καλού, άδυνατεί να διαλύση τον πάγον της καλλιτεχνικής μας άδιαφορίας. Οί ένθουσιώδεις παρ' ήμιν καλλιτέχναι δεν ήξέρω διατί μ' ένθυμίζουν τους ένθουσιώδεις έξερευνητάς των πόλων οι οποίοι με τόσην έπιμονήν οδεύουσι προς

τας άγνώστους χώρας έμπνεόμενοι από τα ώραιότερα ιδανικά, και οι όποιοι όμως συναντώσι την ψυχροτέραν πραγματικότητα, αποκλειόμενοι και συντριβόμενοι μέσα εις άπεράντους εκτάσεις πάγων. . . Ίσως το φαινόμενον τουτο να είναι και έν μέρος οικονομικόν, κυρίως όμως είναι άποτέλεσμα ούχι τελείας μόρφώσεως εκ μέρους εκείνων οστινες ήγούνται της κοινωνικής έν Έλλάδι ζωής. Ίσως οι κοινωνικοι ούτοι άρχηγοί, οι έχοντες δηλ. ισχύν και ασκούντας έπιρροήν επί της κοινωνικής μας αναπτύξεως ν' άγνοούσι τί διδάσκει έν έργον τέχνης επί του λαού, όσον και επί των εκλεκτών. Διά τουτο νομίζω ότι έγκαίρως μάς ήλθεν ή ώραία αισθητική μελέτη, της οποίας θα εκλαϊκεύσωμεν τας κυριώτερας ιδέας, έφ' όσον τουτο είναι δυνατόν.

Πάν έργον τέχνης λέγει πολλά εις το πνεύμα τόσο δια των πραγμάτων τα όποια παριστάνει όσο και δια της συγκινήσεως ήν προκαλεί ή παράστασις αυτών. Έχει πρό παντός έν θέμα το όποιον με τας λεπτομερείας της παραστάσεώς του αποτελεί μίαν άληθή σελίδα της ένδομούχου ιστορίας των λαών. Δύναται δηλαδή ο ιστορικός όσον και ο μη τοιοούτος, παρακολούθων τα καλλιτεχνικά έργα του κόσμου, από των έπιγραφών και των Αίγυ-

πιακῶν, Ἑλληνικῶν καὶ Ῥωμαϊκῶν ἔργων μέχρι τῶν τῆς Ἀναγεννήσεως καὶ τῶν Νεωτέρων χρόνων ἢ ἀναγνώσει τὸ πνεῦμα τῶν διαφόρων ἐποχῶν, τὰ ἐνδόμυχα αὐτῶν αἰσθήματα, τὰ ἦθη τῶν, τὴν κοινωνικὴν καὶ πνευματικὴν αὐτῶν κατάστασιν, ἀληθέστερα, πραγματικώτερα καὶ ωραιότερα ἀπὸ ἅλα τὰ σωθέντα φιλοσοφικὰ καὶ ἱστορικὰ ἔργα. Διδάσκουν ὅθεν τὰ καλλιτεχνικὰ ἔργα τὴν ἱστορίαν τῶν λαῶν, τὴν κοινωνιολογικὴν αὐτῶν καὶ πνευματικὴν κατάστασιν καὶ ἐξέλιξιν. Τοῦτο ἀπαιτεῖ μὲν κάποιαν παρατηρητικότητά, εἶνε ὅμως ἀπ' ἐτέρου τόσον εὐγλωττία τὰ καλλιτεχνικὰ ἔργα τῶν διαφόρων ἐποχῶν, ὥστε νὰ μὴ χρειάζονται πολλὰ γινώσκεις διὰ νὰ διακρίνη τις τὸ περιωρισμένον πνεῦμα τῶν Αἰγυπτίων ἀπὸ τὰ ἔργα τῶν, τὸ ὠραῖον καὶ ἀπλοῦν καλλιτεχνικῶν αἰσθημάτων τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τὰ σωθέντα ἔργα τῆς τέχνης τῶν, τὸν πολεμικὸν χαρακτήρα τῶν Ῥωμαίων καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἐπίδρασιν τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τὰ ἔργα τῶν, τὴν θρησκευτικὴν καὶ τὴν χριστιανικὴν ἐπίδρασιν κατὰ τὴν Ἀναγέννησιν καὶ τὸν Μεσαίωνα, τὸ νεώτερον πνεῦμα ἐπὶ τῶν ἔργων τῶν νεωτέρων χρόνων. Ἄν εἴχομεν λοιπὸν μίαν μεγάλην Ἑθνικὴν Πινακοθήκην μὲ ἀντίγραφα τῶν σπουδαιότερων ἔργων τῆς ζωγραφικῆς, γλυπτικῆς καὶ ἀρχιτεκτονικῆς εἰς εἰκόνας θὰ ἠδύνατο ὁ λαὸς, παρακολουθῶν μέσα εἰς τὰς αἰθούσας τὴν καλλιτεχνικὴν ταύτην σειρὰν ἢ ἀνακαλύψῃ μόνος του τὸ τί ἐκφράζει καὶ τί λέγει ἕκαστον ἔργον περὶ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἐγένετο.

Ἡ ἀνακάλυψις αὕτη εἶνε ἡ ἀρχὴ τῆς βλαστήσεως τοῦ καλλιτεχνικοῦ αἰσθηματος μέσα εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ λαοῦ. Συνεπῶς ἀρχὴ ἐξημερώσεως.

Τὰ ἔργα τῆς τέχνης, ἐξερχόμενα αὐτομάτως ἀπὸ τὰ ἐνδόμυχα τῆς ψυχῆς τῶν καλλιτεχνῶν, εὐρισκομένων ὑπὸ τὸ κράτος ἐμπνεύσεως προσερχομένης ἀπὸ τὸ περιβάλλον τῆς ἐποχῆς, δὲν ὁμιλοῦσι εἰς ἡμᾶς μόνον περὶ τῆς ἀληθεστερῆς καὶ πραγματικώτερας καταστάσεως τῆς ἐποχῆς. Ὁμιλοῦσιν ἡμῖν κυρίως διὰ τῆς μορφῆς καὶ τοῦ ὕφους τῶν περὶ τῆς ψυχῆς τοῦ καλλιτέχνη, τῆς τόσον εὐαισθητοῦ καὶ διαφόρου. Πάσχομεν π. χ. μὲ τὸν Βεγγέθεν, μαγευόμεθα μὲ τὸν Γκουτῶ, σκεπτόμεθα βαθέως μὲ τὸν Ρέμπραντ, ἐνθουσιάζομεθα μὲ τὸν Βάγγερ οὐχὶ μὲ συνήθη τινα ἐνθουσιασμὸν καὶ μὲ συνήθη τινα συγκίνησιν, ἀλλ' ὀρισμένως μὲ τὰς ἰδιαιτέρας ὑψηλὰς συγκινήσεις ὅν κα εἶχοντο οἱ καλλιτέχνη ὅταν ἐδημιούργουν τὰ καλλιτεχνικὰ ἔργα. Ἐμβαθύνοντες καὶ θαυμάζοντες ἐν καλλιτεχνικῶν ἀριστουργημάτων ζῶμεν τὴν ζωὴν ἐκείνου ὅστις τὸ ἐνεπνεύσθη, καὶ τὸ ἐξετέλεσε, συμμεριζόμεθα τὰ αἰσθήματα καὶ τὰς συγκινήσεις αὐτοῦ αἰσθανόμεθα πρὸς στιγμὴν τὴν προσωπικότητά μας νὰ μεγαλύνεται μέχρι τῆς τοῦ καλλιτέχνη, ὑπὸ τὸ κράτος δὲ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τὸν ὅποιον ἐμπνέει τὸ ἔργον, αἰσθανόμεθα τὸ ἐγὼ μας μέγα, δονούμενον καὶ ζῶν ἀρμονικῶς πρὸς τὴν μεγάλην καὶ ἐναρμόνιον ψυχὴν ἐνὸς Ραφαήλ, ἐνὸς Πραξιτέλους ἐνὸς Μόδαρτ. Ἐπειδὴ δὲ οἱ καλλιτέχνη εἶνε συνήθως ὑπέροχοι, ἢ τοῦλάχιστον ἔχουσιν ὑπέροχον ὑψηλὴν καὶ καλλιτεχνικώτεραν ἀντίληψιν τῶν πραγμάτων εἰς τὰ ἔργα τῶν, ἐννοεῖ τις εὐκόλως ὅποιαν ἐπίδρασιν ἔχει ἐπὶ τοῦ λαοῦ ἢ εἰς τὴν

ψυχὴν αὐτοῦ ἐγγυσις τῆς εὐγενούς ψυχῆς τοῦ καλλιτέχνη. Ὅποιος πόλεμος, ὅποια καταδίωξις γίνεται μέσα εἰς τὴν λαϊκὴν ψυχὴν τῶν ἀγρίων καὶ ἀνημέρων ἐνοστικῶν ἀτινα εἶνε ἡ κληρονομία ὄλων μας, καὶ πόσον ἡ ἐξημερώσις, ἢ ὅποια ἐπιτυγχάνεται εἰς τὰ ἄγρια θηρία, πόσον ἀρχεται νὰ ἐγκαθίσταται εἰς τὴν λαϊκὴν ψυχὴν. Ἐχομεν ἐπομένως δεύτερον στοιχείον ἐξημερώσεως.

Διὰ τῶν λοιπῶν ἔργων τῆς τέχνης συμμετέχομεν τῶν συγκινήσεων τῆς ψυχῆς τῶν καλλιτεχνῶν, γνωρίζομεν τὴν πνευματικὴν κατάστασιν τῶν διαφόρων ἐποχῶν τὸς πόθους, τὰ ὄνειρα, τὴν καλλιτεχνικὴν ἀντίληψιν τῶν λαῶν κατὰ τοὺς διαφόρους χρόνους, ζῶμεν μέσα εἰς τὰς διαφόρους ἐποχάς, εἰς διάφορα κοινωνικὰ περιβάλλοντα τῶν ἱστορικῶν περιόδων, μέσα εἰς τὴν ἀτομικὴν ζωὴν τῶν καλλιτεχνῶν ὄλων τῶν αἰώνων καὶ αἰσθανόμεθα τὴν ψυχὴν μας μέσα εἰς ἐν εὐχάριστον λουτρόν. Καθὼς δὲ τὰ λουτρά κατευναζοῦν τὰ νεῦρα, οὕτω πῶς καὶ τὰ καλλιτεχνικὰ λουτρά κατευναζοῦν τὰ ἄγρια ἐνοστικὰ, λεπτύνουν τὴν ψυχὴν καὶ ἀναπτύσσουν εἰς αὐτὴν τὸ καλλιτεχνικὸν αἰσθημα.

Ἄλλ' ἐκτὸς τοῦ ἀτομικοῦ χαρακτήρος ἐνὸς ἔργου, τοῦ μεταδιδόντος τὴν ἀτομικὴν ψυχὴν τοῦ καλλιτέχνη καὶ τὸν χαρακτήρα τῆς ἐποχῆς ἔχομεν καὶ τὴν κυρίαν καὶ οὐσιώδη ἐπίδρασιν τοῦ ἔργου ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἡμῶν. Ἐχομεν τὴν ἐπίδρασιν τῶν παριστανωμένων ὠραίων ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων. τῶν διερμηνευομένων ἐνθουσιωδῶν καὶ ὑψηλῶν αἰσθημάτων διὰ τῶν χρωμάτων, τῶν γραμμῶν, τῶν ἡχῶν καὶ τῶν σχημάτων, ἔχομεν τὴν ἐπίδρασιν τῶν ὑψηλῶν συγκινήσεων τῶν καλλιτεχνικῶν ἔργων ἐφ' ἡμῶν, ἢ ὅποια εἶνε κατὰ τοσοῦτον μᾶλλον ἀποτελεσματικὴ, καθ' ὅσον δρᾷ ἐπὶ τῆς ψυχῆς μας εὐρισκομένης ὑπὸ τὸ κράτος ἰσχυρᾶς συγκινήσεως. Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι ὁ σίδηρος πρέπει νὰ κτυπᾶται ἐνὸς εἶνε θερμὸς. Καὶ σίδηρᾷ ἐὰν εἶνε ἀκόμη ἢ λαὶ ἢ ψυχῆ, θερμαίνεται τόσον ἀπὸ τὴν συγκίνησιν τῶν καλλιτεχνικῶν ἔργων, ὥστε εἶνε ἐπιδεικτικὴ πάσης βελτιώσεως, ἐξημερώσεως καὶ ἀνοψώσεως. Ἄλλὰ πόσος παρ' ἡμῖν νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του αὐτὰ καὶ νὰ ἰδρῶσθαι λαϊκὴν μεγάλην καὶ πλήρη καὶ συστηματικὴν Πινακοθήκην;

Πόσος νὰ δώσῃ εὐκαιρίαν εἰς τὸν λαὸν νὰ ἴδῃ τὴν φύσιν καὶ τὴν ζωὴν ὑπὸ τὰς ὠραιότερας αὐτοῦ μορφὰς καὶ νὰ ἐξευγενίσῃ αὐτὸν μὲ τὴν ἰσχυρὰν ἐπίδρασιν τῶν καλλιτεχνικῶν ἔργων; Ἀφήνομεν τὸν λαὸν νὰ κυλίστα εἰς τὰ καφενεῖα καὶ οἰνοπωλεῖα καὶ δὲν διδομεν εἰς αὐτὸν κήρυκος μὲ ἔργα γλυπτικῆς, πολλὰς λαϊκὰς πινακοθήκας διὰ νὰ περνᾷ τὰς ὥρας τῆς σχολῆς του ἐξημερούμενος καὶ ἀνοψούμενος.

Αὐτὰ διδάσκουν τὰ καλλιτεχνικὰ ἔργα. Παρ' ἡμῖν ὅμως φαίνεται ὅτι πρέπει νὰ διδασθῶν πρὸ παντὸς οἱ ἡγοῦμενοι καὶ διευθύνοντες τὴν κοινωνικὴν κίνησιν

Σ. ΖΩΓΡΑΦΙΑΣ

ΤΙ ΣΚΕΠΤΟΜΑΙ

Ὅθεν καινὸν ὑπὸ τὸν ἥλιον, λέγουν οἱ φιλοσοφοί. Καὶ ὅμως ὑπάρχει κενὸν ὑπὸ τὸν ἥλιον, καὶ πολὺ μάλιστα!

Ὁ Μίλτον εἶπεν ὅτι ἡ γυνὴ εἶνε κομψὸν παρόραμα τῆς φύσεως. Δὲν ἔχει δίκαιον ὁ ποιητὴς τοῦ «Ἀπολοσθέντος Παραδείσου» ἡ γυνὴ μὲ τοὺς διαφόρους συρμούς εἶνε ὅχι τὸ κομψὸν παρόραμα, ἀλλὰ τὸ κομψὸν πανόραμα τῆς φύσεως...

Ποτὲ δὲν πρέπει νὰ κρίνωμεν ἀδοτηρῶς τοὺς κλέπτας, τοὺς ψεύστας καὶ ἐν γένει τοὺς παληανθρώπους. Ἀπ' ἐναντίας, φρονῶ δι' ἡμεῖς οἱ ἄλλοι, οἱ τίμοι καὶ καλοί, τοῖς ὀφειλομέναι καὶ κάποιαν ἐγγνωμοσύνην. Ἐὰν δὲν ὑπῆρχον αὐτοί, πῶς θὰ διεκρινόμεθα ἡμεῖς οἱ ἐνάρετοι;

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία δι' ὃ Ὑψιστος κἀπνίζει καὶ σχηματίζονται τὰ... νέφη. Πετᾷε τὸ τοιγάρο του καὶ... πλίπτει ὁ κεραυνός.

Ὅταν θέλωμεν νὰ παραστήσωμεν τὸ ζενιθ τῆς ἀκμῆς λέγομεν: «Ζῆ καὶ βασιλεύει». Ὅταν ὁ ἥλιος ἐξαφανίζεται ὄνουν, λέγομεν πάλιν «Βασιλεύει». Αἰωνίως περιεργοὶ αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι!

Πῶς νὰ μὴ ἔχουν οἱ κοινοὶ θνητοὶ κηλίδας εἰς τὸν βίον των. ἀφοῦ ἔχει κηλίδας καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς τοῦ φωτός, ὁ ἥλιος. Ἀλλὰ ποῶς ἢ εὔρει εἰ ἀμάσθημα θὰ ἔχη κάμη καὶ ἡ ἐξοχότης του διὰ νὰ ἔχη κηλίδας. Δίχως ἄλλο θὰ ἔχη κλέψη καὶ αὐτός, ἴσως φῶς, ἀπὸ τὸν Θεόν!

Ἀπὸ τὸ Δεξιόν μου. Ἡλικία: Ἀρθρμητικὸν πρόβλημα ἀνεύλυσεως... διὰ τὰς κυρίας.

ΑΒΑΡΑΝΤΟΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ἘΝὸς ἩΜΗΝΟΣ.

ΚΑΛΟΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

Ν ἀπὸ τὰ πολλὰ ζητήματα, τὰ ὅποια μένουσιν πάντοτε ζητήματα διὰ τὴν τέχνην, εἶνε καὶ ἡ ἐπ' αὐτῆς ἐπίδρασις τῆς ὠραιότητος. Κατὰ πόσον ὁ καλλιτέχνης πρέπει νὰ ἀφοσιούται εἰς τὸ κάλλος; Πρέπει ν' ἀποβλέπῃ ζωγραφίζων ἢ γλύψων, εἰς τὸ ὠραῖον τὸ πραγματικὸν ἢ εἰς τὸ Ἰδανικόν; Τὰ μὴ ὠραῖα ἀλλ' ἐν τούτοις δεῖα ν' ἀπεικονισθῶσι δι' οἰονόηποτε ἄλλον λόγον δὲν πρέπει νὰ γίνωνται ἀντικείμενον τῆς τέχνης;

Ὁ Παρισίνος λογογράφος Νοζιέρ ἐπραγματεύθη ἀπὸ γενικωτάτης ἀπόψεως τὸ ζήτημα εἰς τὸν «Χρόνον» ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ Salon, προκαλέσας ἅμα τὰς γνώμας τῶν ἐπιφανεστέρων Γάλλων καλλιτεχνῶν.

Ὁ Rodin, τοῦ ὁποίου τὰ ἔργα καὶ ἰδίως ὁ ἀνδριάς τοῦ Βαλζάκ ἔχει διατρέσθαι φανατικῶς τὰς γνώμας τῶν Παρισινῶν, φρονεῖ ὅτι τὸ ὠ-

ραῖον συνίσταται εἰς τὴν ἐνωσιν τῆς δυνάμεως μετὰ τοῦ πνεύματος—προδόντα τὰ ὅποια ἔχει καὶ ὅμως τὰ ὅποια δὲν ἀναδεικνύουν τὰ ἔργα του ὠραῖα δυνατὰ ἔργα, πνευματώδη, μάλιστα: εὐμορφα ὅχι, διότι οἱ ὄγκοι ποτὲ δὲν εἶνε εὐμορφοί.

Κατὰ τὸν Μπονά ὠραιότης εἶνε ἡ διαύγεια καὶ κατὰ τὸν Ντενύς ἡ ἀπλότης.

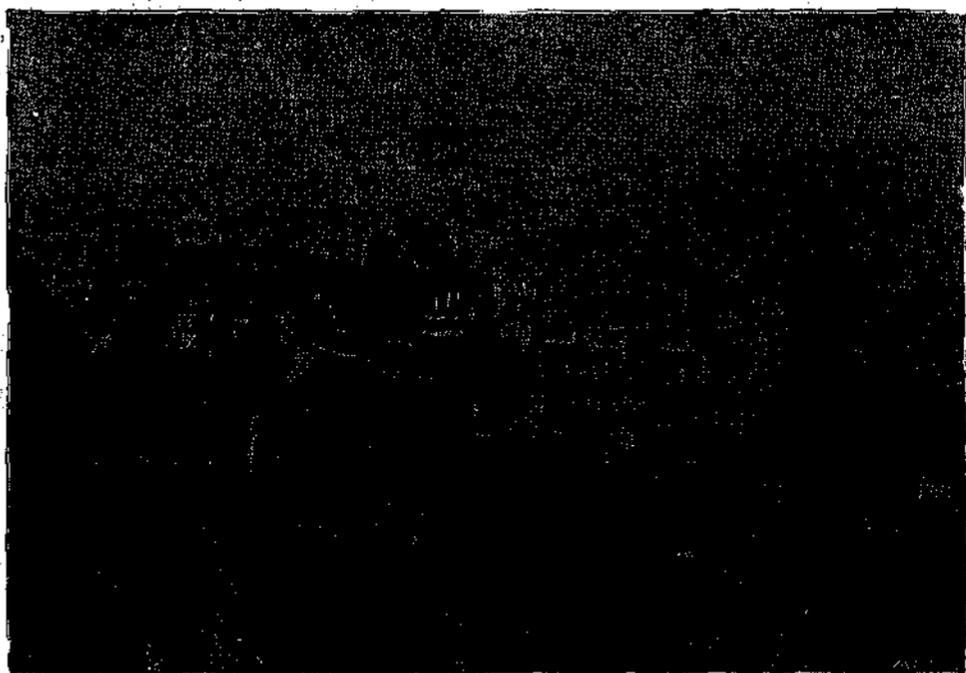
Ὁ Bouquereau ὑποστηρίζει ὅτι ὁ καλλιτέχνης δὲν πρέπει νὰ συγχέῃ τὴν χάριν μὲ τὴν καλλονὴν—δυνατὸν εἰς καλλιτέχνης, ὅπως ὁ Κρέζ, νὰ ζωγραφίξῃ μὲ χάριν καὶ ὅμως νὰ μὴ προδεγγίξῃ τὸ ὠραῖον. Ὁ ζωγράφος Σιμόν ἀποφαίνεται ὅτι ὁ ζωγράφος πρὸ παντὸς πρέπει νὰ εἶνε ζωγράφος καὶ ὀφείλει νὰ ἀναζητῇ τὴν καλλονὴν εἰς τὴν ὕλην. Ἡ ὕλη εἶνε τὸ οὐσιώδες. Ἐὰν ἡ ὕλη εἶνε καλὴ, ἀνθρώπ, ἀσχημὸς μορφή δὲν ὑπάρχει, οὔτε χρῶμα δυσάρεστον, οὔτε πρόσωπον ἀνεκφραστον.

Ἄλλ' ὁ καλλιτέχνης εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ ζωγραφίξῃ πάντοτε καλλονάς; Ὁ Κανταρὰ φωνάζει: «Αἱ γυναῖκες εἰς τὸν κόσμον δὲν εἶνε πάντοτε ὠραῖαι.» Καὶ ἔχει δίκαιον καὶ ὅμως, ἐν ἔργον εἰκονίζον μίαν ἀσχημὸν γυναῖκα, ἢ μπορεῖ νὰ εἶνε ἔργον ὠραῖον καλλιτεχνικῶς. Ὁ

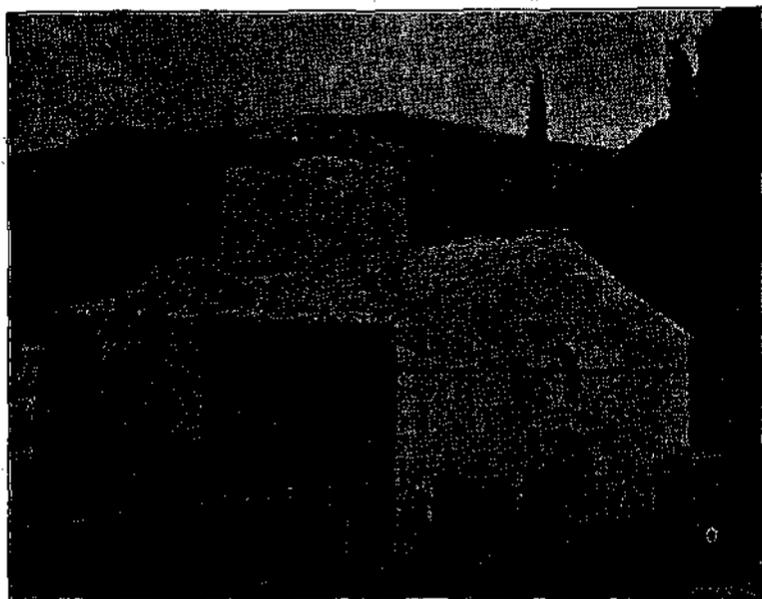

ΜΟΝΗ ΑΓΙΑΣ ΛΑΥΡΑΣ

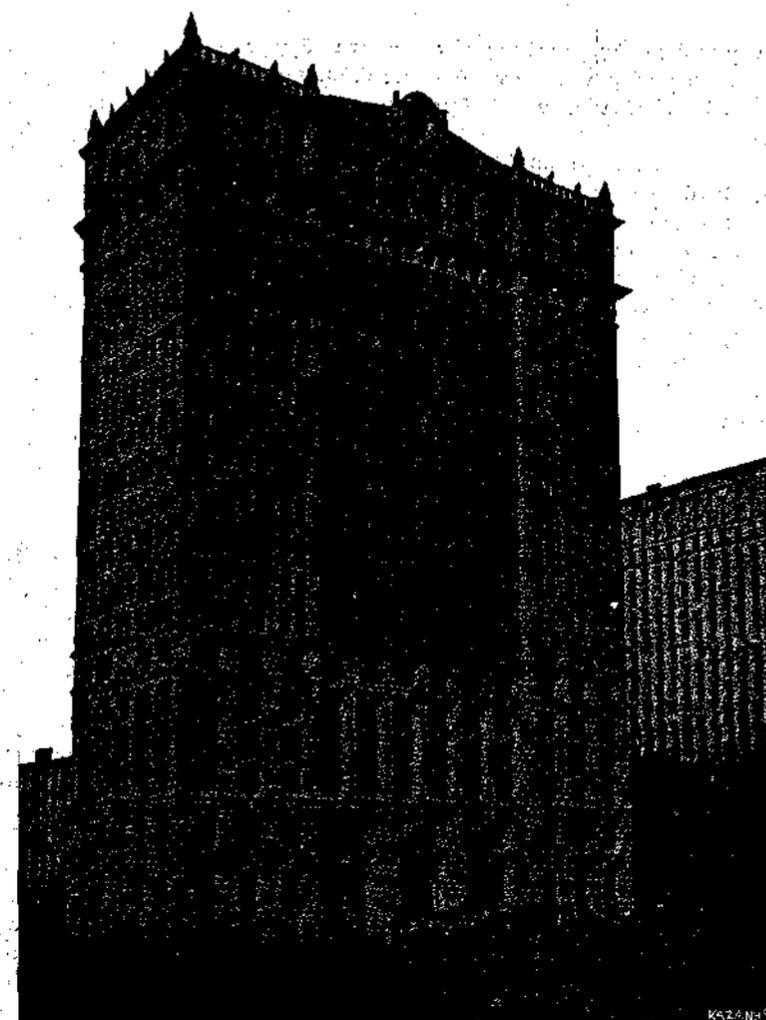
Ἡ αρχαιότετη Μονή

Ἡ σημερινή Μονή

Ἡ κυριολεξία Μονή

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

Οίκη πολυόροφος

Duran υποδεικνύη ότι ένας προσωπογράφος πρέπει να είναι ευαίσθητος ιδίως εις την ωραιότητα του ενδύματος.

Ἡ καλλονή τέλος εἶνε αἶσθημα ἐσωτερικόν, ἢ ἀπλή ἐξωτερική ἐκδήλωσις, ποικίλουσα κατὰ σχολάς καὶ ιδιοσυγκρασίας; Ὑποθέτω ὅτι τὸ ζήτημα δὲν εἶνε εἰκόλον νὰ λυθῇ.

⚡

ΤΙ ΕΙΝΕ Η ΓΥΝΗ

Ὁ Ρουβινσταίν, ὁ διάσημος μουσικοσυνθέτης, εἰς τὰς ἀκολουθοῦσας ὀλίγας παραγράφους δίδει τὴν τελειότεραν ψυχολογίαν τῆς γυναίκος.

Ἡ γυνὴ δὲν εἶνε οὔτε ἐχιδνα, οὔτε γάτα, οὔτε ἀγελάς, ἀλλὰ κατέχει τὰς ιδιότητας καὶ τῶν τριῶν. Γλυστῶσθαι καὶ δηλητηριάζει ὡς ἡ ἐχιδνα, εἶνε ἀπαλὴ καὶ ἀφροντις καὶ περιποιητικὴ ὡς ἡ γάτα καὶ ὑπομονητικὴ καὶ χρήσιμος ὡς ἡ ἀγελάς. Μεθ' ὅλα ταῦτα ὅμως παραμένει τὸ δραματικώτερον στοιχείον τῆς πλάσεως, ἡ ὑψηλότερα ποιησις τῆς ζωῆς.

Εἰς τὰς κυανοφθαλμοῦσας γυναῖκας ἡ φυσικὴ ζωὴ διευθύνεται ὑπὸ τῶν πνευματικῶν ἐνστικτῶν—ἐχουσὶν αἶσθημα. Ἀπεναντίας εἰς τὰς

μελανοφθαλμοῦσας ἢ πνευματικὴ ζωὴ διευθύνεται ὑπὸ τῶν φυσικῶν ἐνστικτῶν—ἐχουσι διαθέσεις. Ἐκ τούτου εἶνε δυσκολώτερον νὰ παντῆσθαι τις μαυρογμάτων παρὰ γαλανογμάτων.

Ὁ ἐπιθυμῶν σύζυγον καλὴν ὀφείλει νὰ νυμφευθῇ νέαν δεκαεξ ἕως δεκαεπτὰ ἐτῶν. Μετὰ τὸ εἰκοστὸν ἔτος ἡ γυναῖκα ἀποκτᾷ ἰδικὰς τῆς θελήσεις, δύο δὲ θελήσεις εἰς ἓνα σπῆτι σημαίνει ἀλληλοφάγωμα.

Ἡ σχέση τοῦ ἀνδρός πρὸς τὴν γυναῖκα εἶνε ἡ ἴδια ὅπως τῆς γυναίκος πρὸς τὸ ἄνθος τὸ θαυμάζει, τὸ ἀσφραίνεται, τὸ θέτει εἰς τὸ στήθος τῆς καὶ ὅταν μαρανθῇ ὀρέπει ἄλλο.

Τὸ ψιμμύθιον, ἡ ποῦδρα, τὸ βάψιμο τῶν βλεφαρίδων καὶ τῶν χειλέων, τὰ βραχιόλια, τὰ περιδέραια, τὰ ἐνώτια τῶν γυναικῶν μαρτυροῦν ὅτι ἡ Ἀνατολὴ ὑπῆρξε τὸ λίκνον τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἡ ὑπαρξὶς τοιούτων φαντασιοπληξῶν σήμερον εἰς τὴν Εὐρώπην ἀποδεικνύει τὴν ἀπεριόριστον ματαιοδοξίαν τῆς γυναίκος.

Ὅταν βλέπομεν τὰς Εὐρωπαίας νὰ ἔχωσι τρῦπας εἰς τὰ αὐτιά των καὶ νὰ φορῶσι ἐνώτια, δυνάμεθα νὰ ἐρωτήσωμεν εἴν ὁ πολιτισμὸς

χωρίζη τὰς γυναῖκάς μας ἀπὸ τὰς γυναῖκας τῶν ἀνθρωποφάγων ἄλλων χωρῶν μόνον διότι φέρουσι τοὺς χαλκάδες εἰς τ' αὐτὰ των καὶ ὄχι εἰς τὴν μὴν των.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν μουσικὴν δημιουργίαν, αἱ γυναῖκες στεροῦνται δυνάμειος, σκέψεως καὶ εὐρέος αἰσθηματος, βαθύτητος καὶ συγκεντρώσεως. Διὰ τὴν μουσικὴν, τὸ ὠραιότερον καὶ λεπτότερον ἐκ τῶν δημιουργημάτων τοῦ ἀνθρώπου, τὸ πλεῖστον τὰς λεπτότερας χορδὰς τῆς καρδίας καὶ τοῦ αἰσθηματος νὰ εἶνε ἀπρόσιτον εἰς τὴν γυναῖκα, τὴν μολαταῦτα ἀποτελοῦσαν κρᾶμα ἐξ ὄλων αὐτῶν τῶν ἰδιοτήτων;

ΕΠΙΛΟΓΟΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ

Φίλε κύριε Καλογερόπουλε,

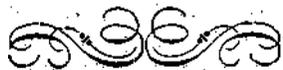
Ἐπεθύμουν νὰ γράψω σχετικὰ τινὰ διὰ τὴν ἐν τῷ «Παρνασσῷ» ἐκθεσίν. Ἀλλὰ τί νὰ γράψω; Κρίσεις; Ἐγράψαν τόσα πολλὰ ἤδη! Ἐν ἀντιθέσει δὲ πρὸς τὴν φεικτὴν ἐνδειαν τῆς ἐκθέσεως κατὰ τὸ ποσὸν καὶ τὸ ποιόν, οἱ κριτικοὶ ἦσαν πλείότεροι ἢ ἄλλοτε. Φρονεῖτε νὰ ἔχη καρμίαν σχέδιν τὸ τοιοῦτον ὡς τὸ φλέγον. Κριτικὸν ὄν ζήτημα, φρονῶ περὶ τῆς ἐκθέσεως ὅτι δὲν εἶνε ὑπερβολὴ νὰ εἰπωμεν τὸ κάθε «πέρυσι καὶ καλῆτερα», πολλοὶ τῶν διακρινομένων καλλιτεχνῶν μας δὲν ἔλαβον μέρος, πάντες δὲ οἱ ἐκθέσαντες ἀνεξαιρέτως δεικνύνται κατώτεροι ἢ ἄλλοτε. Πολλὰ τῶν ἔργων ἔχουσι βεβαίως τὸ καλλιτεχνικὸν αἰσθημα ὅπερ πείθει ὅτι θὰ ἠδύναντο οἱ καλλιτέχναι καὶ νὰ ἐπιτελέσουν σπουδαιότερα, τὰν ὑπῆρχε ἐλαττήριον πρὸς ἀμίλλαν, τὰ παρόντα ἔμωσ δὲν δύναται τις νὰ τὰ θυμαίῃ τὸσον περὶ μόνον, τὸσον μονότονον, εἶνε ὥστε οὐδεμίαν ἐντύπωσιν ζωηρὰν δύναται ν' ἀποκομίσι τις. Οὐδὲν συνθετικὸν ἔργον ἐξετέθη φέτος κυριαρχεῖ τὸ αἰώνιον «πειζαζάκι», ἢ Ἀκρόπολις ὁ Λυκαβητός, αἱ στῆλαι τοῦ Ὀλύμ. Διὸς καὶ τὰ παρόμοια ἐπαναλαμβανόμενα τακτικῶς κατ' ἔτος. Πταῖουν οἱ καλλιτέχναι δι' αὐτὰ; Ὅχι βεβαίως· οὗτοι εἶναι οἱ ὀλιγώτερον τῶν ἄλλων πταῖοντες, οὗτος εἶναι μόνον τὰ θύματα τῆς ἀδιαφορίας τοῦ κοινοῦ καὶ τῆς κυβερνητικῆς ἀστοργίας. Διότι δὲν εἶναι οἱ καλλιτέχναι μας μαγγανοπήγαδα, παράγοντες ἀδιαλείπτως ἔργα, μὴ πωλούμενα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, οὔτε δύνανται νὰ συντηρῶνται μετὰ δεινὰ, ἐλπίδας καὶ καθαρὸν ἀέρα. Εἶναι καὶ αὐτοὶ ἐκ τῆς κοινῆς ὕλης τῶν θνητῶν μετὰ ἀξιώσεις νὰ φροντίζουσι καὶ διὰ τὴν γαστέρα ὡς πρὸς τὸ πλεῖστον καὶ εἶτα νὰ σκέπτονται καὶ διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ἰδεώδους καλοῦ. Πρέπει νὰ γνωρίσῃ ὁ κόσμος ὅτι ἡ ἐκτέλεσις καλλιτεχνικῶν ἔργων ἐπαξίων τοῦ ὀνόματος δὲν εἶναι μόνον ζήτημα φαντασίας ἢ καλλιαισθησίας· ταῦτα ἀπαιτοῦσι καὶ χρόνον πολλὸν καὶ κόπους καὶ χρῆμα ὡς ἔχουσι δὲ σήμερον τὰ πράγματα οἱ πλείστοι ἐργάζονται μετὰ τὴν βεβαιότητα σχεδὸν ὅτι οἱ κόποι των δὲν θὰ ἀποφθῶσι· ἔχουσι τὴν αὐταπάνησιν τῆς τέχνης των μόνον. Ἀρκεῖ ἐν παραδείγματι διὰ νὰ ὄσας πείσω. Ἐξ ἑκατὸν πενή-

κοντα ἔργων ἐκτεθέντων πέρυσι, πέντε ἐπωλήθησαν· τὰ λοιπὰ ἀποθαυμάζουσι φιλοστόργως οἱ ποιήσαντες εἰς τὰ σπουδαστήριά των. Τὴν εἰρωνείαν! Σήμερον, εἰς τὴν κατ' ἐξοχὴν χώραν τῶν λογοκόπων ὅπου οὐδεὶς ῥήτωρ ἠσχυροῖται ν' ἀναφέρῃ τὴν τῶν προγόνων δόξαν ἥτις στηρίζεται κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὰ ἀθάνατα ἔργα τῆς τέχνης αὐτῶν, οὐδέποτε ἐθεωρήθη ζήτημα οὐσιώδες οὔτε παρά τοῦ κοινοῦ, οὔτε παρὰ τοῦ Δημοσίου ἢ ὑποστηρίξις τῶν τεχνῶν. Ἐγὼ ὁμολογοῦν ὅτι καὶ αὐτὴν ἐπὶ τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν ὀφείλομεν· ἐν μέρει εἰς τὴν συμπάθειαν τὴν γεννηθῆσαν παρὰ τοῖς πεπολιτισμένοις ἔθνεσι διὰ τοὺς ἀπογόνους τοῦ μεγαλοεργήσαντος ἐκείνου λαοῦ. Ὁμοιάζομεν λοιπὸν μετὰ μερικοὺς χαμένους υἱοὺς οἱ ὅποιοι εἰς πᾶσαν περίστασιν θὰ σοῦ ἀπαντήσουν· καὶ ξέρεις ποῖος ἦταν ὁ πατέρας μου;

Δὲν εἶναι λοιπὸν δυνατόν ἐπ' ἀπειρον οἱ καλλιτέχναι νὰ ξεροκαδουρδίζονται μετὰ τὸ ζουμί των ἢ πρέπει αἱ κυβερνήσεις νὰ ἐρχονται ἀρωγαὶ μετὰ τὰ θωσά των, ἢ νὰ κλείδουν εἰς τοὺς ὄνειροπόλους τὴν πρὸς τὴν καλλιτεχνίαν ἀγούσαν. Πόσα δαπανῶνται εἰς ἐπουσιώδη πράγματα εἰς ἐπιδείξεις, εἰς παροχὰς ρουσφετιῶν καὶ τὰ τοιαῦτα! εἶναι τόσον ἀκατόρθωτον διὰ μίαν κυβερνήσιν νὰ χορηγῇ ἔστω καὶ μέτριον ποσὸν ἐπὶ τοῦ παρόντος δι' ἀγορὰν τῶν καλλιτέρων ἔργων ἐκ τῶν ἐκάστοτε ἐκθέσεων καὶ καταρτισμὸν ἰδίας πρὸς τοῦτο πινακοθήκης; Εἶναι ἴσχυρα ἀσκόπων νὰ τίθενται διαγωνίσματα ἐπὶ θεμάτων ἔθνικῶν; Μικρὰ θὰ ἦτο ἡ ὠφέλεια τὰν ἐγενικεύετο τὸ μάθημα τῆς ἰχνογραφίας δι' ὄλων τῶν ἐγκυκλοπαιδικῶν σπουδῶν ὅπως γίνεται εἰς ὅλα τὰ πεπολιτισμένα κράτη οὕτως ὥστε καὶ τὸ κοινὸν νὰ μορφοῦται ὀπωδῆσθε εἰς τὴν ἀντίληψιν τοῦ καλοῦ, καὶ οἱ ἀπειρότεροι τῶν καλλιτεχνῶν νὰ ἔχωσι ὡς ἐπίκουρον τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα; Ἐπίσης σπουδαῖον ζήτημα διὰ τοὺς νεοσσοὺς τῆς τέχνης τοὺς μόλις ἀπέπερατοῦντας τὰς σπουδὰς των εἶναι ἡ παροχὴ τῶν πρώτων βοηθημάτων πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων, καὶ ἡ ἴδρυσις σπουδαστηρίων καταλλήλως φωτισμένων οὕτω πρᾶττουσι εἰς τὰς καλλιτεχνικὰς ἀκαδημίας ἐν Μονάχῳ καὶ ἄλλαχού. Ἐτερον ζήτημα ἐνδιαφέρον εἶναι ὁ καταρτισμὸς ἱματιοθήκης πλουσίας εἰς ἀμφιθέσεις διαφόρων ἐποχῶν καὶ ἐθνοτήτων πρὸς χρῆσιν τῶν καλλιτεχνῶν. Ἐὰν ταῦτα ἐγίνοντο, τις οἶδε ποῖα θαύματα ἠδύναντο νὰ συντελεσθῶσι.

Καὶ διὰ τὴν τάχα τόσοι φιλοπάτριδες κληροδοτοῦντες μεγάλα ποσὰ δι' ἐθνοφειλίας καὶ φιλανθρωπικοὺς σκοποὺς νὰ μὴ ἐνθυμοῦνται ὀλίγον καὶ τὴν καλλιτεχνίαν; Ἐὰν ὅμως δὲν ὑπάρχη ἐλλίσις οὐδὲν τῶν ἀνωτέρω νὰ γίνηται ἔχουν τὴν φιλαλληλοφίαν τοῦλάχιστον οἱ ἀρμόδιοι νὰ κλείδουν τὴν Πολυτεχνικὴν μας σχολὴν διὰ νὰ μὴ δημιουργῇ ἀπολωλότα εἰς τὰς τέχνας πρόβαρα

Β. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ ζωγράφος

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΤΟ ΣΑΛΟΝ ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ

Τὸ ἐν Παρισίῳ ἀναποκροτοῦ μας.

Ἐκ τῶν δύο ἐκθέσεων αἰτίνας ἀπαρτίζουσι τὸ Salon, ἡ τῆς Société Nationale περιλαμβάνει 2,445 ἔργα. Ἐκ τούτων 1237 εἶνε ἔργα ζωγραφικῆς, 260 γλυπτικῆς, τὰ δὲ ἄλλα ἀνάγονται εἰς διαφόρους ἄλλους κλάδους τῆς καλλιτεχνίας σχέδια, μικρογραφία, γαλακτικὴν, ἀρχιτεκτονικὴν, διακοσμητικὴν Πλοῦσιον τὸ Salon ἔχει ὅμως καὶ πρωτοτυπώτερον ἢ καλλιτεχνικώτερον τῶν προηγηθέντων. Ἡ Γαλλικὴ τέχνη ἤρμος ὄχι πολὺ ὑπέπεσε, δὲν ἔχει τὴν Ἀγγλικὴν θετικότητα, οὔτε τὴν Γερμανικὴν τεχνολογίαν. Καὶ διὰ τοῦτο δεῖκνυει κάποιαν στασιμότητα. Εἶνε ἡ ἰδιότυπη ἐθνικὴ ἐλαφρότης καὶ ἡ χάρις ἡ Παρισινή, αἰτίνας κυριαρχοῦν. Ἐκ τῶν ζωγραφικῶν ἔργων, ἐλκύει πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον ἡ εἰκὼν τοῦ Lhermitte «ἐν μέσῳ τῶν ταπεινῶν» παριστώσα τὸν Χριστὸν εὐλόγωντα πτωχικὴν οἰκογένειαν τρώγουσαν. Ὁ P. Laurens ἐκθέτει ἐν ἔργῳ μόνον, τὴν «Πηγὴν», ὕδωρ πίπτει ἀπὸ βράχους, ἐν ᾧ νύμφαι κάτωθεν δέχονται μετὰ χαρμονῆν τοὺς δροσεροὺς σταλαγμοὺς. Τὴν αὐτὴν σχεδὸν ἐμπνευσίαν ἔχει ὁ Ruyt μετὰ τὸν «Καταρράκτην» του, Ὁ Carolus Duran, ὁ ἐπιφανὴς πρόεδρος τῆς Ἐταιρείας, ἐκθέτει τρεῖς προσωπογραφίας καὶ ἐν γυμνόν, τὴν «Ἡδυστάθειαν». Ἐκ τῶν προσωπογραφιῶν ἐπισημαίνει ἡ τοῦ Runny ὀλόσωμος μίαν δεσποινίδα, ἡ τοῦ Carriere ἐνὸς γεροντικοῦ ζεύγους, τῆς δεσπ. Fleury μίαν κυρία P. χαριτωμένη ἡ τοῦ Friant, μητὲρ καὶ κόρη μετὰ τὸν τίτλον «Αἱ πρώται σπουδαί», ὡς καὶ τὸ «κτενίσμα εἰς τοὺς ἀγρούς», καὶ μίαν ποιητικὴν ὑπὸ τοῦ Agache προσωπογραφία. Τινὲς καλλιτέχναι ἐνεπνεύσθησαν ἐκ τῆς ἀρχαίας Ἑλλ. μυθολογίας. Ὁ Besnard εἰκόνισε τὸν «Ἀπόλλωνα μετὰ τὰς 24 ὥρας» γύρω ὀργουμένους, ὅπερ θὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς διακόσμησις ὀροφῆς εἰς τὴν αἴθυσαν τοῦ Théâtre Français, ὁ Courtois μᾶς δίδει ἐν ἀνεπιτυχῆς ἔργῳ τὸν «Δάφνιν καὶ τὴν Χλόην» ὁ Seignac τὴν Φοῖβην, ὁ Auburtin μίαν ἀρχαίαν σκηνὴν χορᾶν παρθένων, αὐλοῦντων ἐνὸς Κενταύρου, ὁ Marzocchi τὴν «Μάχην τῶν Σειρήνων» προσωρισμένην διὰ τοιχογραφίαν, ὁ Bonnetcontre, οὗ γνωρίζουσι οἱ ἀναγνώσται ἐκ τῆς «Πινακοθήκης» τὴν «Ἐσπέραν ἠέρας» ἐκθέτει τὰ «φθινοπωρικὰ δῶρα» ἐπαινετῆς ἐκτελέσεως ἔργον. Ὁ Muenier ἠθέλησε νὰ ἀναπαραστήσῃ τὴν «Ἐπιστροφήν τοῦ Ἀσώτου» ἀλλ' ἠστέλλησε ἀπὸ μάλιστα ἄλλος καλλιτέχνης ὁ Fendel τὸ αὐτὸ θέμα πρὸ ἑτῶν διεχειρίσθη πολὺ παραστατικώτερον. (1) Τῆς δεσπ. Léonigie ἐν ἡμίγυμνον, τοῦ Saint τὰ «κοριτσάκια τοῦ ἐργάτου», τοῦ Farasyn γνωστοῦ εἰς τοὺς Ἀθηναίους, μίαν ἀγροτικὴν προῖαν, τοῦ Levy μίαν

περιέργου καὶ ἀδρὰ φυσιογνωμία γέροντος—πιθανῶς Ἑβραίου-χασμιωμένου, τοῦ Roll ἡ «Ροδίνη νεότης» καὶ αἱ «Ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς» ἐν ᾧ συμβολίζονται ἡ τέχνη, ἡ κίνησις, ἡ ἐργασία καὶ τὸ φῶς, τοῦ Delance ἡ «Ἀπολεσθεῖσα εὐτυχία», τοῦ Privat τὰ «Φθινοπωρικὰ φύλλα» πινὰξ μετὰ πολλὴν κίνησιν καὶ ποιήσιν ρεαλιστικὴν, τοῦ Perrault αἱ «Ἀρμονία», τοῦ Debat—Ponsan ἡ «Πενθοῦσα ἀνθρωπότης» ἐν θαυμασίῳ συμπλέγμα μητρὸς κρατούσης εἰς τὰ ἡμίγυμνα στήθη, δύο νεκρὰ παιδιὰ τῆς, τοῦ Duruy δύο κυρία, λευκοφῶρος καὶ μαυροφῶρος, συνδυάσαντος μίαν σπανίαν ἀρμονίαν φωτός, τῆς κ. Demol-Breton ἡ «Καταιγίς», αἱ μόρφωσαντες γυναῖκες τοῦ Matignon, τοῦ Roger μίαν συνάθροισιν μητέρων μετὰ τὰ παιδιὰ των, εἶνε ἔργα ἐπιτυχῆ. Εἰς τοὺς Παρισίους ἔκαμιν ἰδιαίτερον ἐντύπωσιν ὁ πινὰξ τοῦ Ζελλῆ τῆς ὑποδοχῆς τοῦ προέδρου Loubet εἰς Νεάπολιν.

Πολὺ ἐκφραστικὴ εἶνε ἡ εἰκὼν τοῦ Castelucho τριῶν γυναικῶν αἱ ὅποια ξεκαρδίζονται στὰ γέλοια. Ἐκθέτουσι ἐκ τῶν γνωστῶν καλλιτεχνῶν οἱ Colin, Dedina, Rafaeili, Beraud. Οἱ στρατιωτικοὶ πίνακες εἶνε ὀλιγοὶ σχετικῶς ἐφέτος. Ἐξέχει ἡ «ἐνὸς τοῦ Βατερλώ» τοῦ Charperon. Ἐκ τῶν τοπειῶν διακρίνονται ἐν Λυκόφωσ τοῦ Buxton-Knight, τῆς Durai τοπειῶν εἰς Chanac, τοῦ Firmin-Girard μίαν φθινοπωρινὴν ἀποψιν πύργου δασοσκεπούς, μίαν δύσιν τοῦ ἡλίου τοῦ Damoye, τοῦ Heitrac μίαν Νορθητικὴν ἀποψιν ὀρέων, οἱ «Ἀσφοδελοὶ» τοῦ Aubin.

Ἐκ τῶν θαλασσογραφιῶν, τοῦ Davrthin οἱ «Βράχοι τῆς Ἀγ. Μαργαρίτας» εἶνε πολὺ εὐμορφον ἔργον. Ἐκτίθενται καὶ οὐκ ὀλιγοὶ καλοὶ Τυνιακοὶ πίνακες, ὡς καὶ Ἰσπανικοὶ εἰς ἰδιαίτερον δὲ αἰθυσαν εἰδικῶς ἔργα τοῦ θανάτου Casin, εἰς τιμὴν τῆς μνήμης αὐτοῦ.

Ἄλλ' ἐκτίθενται καὶ ἀρκετὰ ἔργα, τὰ ὅποια δὲν εἶνε ἡ ἀπηχῆσις ἄλλων ἔργων προεκτεθέντων, τὰ ὅποια ἐπηρεᾶσαν μέχρι καὶ λεπτομερειῶν ἐπὶ τοὺς ἐκθέτας. Ἡ «Mater Triumphalis» τῆς κ. Swynerton ὑπεθυμίζει τὴν «Πηγὴν» τοῦ Ingres, εἰς τὴν στάσιν τοῦ σώματος, μετὰ τὴν διαφοράν ὅτι ἀντὶ πρὸς τὰ ἀριστερὰ κλίνει πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ A. Thomas ἡ «Ἀἴδα» εἶνε σχεδὸν ἀντίγραφον τῆς «Ἀἴδας» τοῦ Ponsan, τοῦ Perret αἱ χωρικά ὑπεθυμίζουσι τὸν Millet κ. λ. π.

Οἱ γελοιογραφικοὶ πίνακες ἔχουν ὄλον τὸ μέθω τῆς Γαλατικῆς εἰρωνείας. Ὁ Quillaume μᾶς δίδει ἐκτός τριῶν γελοιογραφιῶν καὶ μίαν χαριτωμένην εἰκόνα, κριτικῶν καὶ μὴ, περιεργαζομένων ἐν ἀριστοτέργημα. Πῖντε πρόσωπα εἰκονίζε καὶ τὰ πέντε ἔχουν ἴδιαν ψυχολογίαν. Παριστᾷ ἡ γελοιογραφία αὐτὴν θέμα, τὸ ὅποιον συχνὰ ἀπαντᾷ εἰς τὰς Ἑυρωπαϊκάς. Ἐκθέσεις, διότι εἰς τὰς Ἑλληνικάς οἱ θεῶται εἶνε ψυχρότεροι πάγου, ἢ ὑπάρχουν... θεαταί.

(1) Ὁρα «Πινακοθήκη» Τομ. Β', σελ. 171.

Υπάρχει έκτεθειμένη και μία γελοιογραφία του Βιλνέτ την οποίαν ούτος επώλησε αντί τριακοσίων φράγκων, ενώ ο κάτοχος τώρα διαπραγματεύεται την πώλησιν της εις τὸ Δημόσιον ἀντί 25 χιλ. φρ. !!

Ἐλλην εἰς ἐκθέτης, ὁ κ. Θ. Ράλλης, δύο ἔργα ἀποστείλας.

Ἡ γλυπτικὴ ἀριθμῆ ἄλλα καλά ἔργα. Πολλὴν δύναμιν ἔχει τοῦ Rossques ἢ «Κασσιωμένη», τοῦ Injalbert αἱ «Νύμφαι καὶ ὁ Σάτυρος», τοῦ Leonard ἢ «Νυκτερίς», ἢ «Τοξότις» τοῦ Desbois, ἢ «Ἀθυμία» τοῦ Rossen, ἢ «Προσπάθεια» τοῦ Noctuel, τοῦ Rodin μία προτομὴ τοῦ Γουλιέλμου, ἢ «Σαπφώ» τοῦ Malherbre καὶ δύο ἔργα τοῦ θανόντος Βέλγου Meunier: ὁ «Μεταλλευτὴς» καὶ ἡ «Φιλοσοφία», προτομὴ θρειγαλκίνη.

Παρεπίδημος

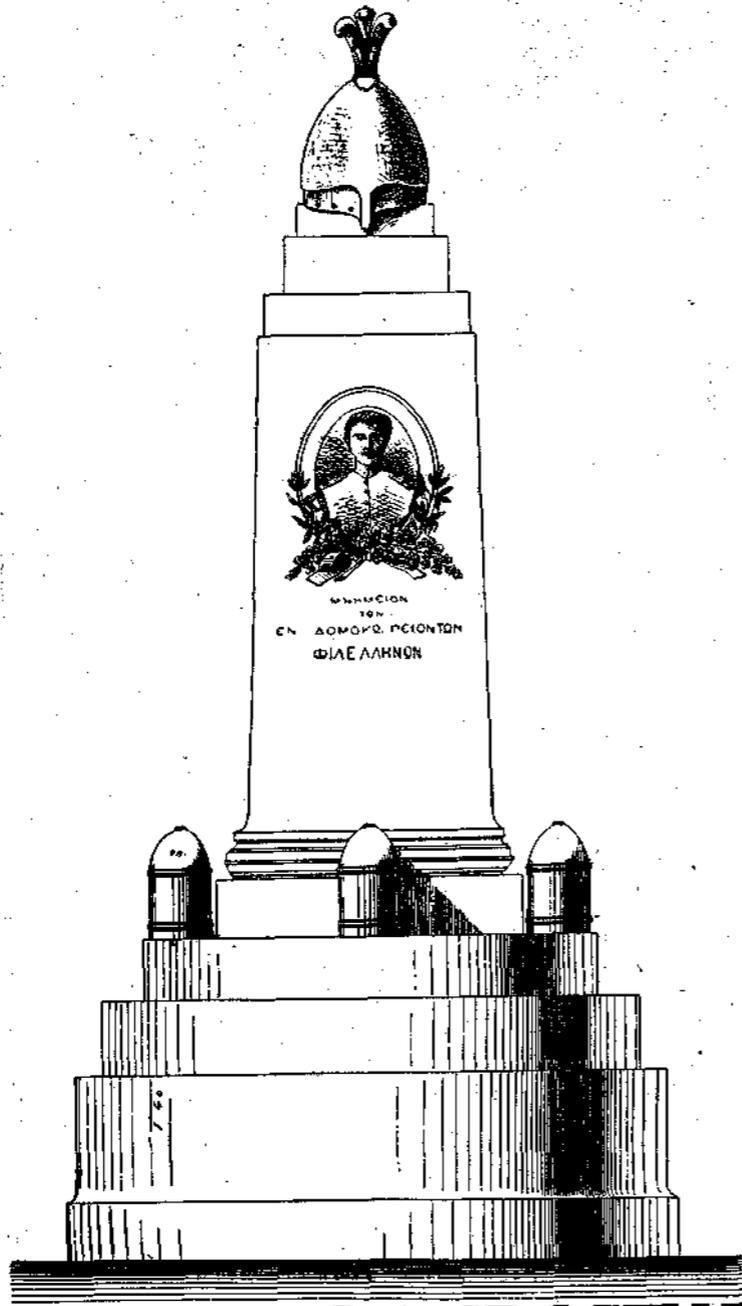
Ἀναθηματικὴ στήλη. — Δημοσιεύομεν τὸ σχέδιον τῆς ἀναθηματικῆς στήλης ἣτις θὰ ἰδρῶθῃ εἰς τιμὴν τῆς ἀγωνισθείσης ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος τῷ 1897 Φιλελληνικῆς λεγεῶνος. Κοινῶν ἔρανον συνελέγη εὐθὺς μετὰ τὸν πόλεμον ἱκανὸν ποσόν, ἠτομάσθη ἡ στήλη, κατὰ σχέδιον τοῦ ἀρχιτέκτονος κ. Ἀναστ. Μεταξά, ἀνεμένετο δὲ ἡ ἐκλογή τῆς θέσεως τῆς καταλλήλου πρὸς τοποθέτησιν. Ἦδη ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ὤρισε ὅπως τὸ μνημεῖον τοποθετηθῇ εἰς τὸ πεδῖον τοῦ Ἄρεως, παρὰ τὸ μνημεῖον τῶν Ἱερολοχιτῶν. Ἠρξάτο ἡ τοποθέτησις, λίαν δὲ προσεχῶς θὰ ἀποκαλυφθῇ. Τὸ μνημεῖον ἔχει ὕψος 7 μέτρων, ἡ βάσις εἶνε κυκλική. Εἰς τὸ μέσον τῆς μαρμαρινῆς στήλης θὰ τοποθετηθῇ χαλκοῦν ἀνάγλυφον τοῦ πεσόντος διοικητοῦ τῆς λεγεῶνος λοχαγοῦ Βαρατάση, φιλοτεχνηθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Λαζ. Σάγγου.

Κάρολος Κορδιέ. — Ἀπεβίωσεν ἐν βαθεῖ γήρατι ἐν Ἀλγερῖα εἰς τῶν δοκιμῶν Γάλλων γλυπτῶν, ὁ Κάρολος Κορδιέ, οὗ τὸ κράτιστον καὶ γνωστότερον ἔργον εἶνε ὁ ἐν τῇ μεγάλῃ πλατείᾳ τοῦ Καΐρου χαλκοῦς καὶ μνημειώδης ἀνδρῖας τοῦ Ἰμπραήμ-Πασᾶ, τοῦ διασῆμου στρατηγοῦ καὶ υἱοῦ τοῦ Μωχάμετ-Ἀλη, τοῦ μεγάλου τῆς Ἑλλάδος ἐχθροῦ.

Ἐπειδὴ ὁ Κορδιέ συνεδέθη πως μετὰ τὴν Ἑλλάδα. ἐζήτησα πληροφορίας περὶ αὐτοῦ παρὰ τοῦ καλοῦ φίλου κ. Λαζάρου Σάγγου, ὅστις οὐ μόνον εἶνε ἀριστὸς γλύπτης, ἀλλὰ καὶ κατορθοῖ νὰ συνδυάξῃ εἰς τὸ βαθὺ καλλιτεχνικὸν αἰσθημᾶ του μίαν ζηλευτὴν γνώσιν παντὸς ἐνδιαφέροντος τὴν τέχνην του.

Ἰδοῦ αἱ πληροφορίες αὗται:

Ὁ Κάρολος Κορδιέ, νεώτατος τὴν ἡλικίαν, ἀλλὰ τυγχάνων ἰσχυροῦ προστάτου, κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχῃ ὑποτροφίαν, αὐτὸ τὸ ὅποιον καλοῦσιν οἱ Γάλλοι bourse de voyage, καὶ ν' ἀποσταλῇ τῷ 1857 εἰς Ἑλλάδα. Διαμείνας ἐπ' ἀρκετὸν ἐν Ἀθήναις κατέγεινε

Μνημεῖον τῆς Φιλελληνικῆς λεγεῶνος

εἰς τὴν μελέτην τῆς ἀρχαίας γλυπτικῆς, μὴ παραλείπων καὶ τοὺς νέους ἑλληνικοὺς τύπους καὶ τὰς ἐνδυμασίας τοῦ τότε καιροῦ.

Ἐκ τῆς μελέτης ταύτης ἐξεπήγασαν διάφορα προκλάσματα, ἅτινα παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ εἰς Παρίσιους.

Ἡ περιεργότερα του καὶ πρωτοτυπωτέρα ἔργασια ὑπῆρξεν ἐν ἀνάγλυφον παριστῶν τὰς ὠραίας τέχνας, ἢτοι τὴν Ζωγραφικὴν, Γλυπτικὴν, Ἀρχιτεκτονικὴν, Μουσικὴν καὶ Ποίησιν. Ἐκίστη τῶν τεχνῶν τούτων παρίσταται μετὰ φυσιογνωμίαν νεωτέρας Ἑλληνίδος καὶ τὸ περιεργότερον, φέρουσα τὰς ἐνδυμασίας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἢτοι φέσι, τσεμπέρι, μπλόμ, κοντογοῦνι κλ.

Τὰς μελέτας του ταύτας ἐπιστρέψας εἰς Ἑλλάδα τὸ ἔτος 1850 ἐκόμισεν εἰς Παρίσιους, ὅπου ἐζήτησε νὰ τὰς ἐκθέσῃ, ἀλλ' οἱ τότε Ἀκαδημαϊκοὶ δὲν τοῦ

τὸ ἐπέστρεψαν καὶ χολωθεὶς κατέφυγεν εἰς τὸν κόμητα Κουτέκ, ὅστις ἦτο Διευθυντὴς τῶν ὠραίων τεχνῶν καὶ φίλος τοῦ Αυτοκράτορος καὶ ὅστις τῷ ἐπέτρεψε νὰ κάμῃ ἰδιαιτέρων ἐκθέσιν τῶν ἔργων του καὶ ἣτις εἶχε τὴν τιμὴν νὰ τύχῃ τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Αυτοκράτορος Ναπολέοντος τοῦ Γ'.

Ἐκτοτε ἀοιθμεῖται ἡ κατάργησις τῆς συνθηλαίας τοῦ νὰ μὴ διορίζωνται εἰς τὰς ἐκθέσεις οἱ ἑλληνοδυναί πρὸς τῆς Ἀκαδημίας, ἀλλὰ παρὰ τῶν ἰδίων ἐκθετῶν.

Ὁ Κορδιέ καὶ ἄλλως συνδέεται μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Κατὰ τὴν ἐδῶ διαμονὴν του, ἐγνώρισε νεώτατον τότε, ὑπέργηρον δὲ νῦν καὶ ἀναξιοπαθούντα, τὸν Λάζαρον Φυτᾶλην, τὸν φιλοτεχνήσαντα τὸν ἀνδριάντα τοῦ Πατριάρχου.

Συμπάθηται πρὸς αὐτὸν, οὐ μόνον τῷ ἔδωκε τὰ πρῶτα τῆς τέχνης μαθήματα κατὰ τὴν ἐνεαυθα διαμονὴν του, ἀλλὰ καὶ παραλαβὼν αὐτὸν εἰς Παρίσιους τὸν ἐκράτησεν ἐπὶ διετία.

Καὶ μία τελευταία λεπτομέρεια.

Κατὰ περιέργην σύμπτωσιν ὁ ἐπιπικρὸς ἀνδρῖας τοῦ Θεοδώρου Κολ. κοιρανῆ, τὸ γνωστόν ὠραῖον ἔργον τοῦ κ. Σάγγου, ἐφιλοτεχνήθη ἐν τῷ αὐτῷ ἐργογλυφίῳ, περιελθόντι εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ κ. Mercier, ἐν ᾧ καὶ ὁ τοῦ θανατισμοῦ ἐχθροῦ τοῦ Ἰμπραήμ-Πασᾶ.

Ν. Σπανδωνῆς

Ἀνδριάντες καὶ μνημεῖα. — Εἰς τὴν Βέρνην κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1907 θ' ἀποκαλυφθῇ τὸ μνημεῖον τὸ ὅποιον θὰ γείνη πρὸς ἀνάμνησιν τῆς ἰδρύσεως τῆς διεθνοῦς ταχυδρομικῆς ἐνώσεως, τῆς συγκροτηθείσης ὡς γνωστὸν τὸ 1874.

Τὸ μνημεῖον ἔγεινε διὰ διαγωνισμοῦ εἰς ὃν ἔλαβον μέρος 122 γλύπται. Ἐξ αὐτῶν τέσσαρα ἐβραβεύθησαν διὰ χρηματικῶν βραβείων, ἐν δὲ ἀπεφασίσθη νὰ ἐκτελεσθῇ, τὸ ὑποβληθέν ὑπὸ τοῦ γλύπτου Σαιν-Μαρσῶ. Τὸ σχέδιον αὐτὸ εἶνε τολμηρότατον. Ἐπὶ τῆς ὕδρογειοῦ σφαίρας, ἣς ἐφάπτεται ἐλαφρὸν νέφος, τρέχουν κέντε γυναῖκες ἐλαφρότατα συνδεόμεναι πρὸς τὰ πέντε μέρη τοῦ κόσμου καὶ κρητοῦσαι ἀπὸ μίαν ἐπιστολήν εἰς τὰς χεῖρας των.

Ὅλιγον περαιτέρω κἀθηται εἰς τεμάχιον βράχου γυνὴ τις, ρεμβύζουσα. Ἡ γυνὴ αὕτη συμβολίζει τὴν πόλιν Βέρνην ὅπου συνήλθε τὸ πρῶτον ὁ ἐθνὸς συνέδριον. Ὁ γλύπτης, τοῦ ὁποῦ το σχέδιον κατέπληξε τοὺς Ἑλληνοδυναίκοις τοῦ διαγωνισμοῦ διὰ τὴν τόλμην, ἔθεσε καὶ ἀνάλογον πλαίσιον εἰς τὸ σύμπλεγμα του, τὸ ὅποιον τὸ κατέστησεν ἐλαφρότερον ἀλλὰ καὶ ἀκόμη συνθετικώτερον.

Τὸ μνημεῖον θὰ στοιχίσῃ 170 χιλ. φρ., τὰ ὅποια θὰ ληφθοῦν ἐκ τοῦ ταμείου τῆς Διεθνοῦς Ταχυδρομικῆς Ἐνώσεως. Θὰ εἶνε δὲ ἔτοιμον τὸν Μάρτιον τοῦ 1907 καὶ θὰ ἀποκαλυφθῇ τὸν Δεκέμβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους, εὐκαιρία νέας συνειδήσεως τῶν μελῶν τοῦ Συνεδρίου τῆς Διεθνοῦς Ταχυδρομικῆς Συμβάσεως.

— Ἐν Λευκάδι συνέστη ἐπιτροπὴ πρὸς συλλογὴν πανελληνίων ἔρανον διὰ τὴν ἀνάγεισιν ἀνδριάντος εἰς τὴν ἐθνικὸν ποιητὴν Ἀρ. Βαλαωρίτην.

Ἡ συλλογὴ Ἰωνίδου. — Εἰς τὸ Ἀγγλικὸν καλλιτεχνικὸν περιοδικὸν «Ἄνθου ἢ Ρῶλα» ἐδημοσιεύθη ἄρθρον περὶ τῆς συλλογῆς τῶν καλλιτεχνικῶν πινάκων, τὴν ὅποιαν ὁ θανὼν Ἑλληὴν Κωνσταντῖνος Ἀλεξάνδρου Ἰωνίδης ἐδωρήσεν εἰς τὸ Ἀγγλικὸν Μουσεῖον «Βικτωρίας καὶ Ἀλβέρτου». Ἡ συλλογὴ αὕτη, περὶ τῆς ὁποίας ἐγένετο καὶ ἄλλο εὖ λόγος, εἶνε κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἀγγλικοῦ περιοδικοῦ ἡ πλουσιωτέρα ποικιλωτέρα καὶ μᾶλλον καταληπτή ἐξ ὧν ὅσαι

μέχρι σήμερον ἐδωρήθησαν εἰς τὸ Ἀγγλικὸν ἔθνος ὡς κληρονομία ἀνεκτιμήτου ἀξίας. Ἡ συλλογὴ Ἰωνίδου περιλαμβάνει σχεδὸν χίλιους διακοσίους πίνακας ἀρχαιότερων καὶ νεωτέρων ζωγράφων ἀπὸ τοῦ Μπουτσελλί μέχρι τοῦ Ἀλβέρτου Δούρερ, ἀπὸ τοῦ Ρέμπραντ μέχρι τοῦ Μπόρν Τζῶνς, ἀπὸ τοῦ Οὐίστλερ μέχρι τοῦ Δεγκᾶς.

Ἡ συλλογὴ αὕτη δὲν ἦτο ἀπόκτημα ἀγορασθὲν ἀπὸ ἄλλας πινακοθήκας. Εἶνε κειμήλιον τὸ ὅποιον ἡ οἰκογένεια τῶν Ἰωνιδῶν ἀπέκτησε κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν σχέσεών της μετὰ τοὺς μεγαλειτέρους τῶν νεωτέρων καλλιτεχνῶν. Ἀπὸ τοῦ 1840, μετὰ τῶν μεγάλων ζωγράφων τῶν τοχόντων τῆς εὐκαιρίας νὰ εἰσαχθῶσιν εἰς τὴν οἰκίαν τῶν Ἰωνιδῶν καὶ νὰ ἐκτιμηθῶσι, ἦσαν οἱ Δάντε Γαβριήλ Ροσσέτι, Μπόρν Τζῶνς, Ἀλφόνσος Δεγκρὸς καὶ ἰδίως ὁ Γεώργιος Φρειδερίκος Βάττς, ὁ μέγας συμβολικὸς ζωγράφος ὅστις πολλάκις ἐχρησιμοποίησε τὸν χρωστήρα του ὅπως ἀπεικονίσῃ τὰς προσωπογραφίας ἐλακλήρου γενεᾶς τῶν Ἰωνιδῶν, ἀπὸ τοῦ 1840 ὁπότε ἐζωγράψισε τὰς εἰκόνας τοῦ Κωνσταντίνου καὶ τῆς Μαρίας Ἰωνίδου καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ Βάττς ἦτο μόλις εἰκοσιτεσσάρων ἐτῶν, μέχρι τοῦ 1893 ὁπότεν ἐζωγράψισε τὴν Ἀγαθονικήν Ἑλένην Ἰωνικήν, διετεγγονὴν τοῦ δωρητοῦ.

Δύο εἰκόνας ἐκ τῆς πινακοθήκης ταύτης τὸ «Βρέφος» καὶ ἡ «Ἡὼς» μένου ἀκόμη παρὰ τῇ χήρᾳ Ἰωνίδου, θὰ δοθοῦν δὲ εἰς τὸ Μουσεῖον «Βικτωρίας καὶ Ἀλβέρτου» μετὰ τὸν θάνατόν της.

Ἐν τῇ δωρηθείσῃ συλλογῇ ἡ Ἰταλικὴ σχολὴ πρωτίστως ἀντιπροσωπεύεται ἀπὸ δεκαπέντε εἰκονογραφίας, ἐκ τῶν ὁποίων διακρίνονται ἔργα τοῦ Φραγκίσκου Γκουάρδι, Ἀνδρέου Δὲλ Σάρτο, Μαντένια Βερονίεζε, Τινορέττο, Ραφαήλ καὶ Μιχαὴλ Ἀγγέλου.

Ἡ Ἐσπεράδα Βανδινέλλι ἔργον τοῦ Βοτιτσέλλι εἶνε διὰ δύο λόγους πολιτισμότη, καὶ διὰ τὴν καλλιτεχνικὴν τῆς ἀξίας καὶ διότι ἀνήκεν ἄλλοτε εἰς τὴν διασημὸν συλλογὴν Πορταλίζ, ὁπότεν περιήλθεν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ Δάντε Γαβριήλ Ροσσέτι.

Ἡ παλαιὰ Γερμανικὴ καὶ Φλαμανδικὴ Σχολὴ ἀντιπροσωπεύονται μετὰ ἔργα τοῦ Ρέμπραντ, τοῦ Ἀνδριαννοῦ Βρούερ, τοῦ ὁποῦ ὅνα πίνακα ἐπαναλημμένως ζητήσαν δὲν κατώρθωσεν ν' ἀποκτήσῃ ἀντὶ πάσης θυσίας τὸ Μουσεῖον τοῦ Βερολίνου.

Ἐὰν εἰς ταῦτα προστεθῶσιν ἔργα τοῦ Βᾶν Ὀστάδ, τοῦ Ρουισδάλ, τοῦ Κώννικ, τοῦ Ροῦβενς καὶ τοῦ Τεννιέ, ἔνοσθ' τις ἀμέσως ὅτι ἡ σχολὴ αὕτη δὲν ἠδύνατο ν' ἀντιπροσωπευθῇ καλλίτερον.

Ἐρχονται κατέπιν ἔργα τῶν Γάλλων καλλιτεχνῶν, τοῦ Λενβαίν, τοῦ Πουσσέν καὶ μερικὰ τεχνικώτατα ἀπεικονίσεις ὑπὸ τῶν Ροσσέτι Δεγκρᾶς καὶ Μπόρν Τζῶνς. Ἰδίως ὁμῶς πλουσιωτάτα ἀντιπροσωπεύεται ἡ Ἀγγλικὴ σχολὴ μετὰ τὸν Ροσσέτι, Μπόρν Τζῶνς, Ἀλμα Ταδέμα καὶ ἄλλους μεγάλους καλλιτέχνους, ἐκτὸς τῶν πολλῶν Γάλλων τῶν καταγωγῆν ζωγράφων, οἵτινες ὁμῶς ὡς ἐκ τῶν ἔργων τῶν ἀνήκουσιν εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Σχολὴν.

Καὶ δι' ὅλην αὐτὴν τὴν συλλογὴν ἣτις κατὰ τὸ «Ἄνθου ἢ Ρῶλα» εἶνε τὸ πολιτισμότερον ὄργανον ὁ δύναται νὰ προσφέρῃ εἰς ἐν ἔθνος ἰσχυρὸς, γενναίων καὶ περωτισμένων ἀνδρῶν, ὁ Ἰωνίδης δὲν ἐζήτησεν εἰμὴ δύο ἄρα εἰς τὴν διαθήκην του. Πρῶτον νὰ μείνωσι τ' ἀποτελοῦντα τὴν συλλογὴν ταύτην καλλιτεχνήματα εἰς ἰδιαιτέραν αἰθούσαν τοῦ Μουσεῖου μετὰ τὴν πγραφὴν «Συλλογὴ Κωνσταντίνου Ἀλεξάνδρου Ἰωνίδου» καὶ δευτέρον νὰ τοποθετηθῶσι καθ' ὅλους τοὺς κανόνας τῆς προοπτικῆς τέχνης.

Ἄρα γὰρ αὐτοὺς τοὺς δύο ἄρα δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκπληρῶσῃ ἡ πατρίς τοῦ μεγαθύμου Ἑλληνοδυναί.

Εκθέσεις. — Έξαιρετικής τιμής ήξιωθη ό έν Λονδίνω διεξιμένη ζωγραφία κ. Ροϊλός. Εισήχθη έν έργον του είς την κκλλ. έκθεσιν της Βασιλικής Ακαδημίας του Λονδίνου, είς δέ τούτου, προσωπογραφία του γνώστου Αγγλου γλύπτου Γκάσκομ Τζών. Αί Αγγλικαί έφημερίδες γράφουν εύφημως, μία δ' έξ αυτών μάλιστα γράφει ότι ό Ροϊλός συναγωνίζεται μέ τον Μόρισσον, ένα των μεγάλων προσωπογράφων της Αγγλίας.

— Είς την καλλ. έκθεσιν του «Πανοασού» εξέτέθησαν έργα ζωολογικτικής των έν Κουσοκαλυβίαις Έλληνων μοναχών του Αγίου Όρους. Τα έκτεθέντα δεικνύουν πολλήν τέχνην, ιδίως ό «Ακχίστατος ύμνος της Θεοτόκου» των αδελφών Νικοδήμων.

— Είς την έκθεσιν της Λιέγης, είς τό περίπτερον των καλών τεχνών έκτίθενται έργα των διασημοτέρων ονομάτων της Γαλλικής Σχολής. Έν τη ζωγραφική την πρωτίστην θέσιν κατέχουσι τά έργα των Κοττέ, Μενάρ, Σιμόν κ.τ.λ. έν τη γλυπτική του Δαλου, Σερπαντιέ, Βαρβολομαϊού, Ροντέν κ.λ.π. Άξια θαυμασμού είνε τά έργα της αρχαίας τέχνης τά όποία έζηληθον των μουσείων, ίνα έπιδειχθούν είς την έκθεσιν. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγονται έργα των Βάν Δυκ, Ζέτμαν, Μπερτολέ αρχαία παραπετάσματα ών τά κλειστά προέρχονται εκ του έξωτερικού, έπιπλα των εποχών Λουδοβίκου XIV και Λουδοβίκου XV. Ιδίως κινεί την περιέργειαν έν περίπτερον είς τό όποϊον έκτίθενται δαντέλλαι από των αρχαιοτάτων εποχών, ότε τό πρώτον κατασκευάσθησαν τοιαύται, μέχρι των τελευταίων και λεπτοτέρων της σημερον.

— Είς Παρίσιους ήνοιξεν είδική έκθεσις έργων του Ούιστλερ.

— Προσηγομάζεται έκθεσις των έργων του γλύπτου Δαίτου υπό των θαυμαστών του.

— Η έκθεσις της Βασιλικής Καλλ. Ακαδημίας ή όποία ήνοιξε πρό ήμερών είς τό Λονδίνον δέν άφησεν ένθουσιασμένους τους Αγγλους κριτικούς. Όλοι συμφωνούν ότι ή έκθεσις αυτή είνε μάλλον άποτυχία και παρατήρησιν μετά λύπης ότι από έτους είς έτος ή πρωτοτυπία έλαττοϋται και εξασθναί. Έκ των 900 έργων τά όποία εξέτέθησαν, τά 800 ήδύνατο να μείνουν είς την σκιάν των έργαστηρίων. Δέν είνε βεβαίως έργα έλευσενα και δέν εισήχθησαν είς την έκθεσιν κατά χάριν. Η κριτική έπιτροπή της αγγλικής έκθέσεως δέν δέχεται τίποτε μη άνεκτόν. Δεικνύουν όμως τά 800 αυτά έργα άπόλυτον έλλειψιν πρωτοτυπίας και στρέφονται περί τά αιώνια θέματα. Δέν παρατηρείται ή ζωή και ή κίνησις της σκέψεως ή παρατηρούμενη άλλοτε. Οι καλλιτέχνη φαίνονται όπισω από την όθόνην κουρασμένοι. Τα θέματα είνε τά ίδια. Ο συμβολισμός είνε βαρύν και θολός ή έκτέλεσις περιορίζεται είς τάς προαιωνίους υποδείξεις.

Η λεγομένη ακαδημαϊκή ζωγραφική, ή τελεία, ή άμειπτος, ή προσεκτική, και όμως άψυχος και ούδέν λέγουσα, επικρατεί και θριαμβεύει. Αί νέαι τάσεις αί παρατηρηθείσαι πρό όλιγου επίνιγχαν υπό την έκρήξιν της παγκοσμίου ειρωνείας και οι Αγγλοι ζωγράφοι, οι όποιοι τάς είχαν άποδεχθ ή μετά χαράς έσπευσαν πρώτοι να τάς άρνηθούν. Τώρα ό σετσεσενισμός δέν έχει πλέον κανένα σχεδόν μύστην είς κανέν εργαστήριον, δέν τολμά όμως να εμφανισθ ή είς τό φώς της κριτικής.

Κατόπιν της τροπής ταύτης έννοείται ότι είνε δύσκολον να σημειώσθ ή τελευταία έκθεσις του Λονδίνου σταθμίν τινα είς την εξέλιξιν της τέχνης. Υπάρχουν όμως και άρατά έργα μεταξύ των ύπολειπόμενων έκάτον. Έξ αυτών δημοφους ή αγγλική κριτική θαυμάζει ένα πίνακα του Κορςτερ «ό κυνηγός

του Ίδανικού» ό όποϊός παριστά άνθρωπόν τινα είς τό χείλος άβύσσου έντεινοντα τάς χείρας προς σκιάν γυναικός αίωρουμένης ύπερ την άβύσσον. Γενικώς ό πίναξ αυτός θεωρείται ό καλλίτερος όλων και είνε βέβαιον ότι θα βραβευθ ή.

Έν τή μεταξύ όμως έφθασαν είς τό Λονδίνον οι Αμερικανόι φιλότεχνοι οι όποιοι περιμένουν ν' αγοράσουν τά έργα όσα θα κριθούν καλλίτερα. Ένας εξ αυτών έδήλωσε τό ίδιον έσπέρας της αφίξεώς του ότι έχει σκοπόν να διαθέσθ ποσόν 5 εκατομμ. φρ. διά ν' αγοράσθ έργα. Δέν είνε δυνατόν να παράσθ και από την Ελλάδα ό θαυμάσιος αυτός θνητοπος ;

Αρχιτεκτονική. — Τον άρξάμενον μήνα ό Βασιλεύς της Σερβίας θα καταθέσθ τον θεμέλιον λίθον μείστου ναού είς τό Βελιγραδιον. Ο ναός ούτος θα στοιχίσθ 3,000,000 φράγκα, θα είνε δέ ό μέγιστος των έν τη χερσονήσφ του Αίμου Όρβοδ'ζων ναών, τιμώμενος επ' όνόματι του αγίου Σάββα. Διά τάς απαιτούμενας δαπάνας ένεργούνται έρανοι από πολλού χρόνου ήδη είς την Σερβίαν και την Ρωσσίαν.

Νέα έργα. — Ο κ. Κ. Παρθένος εργάζεται δύο νέα έργα. Το «προσκύνημα της Δήμητρος» και τό «Αθάνατο τραγούδι» και τά δύο φέρουν ισχυράν την σφραγίδα του σετσεσενισμού, έν μετ' ιδιαιτέρας αγάπης έμελέτησεν έν Βιέννη ό καλλιτέχνης. Το «Αθάνατο τραγούδι» παριστά την Ακρόπολιν με κίτινον ουρανόν και κυνωτάτην ατμόσφαιραν, κάτω δέ επί βωμού ύφ' ού ύψούται φυτόν αμαράντου δύο αρχαϊκαί προσωποποιήσεις ώσει προσκυνηταί του καλλιού μεγαλείου, ύμνουσι την δόξαν.

— Ο κ. Κοντόπουλος έφιλοτέχνησε προσωπογραφίας των κ. κ. Παρώδη και Ροδου και τό «Ονειρον του δοκίμου», προσωρισμένον διά την Ναυτικήν σχολήν των Δοκίμων.

— Ο κ. Αλεκτορίδης έπεράτωσε παραγγελία του Όρφανοτροφείου Χατζηκώστα την προσωπογραφίαν του ευεργέτου του καταστήματος κ. Σεβαστοπούλου. Επίσης εϊργάσθη προσωπογραφίαν του κ. Νεϊβορτ. Άλλ' ή κυριώτερα εργασία αυτού είνε μεγάλη κεφαλή του Σάββιού. Άνάγεται είς τό διακοσμητικόν είδος, καιτοι δέ είνε μάλλον σπουδή χρωμάτων, έν τούτοις άποτελεί καλλιτέχνημα πολλού λόγου αξιον. Ός βάσις της εργασίας έχρησίμευσαν τά τρία αρχικά χρώματα, κίτρινον, έρυθρόν και κυανόν, συνθεθέντα ως έν μωσαικώ, δι' άδρου χρωστήρος.

— Ο έν Σμύρνη κ. Ε. Ιωαννίδης έφιλοτέχνησε κατά παραγγελίαν μέγαν πίνακα, παριστώντα την άνάγνωσιν του Φερμανίου έν Σάμφ' κατά την εγκατάστασιν του Ηγεμόνος.

Θάνατοι. — Ο Λουδοβίκος Βοργές, νεαρός καλλιτέχνης γλύπτης, ήλικίας 22 ετών, δώσας πολλά δείγματα μεγάλης ιδιοφυείας, εύρέθη είς τό Μόναχον νεκρός παρά τό πλευρόν της έρωμένης του Ουγγολίνας Κατσόλας. Ηγχιώντο πρό πολλού, άλλ' οι γονείς των άντέταξιν άρνησιν και οι έρασταί άπεφάσθησαν να αυτοκτονήσωσι. Έφθασαν είς τό νεκροταφείον και άλληλοπυροβολήθέντες έπεσαν άμότεροι νεκροί.

Ευρήματα. — Είς Δελφί-Καπού της Θεσσαλονίκης τά ύδατα πρέσβυαν τά λείψανα αρχαίου τινός τείχους και έφρασαν είς φώς σπουδαίας αρχαιότητας, ών δια-

κρίνονται τρεις μαρμάριναι σαρκοφάγοι, ή μία φέρουσα έξόχους αναλύφους παραστάσεις της μέξης των Αμαζόνων. Οι ίδόντες τάς σαρκοφάγους αποφαινονται, ότι είνε ελληνικής τέχνης, των χρόνων της ακμής αυτής.

Μουσεία. — Το μουσείον των Βερσαλλιών άπέκτησεν ένα πίνακα του Van der Meulen, παριστώντα έν κυνήγιον του Λουδοβίκου ΙΔ' και της ακολουθίας του είς τό δάσος Μεδόν.

— Το έν Βοστώνη Καλλιτεχνικόν Μουσείον έπλουτίσθη εσχάτως διά δύο μαρμαρίνων κεφαλών εξαισις ελληνικής τέχνης. Η μία εξ αυτών παριστά τον Όμηρον και είνε ύπερφυσικου μεγέθους, ή άλλη δέ τον Δία. Η κεφαλή του Όμήρου άνήκε πρότερον είς Αγγλον συλλέκτην, είς δέ έκλεχθ ή υπό αυτού είς την έν Βουρλίγκτων έκθεσιν ελληνικών καλλιτεχνημάτων πρό διετίας Είνε καταγεγραμμένη μέ θαυμασίαν τέχνην. Μολονότι δέ οι όφθαλμοί είνε ανοικτοί, ήδυνήθη έν τούτοις ό καλλιτέχνης ν' αποδώσθ και την τυφλότητα του ποιητού, διά του τρόπου καθ' έν οι όφθαλμοί προβάλλουν από τάς βθείαις κόγχας των. Η κεφαλή του Διός εύρέθη πλησίον της Αλικαρνασσού και ύποτίθεται ως έργον Αθηναίου γλύπτου των μέσων του 4ου π. Χ. αιώνος.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

260 Δημιώδη Έλληνικά άσματα συλλεγμένα και παρασημανθέντα υπό Γ. Παχίκοϋ, φιλόλογου και μουσικού.

Διακόσια εΐξηντα άσματα δημοτικά, συλλεγμένα και παρασημανθέντα, είνε έργον άληθώς κολοσιαιόν γιγάντειον, έργον ικανόν να χαροποιήσθ όλόκληρον τό ελληνικόν έθνος, όλόκληρον τον διεθνή μουσικόν κόσμον. Είνε έργον βαρύ, σπουδαίον, μέγιστου ενδιαφέροντος, δι' όπερ πρό πολλού έπρεπε να μεριμνήσθ πάσα ελληνική αρχή, είτε ύπουργείον λέγεται είτε πατριαρχείον, είτε Μητρόπολις, αρχιεπισκοπή ή επισκοπή, είτε προξενείον, και μετά έλευθερον βίον εβδομήντα πέντε και έπέκτινα έτών, και μετά δαπάνας 8 σκατομμυρίων ασκόπους και άνωφελείς, έχρητά ζετο είς άποτυχών φιλόλογών ασμάτων από μιάς άκρας της Ελλάδος είς την άλλην, από των άκτών του Ιονίου Πελάγους μέχρι σχεδόν των Περσικών συνόρων και από του Αίμου μέχρι του Ψηλορείτου της Κρήτης και της Τροόδου της Κύπρου.

Αυτή είνε ή γενική του έργου του κ. Παχτίκου εικών, αποτελούμενον εκ τετρακασίων δέκα σελίδων, εκτός εβδομήκοντα άλλων, ως κατέχουσι τά προλεγόμενά του και τά τεχνικά του άλλ' έν ταίς λεπτομερείαις τό έργον είνε έλλειπής, δυσανάλογον προς τάς έν αύτ' αντιπροσωπευόμενας ελληνικάς χώρας του τε άλυτρώτου και του έλευθερού Έλληνισμού. Ούτω π.χ. ό μουσικοσυγγραφές καταναλίσκει :

Table with 4 columns: Page number, number of poems, author, and region. Rows include 43 pages for 34 poems by Kapadokian, 21 pages for 51 poems by Pontus, 131 pages for 86 poems by Bithynia, 65 pages for 35 poems by Thessaly, and 50 pages for 38 poems by Macedonia.

Table with 4 columns: Page number, number of poems, author, and region. Rows include 32 pages for 22 poems by Hesperian and Albanian, 18 pages for 10 poems by Eleutheran Greece, and 28 pages for 20 poems by Nicosia, Cyprus, and Propontide.

Έκ του άνω-έρω πίνακος καταφαίνεται, ότι ό μουσικοσυγγραφές μόνον έν Βιθυνία εϊργάσθη και ίσως εύσυνειδήτως, έν ταίς άλλαις όμως έπαρχίαις ή έγένετο θύμα αδαών της μουσικής και του στίχου, ή δέν εϊργάσθη ποσώς. Καταφαίνεται προς τούτοις και έτερον : ότι διά τοιαύτην κολοσιαιάν, τοιαύτην γιγάντειον άληθώς έργασίαν έχρητάζοτο πολλοί Παχτίκοι, ό δέ κύριος Γ. Παχτικός δέν θα ήρκει ίσως ούτε διά την... Βιθυνίαν !

Αν λάβωμεν υπό όψει τον άνωτέρα πίνακα, ή Βιθυνία με τά 86 ποιήματά της είνε ό κυριώτων του έργου πλανήτης, ή δέ έλευθέρα Ελλάς μετά της Κρήτης όμοϋ με 10 μόνον ποιήματα δέ είνε ή μικρός τις άστερισκος άνήλιος προσοχής ! Η δέ Ηπειρος, σύν τη Αλβανία, άγνωσά διατί αυτή ή έγκληματική ένωσις της Ηπέρου μετά της Αλβανίας, έννε ούδενός αλβανικού άσματος ! — ή Ηπειρος, ή πηγή της νεωτέρας ελληνικής ποιήσεως όλων των ειδών και των άποχρώσεων, αντιπροσωπεύεται υπό 22 μόνον άσμάτων και τούτων εϊλημμένων έν τη ζώνη, και κατά τό πλείστον εξ ένός μόνου χωρίου, της Δοβράς. Δυσανάλογια τή έντι φοβερά !

Ο κ. Παχτικός, εύτυχήσας να είναι προικισμένος με μουσικόν τάλαντον και με μουσικήν παιδείαν, ών συνάμα και φιλόλογος, όπερ προϋποθέτει γνώσιν των μέτρων και της κλασικής μορφής του στίχου, ώφειλε να έχη την φιλοδοξίαν να παρουσιάσθ και τέλειον είς τό είδος του έργου, όπερ έν ταίς λεπτομερείαις να μη είναι ούτε μουσικώς, ούτε φιλολογικώς έλλειπής. Διότι όπως έν τή έμμέτρφ λόγω, ούτω και έν τή μουσικώ, ύπάρχουσι μουσικαί παραλλαγαί, τό δέ χωρίον Δοβρά π.χ. δέν αντιπροσωπεύει ούτε τό μουσικώτερον μέρος, ούτε τό ποιητικώτερον της Ηπέρου. Επρεπεν, έννοώ, να ύπάδωθ μία συγκριτική μουσική μελέτη μεταξύ των διαφόρων έπαρχιών των αναφερομένων χωρών, ίνα έξυρεθ ή και ή καλιτέρα έκδοσις εκάστου ποιήματος και ή καλιτέρα μουσική αυτου. Τοιαύτη συγκριτική μελέτη έλλείπει τελείως εκ της άνα χείρας ποιητικομουσικής συλλογής, και έλλείπει, ούχ' διότι ό κ. Παχτικός δέν ήτο ίσως ικανός να πράξη τούτο, αλλά διότι ήθέλησε δι' ένός άνοιγματος των βραχιόνων του να περιλάβη σύμπασαν την Ελλάδα, και δ'ά να εζήγηθ ή καλιτερον, ήθέλησε χωρίς να κουνηθ ή παράπαν, χωρίς να έξοδεύσθ τίποτε, χωρίς να κοπίσθ ποσώς, να παρουσιάσθ ένα κολοσιαιόν, ένα γιγάντειον έργον.

Της παρασημαντικής μη ούσης κτήματος κοινού, ίσως δέν γίνουσι πιττευτός ή άντιληπτός, ίσως εκληφθ ώς φθονών τον άνδρα, όστις εκ μιάς άπόψεως τυγχάνει θερμότητων συγχαρητηρίων και μεγάλης έγκαρδιώσεως, αλλά της γνώσεως του στίχου και του μέτρου ούσα κοινώτερα παρά τε τή λυφ και τοίς λογίαις, νομίζω ότι δικαιολογούμαι, παραθέτων δέ μερικους στίχους, ίνα καταδείξω την άμέλειαν των συλλεγέντων άσμάτων, εξ ών ελάχιστα άλλως τυγχάνουσιν άνέκδοτα και άγνωστα :

Ο πρώτος — πρώτος στίχος : (Σελίς 4. άσμα 1ον)

Μαλαμπατένιο άργαλιώ και λεφταντένιο κίενη... Που γής ελληνικής, λέγεται μαλαμπατένιο άντι του κοινωτάτου μαλαμπατένιο ; Που γής ελληνικής λέ-

TAMIEYTHPION
ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ διοίκησις τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος

γνωστοποιεῖ

ὅτι ὁ ἀνάταξος ὄρων τῶν ἐπ' ὀνόματι ἑκάστου καταθέτου παρὰ τῆς Ταμειουθρίας τῆς Τραπεζῆς καταθέσεων ἠξήθη εἰς δραχμὰς δισχιλίας (2000).

Καταθέσεις καὶ ἀποδόσεις ἐνεργοῦνται καθ' ἑκάστην μέχρι τῆς μεσημβρίας.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἐθν. Τραπεζῆς).

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἔντοκοι καταθέσεις.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα δέχεται ἐντόκους καταθέσεις εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια καὶ εἰς χρυσὸν ἀποδοτέα εἰς ὠρισμένην προθεσίαν ἢ διάρκειν. Αἱ εἰς χρυσὸν καταθέσεις καὶ οἱ τόκοι αὐτῶν πληροῦνται εἰς τὸ αὐτὸ νόμισμα, εἰς δ' ἐγένετο ἡ κατάθεσις.

Τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι τῶν ὁμολογιῶν πληροῦνται ἐν τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι καὶ τῇ αἰτήσει τοῦ καταθέτου ἐν τοῖς ὑποκαταστήμασι τῆς Τραπεζῆς, ἐν Κερκύρᾳ δὲ Κεφαλληνίᾳ καὶ Ζακύνθῳ διὰ τῶν ὑποκαταστημάτων τῆς Ἰονικῆς Τραπεζῆς.

Τόκοι καταθέσεων

1	1)2	τοῖς	0)0	κατ' ἔτ.	διὰ	κατ.	6	μηνῶν
2	»	»	0)0	»	»	»	1	ἔτους
2	1)2	»	0)0	»	»	»	2	ἔτων
3	»	»	0)0	»	»	»	4	ἔτων
4	»	»	0)0	»	»	»	5	ἔτων

Αἱ ὁμολογίαι τῶν ἐντόκων καταθέσεων ἐκδίδονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ καταθέτου ὀνομαστικαί ἢ ἀνάουραι

Ἡ ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γνωστοποιεῖ ὅτι

κατετίθη παρ' αὐτῆς τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ ὑπ' ἀρ. 30 τοκομεριδίου τοῦ ἐκ φρ. 89.875.000 Ἐθνικοῦ Δανείου (1894) 5 ο)ο Σιδηροδρόμου Πειραιῶς Λαρίσσης πληρωτέον πρὸς φρ. χρ. 5.50 ἀπὸ τῆς 2)15 προσεχοῦς Ἰουνίου.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 15 Μαΐου 1905.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου)

“ΕΠΕΤΗΡΙΣ ΦΙΛΟΤΕΧΝΩΝ,

Περιέχει μελέτας καλλιτεχνικάς καὶ φιλολογικάς, ὡς καὶ σειρὰν ἐννενήκοντα ἔργων Ἑλληνῶν καλλιτεχνῶν εἰς ἑγχρώμους φωτοτυπίας καὶ φωτοτυπογραφίας μετὰ τῶν προσωπογραφιῶν τῶν Ἑλληνῶν καλλιτεχνῶν. Τὸ ὠραιότερον λεύκωμα τῆς Ἑλληνικῆς ζωγραφικῆς καὶ γλυπτικῆς.

Πωλεῖται εἰς τὰ γραφεῖα τῆς «Πινακοθήκης» ἀντὶ δρ. 3. Διὰ τοῦς συνδρομητάς μας δρ. 2. Χαρτόδετον δρ. 4.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ “ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ,

„ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΜΗΝΥΤΩΡ“

ΙΑΤΡΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Διευθ. τῆς: Σ. Α. ΡΟΚΚΟΣ Ἴατρος

Γραφεῖα ὁδὸς Πινδάρου 44.

Ἀπαραίτητον διὰ πᾶσαν οἰκογένειαν καὶ πάντα ἐπιστήμονα.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΦΩΤΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

Δ. ΚΑΒΡΑ

10. — Ὁδὸς Ἐρμοῦ — 10.

Ἐκτελεσις φωτογραφιῶν παντὸς εἴδους καὶ μεγέθους ἐξῆχως καλλιτεχνική. Τὸ κτετάστημα μεταφθεθὲν ἤδη παρὰ τὴν πλατείαν τοῦ Συνατάγματος κατέστη τὸ κατ' ἐξοχὴν καλλιτεχνικὸν ἔργαστήριον, πινακοθήκη τῶν εἰκόνων τῶν ὠραιότερων Ἀθιδῶν καὶ τῶν ἐπισημοτέρων προσώπων.

ΚΑΛΥΜΜΑΤΑ ΧΡΥΣΟΔΕΤΑ

ΤΗΣ “ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,”

τοῦ Α', Β', Γ' καὶ Δ'. ἔπους πωλοῦνται εἰς τὸ γραφεῖον μας ἀντὶ δρ. 1,50. Διὰ τὰς ἐλαρχίας 2 δρ. Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν 2 φρ. χρ. συμπεριλαμβανομένων τῶν ταχυδρομικῶν.

ΤΟΜΟΙ “ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,,

ΤΟΥ Α' Β' Γ' ΚΑΙ Δ' ΕΤΟΥΣ

ἐδρίσκονται εἰς τὸ γραφεῖον μας, τιμώμενοι οἱ χρυσόδετοι δρ. 15. οἱ ἀπλόδετοι δρ. 12, τῶν ταχυδρομικῶν πληρωομένων ὑφ' ἡμῶν.

Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν, ἢ τιμὴ εἰς χρυσόν.

ΧΑΡΤΟΠΟΛΕΙΟΝ ΠΑΛΛΗ ΚΑΙ ΚΟΥΤΣΙΑ

Ἰδρυθὲν ἐν Ἀθῆναις κατὰ τὸ ἔτος 1870

Ἐν αὐτῷ πωλοῦνται λιανικῶς καὶ χονδρικῶς ἐκτὸς τῶν διαφόρων εἰδῶν γραφικῆς ὕλης καὶ χάρτου καὶ τὰ ἐν τῷ ἴδιῳ ἀπομονηθῆ ἔργαστασιφ κατασκευαζόμενα εἶδη, ἥτοι:

Φάκελλοι καὶ βιβλία ἐμπορικά. Καρτόνια φωτογραφίας μὲ κατατομὰς ἐπιχρυσωμένας. Πένθιμος ἐπιστολικὸς χάρτης καὶ φάκελλοι. Γλυπταὶ ἐπὶ μετάλλου καὶ ὕλου Σφραγίδες καὶ ἐκ καουτσούκ καὶ πλάκας διὰ θύρας ἐπὶ σμαλτωμένων ἐλασμάτων.

Ἐπισκεπτήρια κατασκευαζόμενα στιγμιαίως καὶ διὰ χαλκογραφίας.

20— Ὁδὸς Ἐρμοῦ—20

ΚΑΡΤ ΠΟΣΤΑΛ

Ζητεῖτε εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα τὰ **Καρτ Ποστάλ** τῆς «Πινακοθήκης» 20 εἰδῶν, μὲ ἔργα διασήμων Ἑλλήνων καὶ ξένων καλλιτεχνῶν. 10 λεπτὰ ἕκαστον.